

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2021

Glavni pokazatelji

u 000 KM			
Odabrane stavke bilansa uspjeha	2021	2020	(%)
Neto bankarski prihod	41.535	39.517	5,1%
Neto kamatni prihod	26.726	26.831	-0,4%
Neto prihod od naknada i provizija	14.809	12.686	16,7%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	640	2.444	-73,8%
Ostali operativni rezultat	-1.500	-2.762	45,7%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-31.079	-31.045	-0,1%
Operativni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	9.596	8.154	17,7%
Ostali rezultat	2.887	-743	>100%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	3.524	-25.557	>100%
Porez na dobit	-1.375	5.135	>100%
Rezultat nakon poreza	14.632	-13.011	>100%
Pokazatelji uspješnosti	2021	2020	(p.p.)
godišnja stopa			
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	2,7%	2,7%	0,0
Povrat na kapital	7,5%	-6,6%	14,1
Omjer troškova i prihoda	73,5%	76,8%	-3,3
Omjer troška rizika	0,5%	3,2%	-2,7
Omjer troška rizika (neto krediti)	0,7%	4,3%	3,6
Zarada (gubitak) po dionici (in BAM)	27,48	-24,43	51,91
Odabrane stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	Dec21	Dec20	(%)
Kreditni I potraživanja od klijenata	467.652	500.972	-6,7%
Od toga: bruto iznos prihodujućih kredita	479.867	518.780	-7,9%
Depoziti klijenata	797.690	784.412	1,7%
Kapital	207.585	196.837	5,5%
Ukupna aktiva	1.037.492	1.011.637	2,6%
Riskom ponderisana aktiva	654.569	677.204	-3,3%
Pokazatelji bilansa stanja	Dec21	Dec20	(p.p.)
Omjer kredita I depozita	57,9%	63,5%	-5,6
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE)	8,1%	8,5%	-0,4
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE) (bilansni krediti)	8,0%	11,2%	-3,2
Omjer pokrivenosti izloženosti	92,7%	89,3%	3,4
Omjer pokrivenosti likvidnosti	304,74%	290,1%	14,64
Stopa redovnog osnovnog kapitala	27,97%	27,38%	0,6
Stopa ukupnog kapitala	27,97%	27,38%	0,6

Obraćanje predsjednice Uprave

Dragi klijenti, poslovni partneri i zaposlenici,

Još jedna, veoma izazovna ali uspješna, godina je iza nas. Neizvjesnost i specifične okolnosti poslovanja uslijed COVID epidemije su obilježile 2021. godinu. Oporavak tržišta i potražnje koji je bio evidentan u prvoj polovini godine, usporio je u posljednjem kvartalu, prvenstveno zbog političke nestabilnosti i epidemije. Ove okolnosti su izazvale pojačani oprez na finansijskom tržištu, usporile potražnju za kreditima i značajno redukovale potrošnju, što se svakako odražava na rezultate poslovanja sektora.

Uprkos svim pomenutim izazovima, uspješno smo okončali 2021. godinu sa snažnim fokusom na naše klijente i njihove potrebe. Negativni efekti na poslovanje koje smo imali u prethodnoj, 2020. godini, prevaziđeni su tržišnim repositioniranjem, digitalizacijom, optimizacijom poslovanja, pronalaženjem novih modaliteta rada i poslovanja.

Sa snažnim fokusom na potrošačko kreditiranje u segmentu stanovništva, ostvarili smo rast kredita u ovom segmentu od oko 7%, te rast nekamatonosnog prihoda od oko 8% u poređenju s krajem 2020. godine.

Poboljšali smo upravljanje rizicima, te značajno smanjili troškove rezervisanja za ove svrhe, efikasnije upravljali troškovima i imovinom. Sve ovo je doprinijelo boljem finansijskom rezultatu, te smo godinu okončali sa 14,63 miliona KM neto dobiti.

Ostvareni profit rezultat je, prije svega, zalaganja zaposlenika Banke, ali i povjerenja naših vlasnika, na čemu im se zahvaljujem.

Zahvalnost upućujem i regulatorima, koji su svojim pristupom pozitivno uticali na stabilnost bh. tržišta.

Izazovi okruženja nisu uticali na našu posvećenost zajednici u kojoj djelujemo, te smo i ove godine bili vrlo aktivan član društvene zajednice, kroz realizaciju brojnih društveno odgovornih projekata i inicijativa.

Konačno, posebnu zahvalnost iskazujem klijentima koji su prepoznali naša nastojanja da budemo efikasniji i inovativniji u 2021. godini i ukazali nam povjerenje.

Naša posvećenost klijentima i zadovoljavanje njihovih potreba kroz specijalističku i inovativnu ponudu proizvoda i vrhunsku uslugu ostaje naš prioritet u 2022. godini pored svih novih izazova koje ona donosi.

S poštovanjem,

Sanela Pašić
Predsjednica Uprave

Godišnji izvještaj 2021

Glavni pokazatelji	2
Obračanje predsjednice Uprave	3
Uprava Addiko Bank Sarajevo	5
Izvještaj o poslovanju	6
1. Osnovne informacije o Addiko Bank	6
2. Opće ekonomsko okruženje	6
3. Program transformacije	6
4. Korporativno upravljanje	7
4.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	7
4.2. Pravila imenovanja i ovlašćenja upravljačkih i nadzornih organa Banke	7
4.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru	9
4.4. Poslovnice	9
5. Ukratko o strukturi zarade	10
6. Finansijski razvoj Banke	10
6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata	10
6.2. Izvještavanje po segmentima	12
6.3. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju	15
6.4. Kapital i zahtjevi za likvidnošću	16
7. Analiza nefinansijskih parametara poslovanja	17
7.1. Upravljanje ljudskim resursima	17
7.2. Društveno odgovorno poslovanje (DOP)	18
7.3. Ulaganje u okoliš	18
8. Interni sistem kontrole za računovodstvene procedure	19
9. Izgledi i faktori rizika	20
9.1. Izgledi	20
9.2. Faktori rizika i upravljanje	21

Izjava o odricanju odgovornosti

Određene izjave sadržane u ovom Izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost, koje se temelje na trenutnom mišljenju i pretpostavkama rukovodstva i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, performanse ili događaji značajno razlikuju od onih izraženih ili se podrazumijevaju u takvim izjavama. Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih rezultata, a informacije o prošlim performansama ne dopuštaju donošenje pouzdanih zaključaka o budućim performansama. Izjave za budućnost zasnovane na trenutnom prikazu i pretpostavkama rukovodstva mogu uključivati rizike i nesigurnosti koji bi mogli izazvati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Verzija na engleskom jeziku je prijevod. Samo je bosanska verzija autentična jezička verzija. Addiko Bank Sarajevo ne može biti odgovorna iz bilo kojeg razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji direktno i/ili indirektno proizilaze iz upotrebe ili zbog povezanosti sa ovim Izvještajem ili njegovim sadržajem, ili na bilo koji drugi način koji proizilazi iz ovog dokumenta. Ovaj Izvještaj ne predstavlja preporuku, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav zahtjev za sudjelovanje u bilo kojem poslu i niko se neće oslanjati na ove materijale u vezi bilo kakvih ugovornih ili drugih obveza, ulaganja itd. Podaci predstavljeni u ovom Izvještaju odnose se na Addiko Bank Sarajevo (u cijelom dokumentu: Addiko Bank), osim ako nije drugačije naznačeno. Tabele u ovom Izvještaju mogu sadržavati razlike u zaokruživanju.

Uprava Addiko Bank Sarajevo

S lijeva na desno: Selma Omić, članica Uprave; Mario Ivanković, član Uprave; Sanela Pašić, predsjednica Uprave; Belma Sekavić - Bandić, članica Uprave (do 31. avgusta 2021.)

Izvještaj o poslovanju

1. Osnovne informacije o Addiko Bank

Addiko Bank Sarajevo ("Banka"), članica Addiko Grupe, je specijalizovana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima (MSP) u Bosni i Hercegovini. Addiko Grupa se sastoji od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču, Austrija, regulirane od strane Austrijske uprave za finansijska tržišta i Evropske centralne banke, kao i šest banaka kćeri, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja CSEE: Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina (gdje posluje preko dvije banke), Srbija i Crna Gora. Addiko Grupa, preko svojih šest podružnica, sa 31. decembrom 2021. godine pruža usluge za oko 107 hiljada klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i modernih digitalnih bankarskih kanala.

Na osnovu svoje strategije, Addiko Banka se repositionirala kao banka specijalizirana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima s fokusom na širenje svojih aktivnosti kreditiranja stanovništva i malih i srednjih preduzeća, kao i usluga plaćanja („područja u fokusu“), te ponudom neosiguranih gotovinskih kredita za stanovništvo i obrtnog kapitala za MSP klijente. Ove osnovne aktivnosti se uglavnom finansiraju depozitima stanovništva. Hipotekarno kreditiranje od strane Addiko Grupe, finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih kredita („područja koja nisu u fokusu“) postepeno se smanjuju, osiguravajući likvidnost i kapital za postepeni rast u segment poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima.

Addiko banka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segment poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, s ciljem poboljšanja efikasnosti, upravljanja rizicima i održavanja kvaliteta aktive.

Addiko Bank AG kotira na Bečkoj berzi od 2019. godine. Oko 63% dionica banke je u slobodnom prometu, ostatak dioničara je diverzifikovan na širem geografskom području i različitim strategijama ulaganja. Institucionalni investitori su prvenstveno iz Zapadne Evrope i Sjeverne Amerike.

Dana 13. jula 2021., Moody's je podigao dugoročnu procjenu rizika izloženosti prema drugim stranama (*eng. Counterparty Risk Assessment*) Addiko Bank AG-a na Ba1 (cr) s Ba2 (cr) i njen dugoročni rejting rizika izloženosti prema drugim stranama (*eng. Counterparty Risk Ratings*) na Ba2 s Ba3 nakon ažuriranja njihovih metodologija. Svi ostali rejtingi su nepromijenjeni, a izgledi stabilni.

Web stranica Addiko Group za odnose s investitorima <https://www.addiko.com/investor-relations/> sadrži dodatne informacije, uključujući finansijske i druge informacije za investitore.

2. Opće ekonomsko okruženje

Pandemija Covid-19 i dalje pogađa regiju u kojoj banka posluje, s periodičnim talasima koji se javljaju svakih nekoliko mjeseci. Također, stope vakcinacije su niske jer postoji jak skepticizam prema vakcinama. Međutim, čini se da to nema utjecaja na ekonomiju. Ljudi i kompanije su se prilagodili novom normalnom i ponašaju se kao da pandemije nije ni bilo. Vlade se ponašaju na isti način, uvode samo blage restrikcije.

Kao rezultat toga, sve zemlje u regionu imale su bolje ekonomske rezultate nego što se očekivalo. Potrošnja domaćinstava je svuda bila veoma jaka, zbog odgode potrošnje i povećane štednje.

Poslovna ulaganja su također procvjetala, iz sličnih razloga. Djelimično zbog snažne ekonomije, ali prvenstveno zbog viših međunarodnih cijena hrane i energenata, inflacija je dobila zamah svuda u regiji. Iako su prosjeci za 2021. bili oko 2-3%, inflacija u decembru bila je oko ili iznad 5% u svim zemljama regiona.

Privreda Bosne i Hercegovine ostvarila je rast od 4,8% u 2021. godini, čime je premašila nivo prije pandemije iz 2019. Industrijska proizvodnja, privatna potrošnja, izvoz i priliv stranih direktnih investicija značajno su porasli, dok su ograničenja mobilnosti povezana s Covidom bila prilično blaga. Inflacija je snažno porasla krajem 2021. zbog naglog rasta cijena hrane i energenata; ali je i dalje ispod 2% za cijelu godinu. Političke tenzije su u porastu od druge polovine 2021. godine, jer je jedan dio zemlje, entitet Republika Srpska, preduzeo korake za formiranje sopstvene vojske, poreske uprave i pravosuđa - čime se povećava rizik od otcjepljenja. To ugrožava političku stabilnost zemlje, ekonomski napredak i podršku EU, a potencijalno otvara mogućnost ponovnog sukoba.

3. Program transformacije

U augustu 2021., nova Uprava Addiko Grupacije pokrenula je Program transformacije kako bi ova Grupacija, ali i svaka banka postala vodeća specijalizirana banka u regiji. Cilj joj je da bude konkurencija univerzalnim bankama u oblasti najboljih digitalnih ponuda i online bankarskih usluga putem vrhunske usluge stanovništvu, kao i da ubrza transformaciju grupe prema specijaliziranoj banci.

Planirano je da Program transformacije traje do kraja 2022. godine i počiva na tri stuba:

- Prvi je jačanje rasta u područjima u fokusu putem novih inicijativa u poslovanju sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, širenjem digitalne i hibridne ponude i ubrzanjem transformacije kreditnog portfelja prema fokusnim segmentima.
- Drugo je usklađivanje organizacijske strukture i baze troškova grupe s njenom specijaliziranom strategijom smanjenjem troškova i složenosti s jedne strane i pojednostavljivanjem operativnog modela s druge strane, korištenjem digitalnih mogućnosti.
- Treće je na proaktivno rješavanje posebnih tema što uključuje ambiciozno smanjenje “loših kredita”, kao i istraživanje strukturalnih mogućnosti.

Repozicioniranje brenda

Addiko banka je usred procesa repositioniranja brenda. Odlučeno je da budući brend kompanije najbolje odražava poslovnu strategiju usmjerenu na to da bude najbolja u klasi banaka koje se bave davanjem neosiguranih kredita za stanovništvo i mala i srednja preduzeća. Nadalje, već je dogovoren novi koncept oglašavanja koji će biti implementiran od aprila 2022. godine.

Kao stručnjaci za kreditiranje stanovništva i malih i srednjih preduzeća, zalažemo se za brzinu i fleksibilnost i obećavamo da ćemo biti dostupni u svim situacijama kad god i gdje god je klijentima potreban dodatni poticaj.

Proces repositioniranja pokriva:

- Brend "priču"
- Implikacije korisničkog putovanja (implikacije repositioniranja na različite dodirne tačke duž ukupnog prodajnog toka prema unaprijed definiranim marketinškim područjima)
- Segmentacija i hijerarhija poruka (Razvoj segmentacije ciljne grupe i odgovarajuće kaskadiranje poruka za eksternu komunikacijsku arhitekturu)
- Mjerenje uspješnosti brenda (Postavljanje sistema mjerenja uspješnosti brenda i definiranje ključnih pokazatelja uspješnosti)

4. Korporativno upravljanje

4.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o bankama FBiH, i licence od strane Agencije za bankarstvo FBiH od 17.01.2000., Banka je stekla svojstvo pravnog lica i ovlaštena je za obavljanje bankarskih poslova shodno Zakonu o bankama. Osnovni principi rada Banke određeni su Osnivačkim aktom i Statutom Banke. Osnovni koncept

korporativnog upravljanja uspostavljen je Zakonom o bankama, koji Banka sprovodi i nad čijim sprovođenjem nadzor obavlja Agencija za bankarstvo FBiH.

U skladu sa Zakonom o bankama i Zakonom o privrednim društvima, korporativni organi Banke su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava banke.

Interno izvještavanje koristi Nadzornom odboru i menadžmentu Banke kao sredstvo za nadgledanje poslovanja Banke u cjelosti, a zaposleni koriste informacije koje primaju iz internih izvještaja kako bi izvršavali svoje radne obaveze.

Smatramo da Banka ima korporativnu strukturu koja je transparentna i organizovana tako da promoviše i pokazuje efikasno upravljanje Bankom. Takođe smatramo da je struktura Banke jasna i transparentna za zaposlene u Banci kao i za relevantne nadležne organe.

Korporativno upravljanje se uspostavlja na način:

- Da se u svim segmentima korporativnog upravljanja poštuje pravni okvir FBiH i dobra praksa poslovanja, regulative i smjernice Agencije za bankarstvo FBiH;
- Da su u tom okviru postavljeni principi koji su fleksibilni i daju prostor Nadzornom odboru i Upravi Banke da na najbolji način upravlja i rukovodi Bankom i postiže postavljene ciljeve, o kojima izvještava Skupštinu;
- Da svi međusobni odnosi zainteresovanih strana u funkcionisanju Banke budu jasno diferencirani, da nema preklapanja niti praznina u odgovornostima i nadležnostima, te da kod svih zainteresovanih strana bude uspostavljena ravnoteža odgovornosti i obaveza, odnosno prava i nadležnosti;
- Da se odnosi među svim zainteresovanim stranama postave tako da kod svih preovladava zajednički interes, odnosno interes Banke u odnosu na njihove pojedinačne interese;
- Da se u potpunosti, efikasno i efektno izvršavaju sve funkcije upravljanja i rukovođenja Bankom, odnosno da se Banka upravlja na način koji dovodi do postizanja postavljenih ciljeva i zadataka.

U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana je navedena regulativa, kao i druga interna akta Banke i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

4.2. Pravila imenovanja i ovlaštenja upravljačkih i nadzornih organa Banke

Odredbama Zakona o bankama koje se direktno primjenjuju, uređen je način izbora i članova Nadzornog odbora i Uprave Banke kao i uslovi koje moraju

ispunjavati da bi dobili saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH, koja su u isto vrijeme predušlov za imenovanje.

Zakon o bankama propisuje da nadzorni odbor banke čini najmanje pet članova i da banka mora imati najmanje dva nezavisna člana. Članom nadzornog odbora banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora.

Član nadzornog odbora banke može biti lice koje, u svakom trenutku, ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar ugled; b) koje ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti; c) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i uprave banke i druge zainteresirane strane; d) koje je spremno i u mogućnosti da posveti dovoljno vremena za ispunjavanje obaveza i odgovornosti iz nadležnosti nadzornog odbora i e) koje može biti član nadzornog odbora prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Najmanje jedan član nadzornog odbora treba aktivno da poznaje jedan od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH i ima prebivalište na teritoriji BiH. Članovi nadzornog odbora banke moraju kao cjelina imati potrebna stručna znanja, sposobnosti i iskustva za neovisno i samostalno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, a najmanje jedna polovina kandidata za članove nadzornog odbora mora posjedovati posebna znanja i iskustva iz oblasti neophodnih za uspješno poslovanje banke (rad u bankarstvu, finansijskim organizacijama i sl.).

Član nadzornog odbora ne može biti zaposlenik niti prokurista te banke, a ni druge banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice izabrani zvaničnik na državnom, entitetskim, kantonalnim i općinskim nivoima. Lice ili ovlašteni zastupnik pravnog lica ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više banaka istovremeno, osim ukoliko to lice ili to pravno lice posjeduje više od 50% dionica u svakoj banci. Isto lice ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od dvije banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice koje je član nadzornog odbora ili uprave u više od pet privrednih društava.

Agencija za bankarstvo FBiH će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke ako: a) je član nadzornog odbora dobio saglasnost na osnovu davanja neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito prezentiranih podataka koji su bitni za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora; b) član nadzornog odbora više ne ispunjava uslove za članstvo u nadzornom odboru banke; c) član nadzornog odbora krši odredbe o dužnostima i odgovornostima nadzornog odbora; d) kandidat koji je dobio suglasnost Agencije u roku od šest mjeseci od izdavanja saglasnosti

ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi; e) ako Agencija imenuje eksternog ili posebnog upravnika; f) član nadzornog odbora postane zaposlenik banke u toku trajanja mandata. Ukidanje saglasnosti Agencije znači prestanak obavljanja funkcije člana nadzornog odbora banke.

Upravu banke čine predsjednik i članovi uprave. Predsjednik, odnosno član uprave banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije za obavljanje funkcije predsjednika, odnosno člana uprave.

Član uprave banke može biti lice koje, u svakom trenutku ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar ugled; b) VSS-VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja; c) koje ima potreban nivo i profil edukacije i obuke i odgovarajuće praktično iskustvo potrebno za vođenje poslova banke; d) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i upravu banke; e) za koje je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave banke; f) i druge uslove za člana uprave prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Član uprave banke ne može biti lice koje je: a) član nadzornog odbora druge banke u BiH, osim ako je ta banka povezano lice sa bankom, čiji je on član uprave u skladu sa članom 49. stav (3) Zakona o bankama FBiH, b) lice koje prema odredbama drugih zakona ne može biti član uprave; c) pravosnažno osuđeno za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije; d) se nalazi ili se u posljednje dvije godine nalazilo na funkciji direktora ili zamjenika direktora Agencije; e) kojem je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, kao i tri puta izrečena opomena iz člana 155. Zakona o bankama FBiH, u toku prethodne četiri godine.

Agencija će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke: a) ako predsjednik ili član uprave banke više ne ispunjava uslove za članstvo u upravi banke; b) ako je predsjedniku ili članu uprave banke izrečena treća opomena Agencije u posljednje četiri godine; c) ako imenuje eksternog ili posebnog upravnika, ili pokrene postupak likvidacije banke Rješenje kojim je data prethodna saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke prestaje da važi ako: a) nije izvršeno imenovanje ili stupanje na dužnost u roku od šest mjeseci od dana izdavanja prethodne saglasnosti za predsjednika ili člana uprave; i b) predsjedniku ili članu uprave istekne ugovor o radu u banci, i to na dan isteka ugovora.

Shodno članu 45, Zakona o bankama, Skupština odlučuje o formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije dionica ili povećanja običnih dionica i emisije ili povećanja prioriteta dionica i odlučuje o emisiji, povlačenju i poništavanju dionica i drugim poslovima sa vrijednosnim papirima kao i o povećanju i smanjenju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica.

Banka ne može, direktno ili indirektno, bez prethodnog pisanog odobrenja Agencije imati: a) značajan vlasnički interes u pravnom licu ili indirektno u supsidijarnom licu tog pravnog lica koji prelazi iznos od 5% regulatornog kapitala banke ili b) ukupnu neto vrijednost svih vlasničkih učešća banke u drugim pravnim licima i u supsidijarnim licima tih pravnih lica iznad 20% regulatornog kapitala banke. Banka ne može, direktno ili indirektno, imati vlasničko učešće u jednom pravnom licu koji prelazi 15% njenog regulatornog kapitala, a vlasničko učešće u nefinansijskom licu ne može preći 10% njenog regulatornog kapitala, niti vlasničko učešće može preći 49% vlasništva nefinansijskog pravnog lica.

Ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru ne može biti veće od 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru ne može preći 50% njenog priznatog kapitala.

Ako banka ima kvalificirano učešće u drugom pravnom licu, to pravno lice ne može steći kvalificirano učešće u toj banci. Ako pravno lice ima kvalificirano učešće u banci, ta banka ne može steći kvalificirano učešće u tom pravnom licu.

Banka ne može sticati vlastite dionice bez prethodne saglasnosti Agencije. Sticanje vlastitih dionica bez saglasnosti Agencije ništav je pravni posao. Banka je dužna da stečene vlastite dionice otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja.

Agencija za bankarstvo FBiH je u 2021. donijela novu Odluku o sistemu internog upravljanja u banci kojom se bliže utvrđuju minimalni zahtjevi za uspostavljanje i primjenu efikasnog sistema internog upravljanja koje je banka dužna da osigura, kontinuirano provodi i održava, pravila savjesnog postupanja članova organa banke, te pravila o procjeni ispunjavanja uslova za člana organa banke. Ova Odluka se primjenjuje od 31.12.2021., te su tokom tokom 2021. godine vršila usklađivanja poslovanja sa novom Odlukom.

Za informacije o finansijskim instrumentima, vidite poglavlje 3. Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

4.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru

Belma Sekavić Bandić, članica Uprave za tržište napustila je Addiko Bank Sarajevo zaključno sa 31. avgustom 2021. Nadzorni odbor imenovao je Sanelu Pašić na funkciju člana Uprave za tržište, dodatno uz njenu postojeću poziciju Predsjednice Uprave od 1. septembra 2021.

Na sjednici Skupštine dioničara Banke održanoj 8. februara 2021 Jan Kaufmann, Maida Karalić i Berislav Jozić imenovani su za nove članove Nadzornog odbora, zamjenivši Hansa Lottera, Razvana Munteanua i Biljanu Rabitsch. Na sjednici Skupštine dioničara održanoj 15. decembra 2021. Edgar Flaggl je imenovan za predsjednika Nadzornog odbora umjesto Jana Kaufmanna.

4.4. Poslovnice

Na kraju 2021. godine Addiko banka poslovala je kroz ukupno 28 poslovnica. Ova fizička distribucija se kontinuirano preispituje kako bi se omogućilo provođenje strategije Addiko Banke poslovanja usmjerenog na stanovništvo i mala i srednja preduzeća, u kontekstu sve veće sklonosti klijenata prema digitalnim kanalima.

5. Ukratko o strukturi zarade

Addiko banka je u 2021. godini izvijestila o stabilnom operativnom rezultatu prije umanjnja vrijednosti i rezerviranja od 9.596 hiljada KM u poređenju s 8.154 hiljada KM u istom periodu prošle godine, što pokazuje snagu i otpornost njenog održivog poslovnog modela. Rezultat nakon oporezivanja od 14.632 hiljade KM predstavlja značajno poboljšanje (2020: KM - 13.011 hiljada) i odražava vraćanje ukupnih troškova rizika na normalnije nivoe od 3.524 hiljade KM (2020: -25.557 hiljada KM na koje su pretežno utjecala makroekonomska očekivanja zbog Covid-19).

Kreditni portfelj u segmentima u fokusu je stabilan, pri čemu stanovništvo i mala i srednja preduzeća predstavljaju 85,6% bruto portfelja “dobrih kredita”

(2020: 81,6%). Banka ima ograničenu izloženost industrijskim sektorima koji bi se smatrali osjetljivim na Covid-19. Addiko je poboljšao svoje odnose s klijentima intenziviranim svakodnevnim kontaktima s klijentima i osiguravanjem brzih reakcija kako bi održao visok kvalitet portfelja s vrlo ograničenim brojem “loših kredita”.

Omjer “loših kredita” (zasnovano na CRB) od 8,1% (2020: 8,5%), omjer “loših kredita” (bilansni krediti) od 8,0% (2020: 11,3%) i omjer pokrivenosti “loših kredita” od 92,7% (2020: 89,3%) odražavaju efektivnost uspostavljenih politika preuzimanja rizika (*eng. underwriting*), strogo praćenje rizika kao i uspješnu naplata potraživanja.

Addiko banka upravlja krizom Covid-19 s povlaštene pozicije s obzirom na svoju solidnu kapitalnu bazu, stabilno finansiranje i veliku likvidnost.

6. Finansijski razvoj Banke

6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata

			(000 KM)	
	01.01. - 31.12.2021.	01.01. - 31.12.2020.	(abs)	(%)
Neto bankarski prihod	41.535	39.517	2.018	5,1%
Neto prihod od kamata	26.726	26.831	-105	-0,4%
Neto prihod od naknada i provizija	14.809	12.686	2.123	16,7%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	640	2.444	-1.804	-73,8%
Ostali operativni rezultat	-1.500	-2.762	1.262	45,7%
Prihod iz redovnog poslovanja	40.675	39.199	1.476	3,8%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-31.079	-31.045	-34	-0,1%
Operativni rezultat prije umanjnja i rezervi	9.596	8.154	1.442	17,7%
Ostali rezultat	2.887	-743	3.630	>100%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	3.524	-25.557	-29.081	>100%
Rezultat prije poreza	16.007	-18.146	34.153	>100%
Porez na dobit	-1.375	5.135	-6.510	>100%
Rezultat nakon poreza	14.632	-13.011	27.643	>100%

Neto prihod od kamata blago je smanjen s 26.831 hiljada KM 2020. godine, za 0,1 hiljadu KM, ili 0,4% na 26.726 hiljada KM u 2021. godini. Smanjenje prihoda od kamata, koji je manji za 449 hiljada KM sa 30.582 hiljade KM u 2020. godini na 30.133 hiljade KM u 2021. godini, rezultat je činjenice da se likvidnost stvorena planiranim smanjenjem portfelja koji se odnosi na segment koji nije u fokusu nije mogla u potpunosti reinvestirati u segmente koji su u fokusu zbog utjecaja Covid-19 na isplate kredita tokom finansijske 2021. godine. Ovo je kao posljedicu imalo veći obim gotovine i salda kod centralnih banaka, uz niske ili negativne kamatne stope. Negativan utjecaj na prihode od kamata djelimično je nadoknađen smanjenjem rashoda zbog kamata sa -3.752 hiljade KM u 2020. godini, za -344 hiljade KM, na -3.408 hiljada KM u

2021. godini, što je uglavnom rezultat nižih rashoda zbog kamata na depozite klijenata za -701 hiljada KM. **Neto kamatna marža** je posljedično smanjena na 268bp u 2021. godini, u poređenju sa 274bp u 2020. godine.

Neto prihod od naknada i provizija povećan na iznos od 14.809 hiljada KM (2020: 12.686 hiljada KM) kao rezultat neto povećanja prihoda od naknada i provizija sa 16.622 hiljade KM na 19.221 hiljada KM, te rashoda od naknada i provizija sa -3.936 hiljada KM na -4.412 hiljada KM. Povećanje neto prihoda od naknada i provizija odražavalo je postepenu normalizaciju privredne aktivnosti tokom 2021. godine, dok je na prethodnu godinu negativno utjecala pandemija Covid-19.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi 640 hiljada KM u 2021. godini, u odnosu na 2.444 hiljade KM u 2020. godini i uglavnom je u obje godine rezultat ostvarene dobiti od prodaje dužničkih vrijednosnih papira.

Ostali operativni rezultat kao zbir ostalih poslovnih prihoda i ostalih poslovnih rashoda smanjen je sa -2.762 hiljada KM u 2020. godini, za 1.262 hiljade KM, do -1.500 hiljada KM u 2021. Ova pozicija uključuje sljedeće značajne stavke:

- Troškovi garancije depozita od -1.824 hiljada KM (2020: -1.793 hiljada KM).
- Bankarske naknade i drugi porezi su ostali: -811 hiljada KM u 2020. i 841 hiljada KM u 2021.

Rashodi iz redovnog poslovanja ostali su na približno istom nivou na 31.079 hiljada KM (2020: -31.045):

- Troškovi osoblja su blago povećani u odnosu na prethodni period sa -14.124 hiljada KM u 2020. na -14.670 hiljada KM u 2021. prvenstveno zbog troškova restrukturisanja u iznosu -544 hiljada KM uključenih u troškove osoblja, dok su ostale pozicije uglavnom niže.
- Ostali administrativni troškovi su također blago izmijenjeni sa -13.343 hiljada KM u 2020. na 13.391 hiljada KM u 2021.

- Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine je smanjena sa -3.578 hiljada KM u 2020. na -3.018 hiljada KM u 2021.

Ostali rezultat je značajno povećan, zbog čega je ova stavka iz negativnog prešla u pozitivan iznos, sa -743 hiljada KM u 2020. na 2.887 hiljada KM u 2021. Ova značajna promjena nastala je zbog naknadno utvrđenih prihoda od sudskih sporova.

Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu vraćeni su na normalnije nivoe. Rezervacije su bile znatno ispod iznosa priznatog u 2020., što je uključivalo prilagođavanja modela rizika u vezi s promijenjenim makroekonomskim parametrima koji su uključivali procijenjene utjecaje epidemije Covid-19. Tokom prvih talasa epidemije u prvoj polovini 2021. godine banka je očekivala materijalne utjecaje na kvalitet kredita, međutim, državne subvencije, uvedeni moratoriji, kao i restrukturiranje kredita koje je pokrenuo Addiko pozitivno su utjecali na razvoj kvaliteta aktive u drugoj polovini 2021. godine, ispostavilo se da su privreda i klijent otporniji od očekivanog, a stvarni troškovi rizika su bolji od prvobitno procijenjenih. Poboljšanje ukupnog makroekonomskog okruženja od prošle godine prepoznato je oslobađanjem rezervi u drugoj polovini 2021. godine (normalizacija ekonomske aktivnosti u okruženju nakon *lockdowna*).

Porez na dobit iznosi -1.375 hiljada KM u 2021. godini u odnosu na 5.135 hiljada KM u 2020. godini, i odražava promjenu priznatih odgođenih poreza na privremene razlike, dominantnu promjenu priznatih odgođenih poreza na rezervisanja za STAGE 1 i STAGE 2.

6.2. Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog procesa upravljanja. Od 1. januara 2021. godine došlo je do resegmentacije Mikro podsegmenta - sada poznat kao Standard (privatni poduzetnici i profitu orijentisani subjekti sa godišnjim bruto prihodom manjim od 978 hiljada KM) od segmenta stanovništva do malih i srednjih preduzeća. Komparacijske slike su shodno tome ažurirane. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave.

Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Strategija malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni strateški fokusni segment Addiko banke, u kojem je banka ciljala na realni sektor sa obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na trgovinske finansijske proizvode. Addiko strategija u ovom segmentu jeste da se ostvari primarni bankovni status kroz pružanje usluga baziranih na pogodnosti, razvijanju fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani i povezani sa konkurentskom prednošću. U posljednjim godinama, Addiko banka je započela sa razvijanjem nove digitalne platforme koja će zadovoljiti potrebe moderniziranih klijenata malih i srednjih preduzeća, na način da obezbijedi primarno jednostavno kreditiranje u skladu sa vremenom isporuke lidera na tržištu. Shodno tome, Addiko banka planira da nastavi sa digitalnim uslugama prema neiskorištenim potencijalima manjih pravnih preduzeća, povećavajući volumen kredita i povezani prihod od naknada.

Segmentacija poslovnih aktivnosti

Izvještavanje po segmentima predstavlja rezultat operativnih poslova segmenata Addiko banke, kreiran na osnovu internih izvještaja korištenih od Uprave za procjenu učinka segmenata kao i u procesu odlučivanja. Poslovna segmentacija je podijeljena na segmente sa dodanom vrijednošću kao što su fokusni segmenti Stanovništvo i Mala i srednja preduzeća ili segmente van fokusa kao što su Velika preduzeća, Javno finansiranje i Hipotekarni segment.

Strategija stanovništva

Strategija Addiko Banke je da pruži moderno bankarstvo, fokusirajući se na proizvode za osnovne potrebe stanovništva kao što su procesi kreditiranja i isplate, koji su brzo isporučeni i komunicirani na jednostavan i transparentan način. U segmentu stanovništva, fokus je na prihodu od naknada i pozajmljivanju. Addiko banka pridodaje značajan napor u kreiranju digitalnih sposobnosti i prepoznatljivosti na tržištu kreirajući digitalni izazov sa uslugama kao što su Addiko Chat Banking na Viberu, Webloan, mLoan, te poslovanje kroz mrežu od 28 podružnica. U kontekstu Covid-19 krize, različiti procesi su pomjereni na alternativne kanale, kako bi se na adekvatan način odgovorilo izazovima socijalne distance i promjenama preferencija kupaca.

Hipotekarni segment, velika preduzeća i javno finansiranje

Navedeno predstavlja segmente van fokusa. S obzirom na postepenu opadajuću strategiju, hipotekarni proizvodi nisu na tržištu. Također, kreditni proizvodi u velikim preduzećima i javnim finansiranjima nisu aktivno plasirani na tržištu, nego je fokus na održavanju postojećih klijenata koji imaju povoljan odnos nivoa rizika i povrata, kao i obezbijediti usluge vođenja računa.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice u Banci, kao i stavki središnjih funkcija kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani s projektima, doprinosi jedinstvenom sanacijskom fondu, bankovni nameti i međusobno usklađivanje.

(000) KM

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansi ranje		
Neto bankarski prihod	27.183	8.990	1.411	2.489	283	1.167	41.524
Neto prihod od kamata	16.934	5.200	1.411	1.794	166	1.220	26.725
od čega reovni kamatni prihod	18.234	5.268	1.322	1.647	259	1.971	28.702
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	0	695	127	-53	14.809
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	641	641
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.500	-1.500
Poslovni prihod	27.183	8.990	1.411	2.489	293	308	40.674
Poslovni prihod	-17.896	-4.755	-40	-922	-432	-7.033	-31.079
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	9.288	4.235	1.371	1.567	-140	-6.725	9.596
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	2.887	2.887
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.650	-1.575	2.212	2.745	777	2.014	3.524
Rezultat prije poreza	6.638	2.660	3.583	4.312	638	-1.824	16.008
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	260.056	138.336	18.944	42.693	4.813	2.839	467.677
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	265.207	141.148	18.933	44.160	4.879	0	474.328
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	502.920	180.493	0	49.431	64.845	9.917	807.607

(000) KM

31.12.2020.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansi ranje		
Neto bankarski prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	1.424	39.516
Neto prihod od kamata	15.692	5.972	1.789	1.860	42	1.474	26.830
od čega reovni kamatni prihod	17.613	5.948	1.683	1.902	135	1.890	29.976
Neto prihod od naknada i provizija	9.831	2.175	0	607	122	-50	12.686
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	2.444	2.444
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-2.762	-2.762
Poslovni prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	1.107	39.199
Poslovni prihod	-20.416	-3.704	-45	-485	-338	-6.058	-31.045
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	5.107	4.444	1.744	1.982	-173	-4.951	8.154
Ostali rezultat	-238	-54	-91	-12	0	-349	-743
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-7.712	-14.574	321	-2.630	-862	-99	-25.556
Rezultat prije poreza	-2.843	-10.184	1.974	-659	-1.035	-5.399	-18.146
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	237.525	166.845	23.396	62.607	5.865	4.862	501.099
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	245.235	174.995	23.684	64.949	6.007	0	514.870
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	585.218	101.131	0	60.260	37.804	9.028	793.441

Odnos između neto prihoda od naknada i provizija i izvještajnih segmenata može se vidjeti u donjim tablicama:

(000) KM

31.12.2021.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.479	1.981	278	96	0	3.834
Računi i paketi	4.852	777	19	23	0	5.671
Kartice	2.402	37	1	0	0	2.440
FX & DCC	3.678	270	26	19	0	3.993
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.175	0	0	0	0	1.175
Kreditni	501	74	46	1	0	622
Finansiranje trgovine	0	1.046	348	3	0	1.398
Ostalo	43	20	25	0	0	88
Prihodi od naknada i provizija	14.129	4.206	743	143	0	19.221
Kartice	-2.992	-48	-1	0	0	-3.042
Transakcije	-224	-299	-43	-15	0	-580
Poticaji klijetima	-93	0	0	0	0	-93
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-53	-53
Računi i paketi	-481	0	0	0	0	-481
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-88	-69	-5	-2	0	-163
Rashodi od naknada i provizija	-3.879	-416	-48	-16	-53	-4.412
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	695	127	-53	14.809

¹Segment potrošačkih kredita je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva.

(000) KM

31.12.2020.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	2.177	949	234	95	0	3.455
Računi i paketi	5.196	203	28	22	0	5.447
Kartice	2.399	10	1	0	0	2.410
FX & DCC	2.422	234	4	17	0	2.677
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	764	0	0	0	0	764
Kreditni	458	32	1	0	0	490
Finansiranje trgovine	4	963	378	4	0	1.350
Ostalo	18	10	0	0	0	29
Prihodi od naknada i provizija	13.438	2.401	646	138	0	16.623
Kartice	-2.619	-11	-1	0	0	-2.631
Transakcije	-337	-146	-35	-15	0	-533
Poticaji klijetima	-24	0	0	0	0	-24
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-50	-50
Računi i paketi	-416	0	0	0	0	-416
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-211	-69	-2	-1	0	-283
Rashodi od naknada i provizija	-3.607	-226	-38	-16	-50	-3.937
Neto prihod od naknada i provizija	9.831	2.175	607	122	-50	12.686

¹Segment potrošačkih kredita je u potpunosti (100%) doprinio neto prihodu od naknada i provizija segmenta stanovništva.

6.3. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

(000 KM)

	31.12.2021	31.12.2020	(abs)	(%)
Novac i novčana sredstva	291.150	266.199	24.951	9,4%
Kredit i potraživanja	467.677	501.099	-33.422	-6,7%
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	25	127	-102	-80,3%
Kredit i potraživanja od klijenata	467.652	500.972	-33.320	-6,7%
Investicijski vrijednosni papiri	243.068	204.047	39.021	19,1%
Materijalna imovina	20.584	20.649	-65	-0,3%
Nematerijalna imovina	6.091	6.308	-217	-3,4%
Porezna imovina	5.576	6.731	-1.155	-17,2%
Tekuća porezna imovina	1.783	1.783	0	0,0%
Odgodena porezna imovina	3.793	4.948	-1.155	-23,3%
Ostala imovina	2.323	2.852	-529	-18,5%
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	1.023	3.752	-2.729	-72,7%
Ukupna aktiva	1.037.492	1.011.637	25.855	2,6%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko banke pokazuje jednostavnu i solidnu kamatonosnu strukturu aktive: 45% aktive predstavljaju krediti klijentima, od kojih većina pripada oblasti koja je u fokusu. Osim toga, značajan dio preostale imovine predstavljaju gotovinske rezerve i obveznice s visokim rejtingom. Što se tiče izvještaja o finansijskom položaju, Addikova strategija je nastavila mijenjati strukturu poslovanja sa hipotekarnih kredita i kredita javnim institucijama s nižom maržom prema kreditiranju s većom maržom u segmentima koji su u fokusu: stanovništvo i mala i srednja preduzeća. Ovo se ogleda u povećanom udjelu ova dva segmenta od 85,6% bruto kreditnog portfelja “dobrih kredita” (2020: 81,6%).

Ukupna aktiva Banke u 2021. u iznosu od 1.037.492 hiljade KM povećana je za 25.855 hiljada KM ili 2,6% u odnosu na nivo iz 2020. godine (1.011.637 hiljada KM). Ukupni rizik, odnosno rizikom ponderisana aktiva, uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik, smanjena je na 654.569 hiljada KM (2020: 677.204 hiljada KM).

Novac i novčana sredstva s 31. decembrom 2021. ostaju stabilna na 291.150 hiljada KM (2020: 266.199 hiljada KM). Ovo odražava snažnu poziciju likvidnosti Banke

Ukupni **kredit i potraživanja** smanjeni su na 467.677 hiljada KM sa 501.099 hiljada KM na kraju 2020:

- Kredit i potraživanja od kreditnih institucija (neto) smanjeni su za 102 hiljade KM na 25 hiljada KM (2020: 127 hiljada KM).
- Kredit i potraživanja od klijenata (neto) smanjeni su za 33.320 KM na 467.652 hiljada KM (2020: 500.972

hiljada KM). Promjena se uglavnom odnosila na aktivne kredite u oblastima koje su u fokusu i koje nisu u fokusu. Aktivne kredite u segmentima koji nisu u fokusu (hipotekarni poslovi i kreditiranje velikih korporativnih klijenata i javnih institucija) smanjeni su sa 94.640 hiljada KM na kraju 2020. godine na 78.361 hiljada KM u 2021. godini. Aktivni krediti u fokusnim segmentima (potrošački i SME segment) povećani su na 420.230 hiljada KM (2020: 408.765 hiljada KM).

Investicijski vrijednosni papiri povećani su sa 204.047 hiljada KM u 2020. na 243.068 hiljada KM u 2021. Ulaganja su uglavnom u državne obveznice s visokim rejtingom i imaju rok dospeljeća kraći od pet godina. Kako bi se osigurala visoka razina likvidnosti i transparentnosti u portfelju vrijednosnih papira, sve investicije su standardne (*eng. plain vanilla*) bez ikakvih ugrađenih opcija ili drugih strukturiranih karakteristika.

Porezna imovina je ostala stabilna na 5.576 hiljada KM (2020: 6.731 hiljada KM), razlika se odnosi na promjenu odgođene poreske imovine priznate po rezervama za kreditni rizik za S1 i S2.

Ostala imovina je blago smanjena na 2.323 hiljade KM (2020: 2.852 hiljade KM). Glavni iznosi na ovoj poziciji odnose se na unaprijed plaćene troškove i vremenska razgraničenja (2021: 2.261 hiljada KM; 2020: 2.653 hiljada KM) kao i potraživanja za uplaćene depozite i potraživanja iz kartičnog poslovanja.

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020	(abs)	(%)
Finansijske obaveze vrednovane po amortiziranom trošku	807.607	793.441	14.166	1,8%
Depoziti kreditnih institucija	915	788	127	16,1%
Depoziti klijenata	797.690	784.412	13.278	1,7%
Ostale finansijske obaveze	9.002	8.241	761	9,2%
Rezervisanja	14.185	17.164	-2.979	-17,4%
Ostale obaveze	8.115	4.195	3.920	93,4%
Kapital	207.585	196.837	10.748	5,5%
Ukupno kapital i obaveze	1.037.492	1.011.637	25.855	2,6%

Na strani obaveza, **finansijske obaveze vrednovane po amortiziranom trošku** porasle su na 807.607 hiljada KM u odnosu na 793,441 hiljada KM na kraju 2020. godine:

- Depoziti kreditnih institucija povećani su sa 788 hiljada KM u 2020. na 915 hiljada KM u 2021.
- Depoziti klijenata povećani su na 797.690 hiljada KM (2020: 787.412 hiljada KM). Solidan profil finansiranja je jedna od prednosti Banke, što dovodi do niske zavisnosti od tržišnog finansiranja. Oko 24% depozita su oročeni depoziti, uglavnom denominirani u eurima, a zatim slijedi bosanskohercegovačka konvertibilna marka (KM).
- Ostale finansijske obaveze su povećane sa 8.241 hiljada KM u 2020. godini na 9.002 hiljada KM u 2021.

Rezervisanja su smanjena sa 17.164 hiljada KM u 2020. na 14.185 hiljada KM u 2021. Na razvoj su prvenstveno utjecali vansudska nagodba za sudske sporove i smanjenje rezervisanja za obaveze i garancije. Osim toga, tokom 2021. godine Banka je priznala rezervisanja za varijabilne troškove bonusa temeljene na učinku koji nisu nastali u prethodnom izvještajnom periodu u skladu sa primjenjivim preporukama FBA.

Ostale obaveze su povećane sa 4.195 hiljada KM u 2020. na 8.115 hiljada KM u 2021. i uglavnom uključuju vremenska razgraničenja za usluge koje su primljene, ali još nisu fakturisane (2021: 4.160 hiljada KM, 2020: hiljada KM 3.250 hiljada), kao i obaveze za plate i naknade za plate koje još nisu plaćene.

Rast **kapitala** sa 196.837 hiljada KM na 207.585 hiljada KM odražava ukupni sveobuhvatni prihod što uključuje dobit i gubitak u izvještajnom periodu u iznosu od 14.632 hiljade

KM, kao i promjene u ostalom sveobuhvatnom prihodu u iznosu od -3.885 hiljada KM. Ove promjene su rezultat tržišnih kretanja dužničkih i vlasničkih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (-3.441 hiljada KM).

6.4. Kapital i zahtjevi za likvidnošću

Ukupni kapitalni zahtjev (UKZ) iznosi 15,50% za Banku, a sastoji se od:

- 14,5% TSCR (12,0% kapitalni zahtjev i 2,5% zaštitni sloj). Kao dodatni kapitalni zahtjev, SREP za 2021. je postavljen na 1,0% i trebao bi u potpunosti sadržan u CET1 kapitalu. Regulator stoga očekuje od Banke da ispuni CET1 koeficijent od 10,25%.

Kapitalna osnova Banke se sastoji isključivo od CET1 na 27,97% (YE20: 27,38%) što je znatno iznad ukupnog kapitalnog zahteva od 15,5% i zasnovano je na trenutno važećoj odluci Agencije za bankarstvo.

Pored toga, pokazatelji regulatornog kapitala Banke odražavaju smanjenje RWA-a, koje je potaknuto smanjenjem kreditnog rizika (26.607 hiljada KM) i povećanjem tržišnog rizika (4.231 hiljada KM).

Finansijska poluga Banke je zadovoljavajuća i iznosi 16,5% na kraju 2021. (YE20: 17,1%).

Pozicija likvidnosti Banke ostaje jaka, sa LTD koeficijentom od 57,9% (YE20: 63,5%), čime zadovoljava indikatore likvidnosti visoko iznad regulatornih zahtjeva.

7. Analiza nefinansijskih parametara poslovanja

7.1. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija upravljanja ljudskim resursima pokreće kulturnu transformaciju Banke, koja se konstantno razvija, odražavajući principe povjerenja, integriteta i jasne orijentacije na rezultate. HR procesi Banke koji podržavaju tu transformaciju odnose se na procjenu i upravljanje radnim učinkom, selekciju i regrutaciju, razvoj talenata, edukaciju i razvoj zaposlenih. Na ovaj način Banka teži uspostavljanju kvalitetnog radnog okruženja, kako bi nastavila da gradi imidž uzornog i poželjnog poslodavca.

U 2021. Banka je nagrađena priznanjem "Poslodavac partner" i na taj način pokazala prilagodljivost i kvalitetan odnos prema zaposlenima.

Tokom godine uspješno je implementirana i nova komunikacijska strategija - „Banka za netipične bankare“, nastala na temelju povratnih informacija zaposlenih i korporativnih vrijednosti, a koja ističe u prvi plan kulturu zajedništva, podsticajno okruženje i važnost lične inicijative.

Banka promoviše korporativnu kulturu koja njeguje kontinuirano učenje, sa fokusom na stratešku transformaciju u specijalizovanu banku.

Edukativni programi su usmjereni na liderske vještine, regulatorne zahtjeve, odnos prema klijentima i svijest o rizicima, s posebnim pristupom rizicima i digitalnu banku fokusiranu na poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima. Zaposleni su imali i interaktivna predavanja o snalaženju u stresnim situacijama, radu od kuće i organizaciji vremena.

Banka je razvila program upravljanja talentima, te su zaposlenici identifikovani kroz "People forum" i prepoznati kao potencijalni nasljednici ili talenti unutar organizacionih jedinica ili organizacije.

Program "Transfera internog znanja" je implementiran, sa ciljem razvoja i zadržavanja talenata i rasta ukupnih kapaciteta, iskustva i raznolikosti radne snage.

Takođe, Banka je nastavila s *Mentorskim programom*, jer je pokazao izuzetne rezultate u razmjeni znanja unutar same organizacije.

Kada je u pitanju zapošljavanje, izbor i regrutacija su bazirani na jasno definisanim potrebama poslovanja, a transparentnost i jednakost su osnov svakog postupka izbora, zaposlenja, imenovanja i unapređenja. Za ključne funkcije, sprovodi se procjena sposobnosti i podobnosti kandidata (eng. Fit&Proper), u skladu sa regulatornim smjericama. Prioritet često ima interno regrutovanje i unapređenje zaposlenih, sa fokusom na prepoznavanju talenta i definisanju razvojnih mogućnosti u karijeri.

Banka je po prvi put uključena u program dualnog obrazovanja, u sradnji sa Srednjom ekonomskom školom u Sarajevu.

Sa krajem 2021. godine, banka je zapošljavala ukupno 343 zaposlenika. Prosječna starost zaposlenih je 39 godina, dok je prosječan radni vijek u banci 11 godina.

Zadovoljstvo zaposlenih i davanje povratnih informacija čine važne elemente korporativne kulture Banke. Putem anketa, kutije za prijedloge, direktno ili preko nadređenih, zaposleni mogu davati svoje mišljenje ili sugestije. Godišnje se sprovodi istraživanje zadovoljstva zaposlenih putem Upitnika o kulturi organizacije i radnom okruženju (eng. *Culture and Engagement Survey*) u kojem je ove godine učestvovalo 83,1% zaposlenih. Rezultati ovog istraživanja biće iskorišćeni u cilju boljeg razumijevanja stavova zaposlenih i unapređenja kulture organizacije kroz otvorenu komunikaciju, iskrenost i povjerenje.

Kada je riječ o zdravlju i zdravstvenim beneficijama, Banka za zaposlene obezbjeđuje 24/7 osiguranje od nesrećnog slučaja i participira u premiji za dopunsko privatno zdravstveno osiguranje. U toku oktobra, mjeseca borbe protiv karcinoma dojke, organizovano je predavanje u cilju podizanja svijesti o značaju prevencije i besplatni pregledi za sve Addiko dame.

Implementacijom Politike raznolikosti i inkluzije, koja se sprovodi na nivou Addiko Grupe, Banka je potvrdila posvećenost uspostavljanju raznolike i inkluzivne radne snage. Pokrenuti su i brojni programi s ciljem adkvatnijeg pristupa talentima širom banke i onima na rukovodećim pozicijama - sa fokusom na žene na nemenadžerskim pozicijama ili novopromovisane menadžere.

Kao i u prethodnim godinama, Banka je i u 2021. nastavila da promoviše zdrave stilove života (poslovne i humanitarne trke, skijaška takmičenja, itd.)

Politika isplate zarada i naknada regulisana je zakonskim odredbama, smjernicama lokalnih i evropskih regulatora i direktivama o kapitalnim zahtjevima.

7.2. Društveno odgovorno poslovanje (DOP)

Strategija društveno odgovornog poslovanja Banke je usklađena sa najvišim međunarodnim standardima u ovoj oblasti. Banka je i u kriznom periodu zadržala društveno-odgovoran pristup i u skladu sa svojim mogućnostima nastavila da pruža podršku lokalnoj zajednici. Iako u smanjenom obimu, realizovane aktivnosti su u fokusu imale razvoj i blagostanje djece i mladih, podršku ugroženim društvenim grupama i zaštitu životne sredine.

Zaposleni Banke sada već tradicionalno učestvuju u društveno odgovornim aktivnostima Banke kroz Addiko Cares volonterski klub.

Jedanaesti put zaredom, Banka je, zajedno sa zaposlenicima, organizovala akciju "Jedan paketić za jedan osmijeh", namijenjenu bolesnoj i socijalno ugroženoj djeci. Podijeljeno im je više od 270 paketića. Nastavili smo i sa društveno odgovornim projektiima povezanim sa COVID 19 epidemijom. U ovom smo segmentu donirali tablete i laptop osnovnoj školi u Hadžićima, printer za potvrde o vakcinaciji bolnici u Bihaću, te aparat za kisik UG "Dajte nam šansu" u Sarajevu.

Paralelno s tim, obilježili smo dan borbe sa autizmom donacijom GPS narukvica autističnoj djeci i osobama u Ljubuškom, Novom Travniku, Zenici, Žepču i Visokom.

Kao dodatak aktivnostima i angažmanu zaposlenih, podržali smo inicijativu ambasade SAD i donirali namještaj i opremu školi u Zenici, te vrtićima u Mostaru i Tuzli.

Djeca iz Doma za djecu bez roditeljskog staranja Bjelave, Sarajevo, ove su godine našu pažnju dobila kroz donaciju hrane.

Ove smo godine rođendan proslavili volontirajući u restoranima u kojima se hrane socijalno ugrožene osobe u Sarajevu i Mostaru, domu za djecu bez roditeljskog staranja u Tuzli, osnovnoj školi u Živinicama, te udruženju žena oboljelih od raka u Bihaću.

Addiko Bank Sarajevo konstantno teži ka tome da unaprijedi zajednicu u kojoj živi i podrži one inicijative koje nude dugoročna rješenja i podstiču poboljšanje

kvaliteta i uslova života ljudi i to će biti fokus i u narednom periodu.

7.3. Ulaganje u okoliš

Banka sprovodi poslovnu strategiju ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa važećom regulativom.

Banka obavlja sljedeće aktivnosti na obezbjeđenju zaštite životne sredine:

- Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija
- Upotreba proizvoda, procesa i tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu
- Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu

Direktan uticaj na životnu sredinu rješava se uglavnom kroz nekoliko inicijativa:

- Potrošnja električne energije
- Potrošnja vode
- Potrošnja papira
- Otpad i reciklaža
- Upravljanje voznim parkom i zgradama
- Zdravlje i bezbjednost na radu
- Digitalizacija itd.

Tokom 2021. godine, Banka je nastavila sa upotrebom CITRIX i Thin Client tehnologija. Ovaj projekat je podrazumijevao zamjenu više od 70% radnih stanica sa Thin Client konzolama koje imaju značajno manji utrošak električne energije i optimizovanu potrebu za hardverskim komponentama koje su centralizovane u serverima, te se u značajnoj mjeri smanjuje i mogućnost elektronskog otpada u budućnosti. Sve filijale i rezervni kancelarijski prostori u potpunosti se zasnivaju na CITRIX/Thin Client arhitekturi, povezujući se preko postojećih linija do istog Data centra, dok su zaposleni kojima obim posla omogućava upotrebu ove tehnologije u centrali, prebačeni na Thin Client.

Banka nije prepoznata kao zagađivač. Takođe, u doglednoj budućnosti ne planira realizaciju projekata koji bi imali negativan uticaj na životnu sredinu.

Banka se vodi principom optimizacije korišćenja energije i drugih resursa u objektima, u svim fazama adaptacije objekata, kao i prilikom korišćenja vozila iz voznog parka. Cilj je da se procenat emitovanja ugljen dioksida, kao pratećeg nus-proizvoda, smanji na najmanji mogući nivo i to primjenom mjera kao što su:

- Instalacija opreme sa visokim energetske iskorisćenjem koji odgovara standardu klase A+ pa naviše
- Upotrebom službenih vozila sa najsavremenijim komercijalno dostupnim motorima koji garantuju nizak stepen emisije štetnih gasova
- Redovno unaprjeđivanje i održavanje opreme i prostora

8. Interni sistem kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka posjeduje interni sistem kontrole za računovodstvene procedure (ICS), gdje se kroz organizaciju definišu i implementiraju odgovarajuće strukture i procesi.

Sistem interne kontrole Addiko banke ima za cilj da obezbijedi efikasno i uspješno poslovanje, odgovarajuću identifikaciju, mjerenje i ublažavanje rizika, smotreno vođenje posla, pouzdanost dokumentovanih podataka vezanih i nevezanih za finansije, bilo da su interni ili eksterni, kao i postupanje u skladu sa zakonom, propisima, zahtjevima supervizora i internim pravilima i odlukama.

Sistem interne kontrole (ICS) sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura sa ciljem da se:

- Omogući primjena korporativne strategije,
- Postignu efektivni i efikasni procesi;
- Zaštiti vrijednost korporativne imovine;
- Obezbedi pouzdanost i integritet računovodstvenih podataka i podataka vezanih za upravljanje
- Omogući poslovanje u skladu sa svim relevantnim pravilima i propisima.

Kada su u pitanju posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Addiko banke, sistem interne kontrole omogućava momentalno, precizno i istovjetno knjiženje svih poslovnih transakcija u računovodstvene svrhe. Realizacija sistema interne kontrole u vezi sa procesom finansijskog izvještavanja definisana je internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Addiko banke izgrađen je na pristupu koji se fokusira na sami proces. Addiko banka razvija kontrolne aktivnosti kroz obradu dokumentacije preko koje se prati i dokumentuje svaki proces, kao i podaci o toku procesa, u skladu sa internim smjernicama

za upravljanje procesom. Sveobuhvatna efikasnost internih kontrola konstantno se prati. Praćenje ključnih rizika dio je svakodnevnih aktivnosti Addiko banke, a povremeno se vrši procjena od strane rukovodilaca, interne kontrole, kao i sektora za upravljanja rizicima, usklađivanje poslovanja i internu reviziju.

Definisano je i stalno praćenje internog sistema kao i blagovremeno informisanje relevantnih strana (npr. odbora) o nepravilnostima interne kontrole i podizanju na viši nivo.

Nedostaci interne kontrole, bilo da su identifikovani od strane rukovodilaca, interne revizije ili drugih vidova kontrole, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem menadžmentu za dalje odlučivanje i brzo reagovanje na iste. Interna revizija vrši nezavisnu i redovnu provjeru usklađenosti sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sami sistem interne kontrole nije statičan već se konstantno usklađuje sa promjenama u sredini. Primjena sistema interne kontrole u osnovi se bazira na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Upravni odbor i rukovodeći tim aktivno i savjesno vrše svoju ulogu postavljajući primjer u promovisanju visokih etičkih standarda i integriteta, i uspostavljajući kulturu rizika i kontrole u organizaciji. Na taj način zaposlenima na svim nivoima ističe se i prezentuje važnost interne kontrole.

9. Izgledi i faktori rizika

9.1. Izgledi

Predviđanja su da će ekonomski rast ostati snažan u naredne tri godine uprkos određenim preprekama u bliskoj budućnosti. Naglo rastuće stope infekcija Covid-19 još uvijek pogađaju svijet i regiju u kojoj je Addiko prisutan, s periodičnim talasima koji se javljaju svakih nekoliko mjeseci. Pojava Omicron varijante je doprinijela ovoj neizvjesnosti. Osim toga, uska grla u snabdijevanju su se intenzivirala i sada se očekuje da će trajati duže, da bi se postepeno razriješila od drugog kvartala 2022. i potpuno se riješila do 2023. Međutim, čini se da to nema materijalnih efekata na ekonomiju, jer ljudi i firme su se prilagodili novoj normalnosti i ponašaju se kao da pandemije nema. Vlade se ponašaju na isti način, izbjegavajući blokade i uvode samo blage restrikcije.

Očekuje se da će realni BDP premašiti nivo prije Covid-19 u prvom kvartalu 2022. Kako globalna ograničenja ponude popuštaju, a ograničenja povezana s pandemijom i povezane neizvjesnosti se smanjuju, očekuje se da će rast biti solidan u 2022., bez obzira na manje podržavajuću fiskalnu poziciju i očekivanja viših tržišnih kamatnih stopa. Potrošnja domaćinstava će i dalje ostati ključni pokretač ekonomskog rasta, uz benefite oporavka realnog raspoloživog dohotka, određenog oslobađanja akumulirane štednje i snažnog tržišta rada.

Inflacija je dobila zamah svuda u regionu, gdje se očekuje da će biti blizu ili viša od nivoa iz 2021. godine na oko 2-3% za 2022. Iako znatno jači nego što se ranije očekivalo, ovi inflatorni pritisci se i dalje procjenjuju kao privremeni, ponovno odražavajući porast cijena energije i međunarodne i domaće neusklađenosti u potražnji i ponudi kako se ekonomije ponovno otvaraju. Visoka inflacija će donekle smanjiti realne prihode i zauzvrat može usporiti potrošnju i rast.

Više cijene energije također mogu imati negativan uticaj na preduzeća i domaćinstva jer su značajno porasle u Evropi i regionu, što posebno može uticati na mala i srednja preduzeća.

Povrh toga, političke tenzije se ponovo javljaju u regionu. Bosna i Hercegovina prolazi kroz najveću političku krizu od rata. U ovom trenutku, malo je vjerovatno da će ovi

događaji prerasti u veće sukobe, ali će i dalje vjerovatno imati određene negativne efekte na ekonomska kretanja u tim zemljama 2022. godine.

U Bosni i Hercegovini se očekuje rast ekonomije od 3,1% u 2022. godini, što je među najnižim stopama rasta u cijeloj regiji. Ovo je u velikoj mjeri odraz povećanih političkih rizika, koji će vjerovatno uzrokovati zaustavljanje javnih infrastrukturnih projekata i investicija privatnog sektora, dok će potrošačka potrošnja i izvoz rasti sporije. Uz daljnje povećanje cijena energije, očekuje se da će inflacija porasti na 2,6% u 2022. godini.

Paralelno sa poboljšanim očekivanjima rasta, region CSEE nudi veći rast u poređenju sa zrelim tržištima sa još uvijek nedovoljno pokrivenim nišama koje treba identifikovati. Iz tog razloga, Addiko Grupa namjerava dodatno ubrzati sprovođenje svoje konkurentne specijalističke strategije na tržištima CSEE u 2022. godini, fokusirajući se na održivi rast poslovanja u segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća, sa posebnim fokusom na mikro i mala preduzeća i ukupnu ambiciju da se postati vodeća CSEE specijalistička banka za ove segmente.

Addikov razborit pristup riziku ostat će ključno sidro strategije generisanja kredita. Addiko namjerava ponovo izbalansirati svoju sklonost riziku kako bi omogućio rast i istovremeno iskoristio svoje napredne alate za upravljanje rizikom među potrošačima i malim i srednjim preduzećima kao dio svoje moderne digitalne platforme.

Jasan fokus na poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima će ubrzati transformaciju bilansa stanja Addiko banke prema ovim segmentima koji stvaraju veću vrijednost. U tom kontekstu, Grupa će razmotriti mogućnost generisanja kapitala putem bržeg smanjenja u nefokusnim segmentima. Addiko vjeruje da će smanjenje nefokusnog portfelja dugoročno generirati vrijednost izoštravanjem fokusa u ključnim segmentima i oslobađanjem kapitala od nefokusnih kredita sa većim ponderom rizika.

Kao jedna od svojih kratkoročnih ambicija, Addiko Grupa namjerava dalje unaprijediti svoju efikasnost smanjenjem troškova i složenosti i racionalizacijom svog operativnog modela. Addiko Grupa je već identifikovala inicijative za troškove koje će biti sprovedene tokom 2022. i za koje se očekuje da će generisati održiv i vidljiv učinak bruto uštede.

Gore navedeni izgledi za 2022. ne razmatraju nikakve potencijalne utjecaje situacije između Rusije i Ukrajine. Konfliktna situacija koja je u toku ne utječe na Addiko banku d.d. direktno, jer nije poslovno prisutna u tim zemljama; direktne izloženosti prema obje zemlje su zanemarljive i trenutno se u ovom kontekstu ne očekuje značajna dodatna rezervisanja za rizik. Međutim, ne mogu se isključiti indirektni učinci, kao što su volatilnost finansijskog tržišta, negativni efekti sankcija na neke od naših klijenata ili pojava osiguranja depozita ili gašenja (*eng. resolution*).

9.2. Faktori rizika i upravljanje

Banka upravlja i vrši kontrolu rizika u svim poslovnim segmentima sa ciljem optimizacije povrata prilagođenih riziku kako bi se osigurala sposobnost podnošenja rizika, a samim tim i zaštitili povjerioci banke. Kroz Strategiju rizika Banka određuje viziju, sklonost ka riziku i mogućnosti kako bi se osiguralo da se svi materijalni rizici kojima se banka izlaže u poslovanju identifikovani, shvaćeni i da su na raspolaganju odgovarajući odgovori za zaštitu Banke i sprječavanje štete po klijente, dioničare, privredu, kolege ili zajednicu, omogućavajući banci ostvarenje ciljeva i poboljšanje sposobnosti reagovanja na nove mogućnosti. U svojim aktivnostima, Banka je izložena najviše kreditnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku, tržišnom riziku, strateškom riziku i ima okvir za nadzor i upravljanje svakim od navedenih.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je definisan kao vjerovatnoća potpunog ili djelimičnog gubitka usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza uzrokovanih slabljenjem kreditne sposobnosti druge strane.

Okvir za upravljanje kreditnim riskom ima sljedeće dimenzije:

- Osiguranje i upravljanje rizičnim sredstvima,
- Mjerenje kreditnog rizika kroz kalkulaciju kreditnog gubitka, proračun kapitalnog zahtjeva, model procjene parametara kreditnog rizika - modeli rejtinga
- Budžetiranje i planiranje: Proces budžetiranja je ključni proces za planiranje upotrebe kapitala i razvoja portfelja. Pažljivo praćenje korišćenja budžeta omogućava Banci da

preduzme odgovarajuće mere kada god se utvrde odstupanja od budžeta. Realizacija budžeta se pomno prati, a očekivana realizacija se revidira i ažurira na mjesečnoj osnovi. Na ovaj način menadžment ima kontinuirane informacije o uspješnosti portfelja i očekivanjima za budućnost.

- Izvještavanje o kreditnom riziku regulatoru, Upravi i Nadzornom odboru
- Testovi otpornosti na stres: Kreditni rizik Banke je podvrgnut sveobuhvatnom stres testu jednom godišnje, uključujući uticaj kreditnog rizika na povećanje portfolija problematičnih kredita, troškove rezervisanja i adekvatnost kapitala. Rezultat stres testa se uzima u obzir u ICR-u u skladu sa ICAAP pravilima
- Postavljanje i praćenje limita: U namjeri da maksimalno unaprijedi svoj sistem kontrole rizika i na odgovarajući način poveže sve njegove komponente, Addiko banka je postavila okvir limita
- Procjena novog proizvoda (PIP)

Operativni rizik

Operativni rizik definiše se kao rizik pojave gubitka usljed nepravilnog ili neodgovarajućeg ponašanja i aktivnosti zaposlenih, neadekvatnosti i/ili grešaka u internim procesima i sistemima, ili usljed eksternih faktora i uticaja. Definisane na ovaj način uključuje pravni rizik, ali ne i reputacioni i strateški.

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje i kontrolu operativnih rizika, koji se konceptualno, pored upravljanja, sastoji od mreže ORO (službenik za operativni rizik) i DORO (decentralizovani službenik za operativni rizik - Decentralized operational officer); DORO posluje u okviru poslovnih procesa banke i ORO kao funkcija podrške DORO-u i poslovnim funkcijama i kontroliše identifikaciju, izvještavanje i izvještavanje o slučajevima operativnog rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuirani ciklični proces koji uključuje samoprocjenu i kontrolu rizika, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i kontrolu rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

Rizik likvidnosti

U Addiku se upravlja sa tri podvrste rizika likvidnosti:

- Rizik nelikvidnosti: rizik da Banka neće biti u mogućnosti da plati svoje finansijske obaveze po dospelju u cjelosti ili u zadatom roku;
- Rizik raspona finansiranja: rizik finansijskog gubitka koji proizilazi iz nepovoljnih promjena u kreditnom rasponu Banke, gdje je kreditna transakcija refinansirana sa nekompatibilnim rokom dospeljeca (rizik transformacije ročne likvidnosti);
- Rizik tržišta likvidnosti: rizik da će biti generisan finansijski gubitak usljed nedostatka tržišta; mjereno zajedno sa rizikom tržišne cijene. Banka svakodnevno prati tržišne cijene kako bi mogla reagovati što je prije moguće.
- Unutardnevni rizik likvidnosti
- Rizik koncentracije izvora finansiranja: Rizik likvidnosti može proizaći iz koncentracije na pasivnoj strani zbog pojedinačne koncentracije, valute ili datuma dospeljeca. Banka redovno prati i izvještava ovaj rizik kako bi se izbjegla nepovoljna situacija u pogledu likvidnosti zbog koncentracije

Tržišni rizik

Banka je izložena sljedećim tržišnim rizicima: riziku kamatnih stopa, riziku valute i riziku kreditne razlike.

Rizik kreditnog raspona je rizik promjene tržišne cijene na osnovu promjena tržišnog kreditnog raspona. Addiko je postavio okvir VAR-a, ograničenja volumena i internih ograničenja kapitala, praćenje i procese eskalacije na dnevnoj bazi, kao i okvir za testiranje na stres za testiranje osjetljivosti u slučaju nepovoljnih tržišnih scenarija.

Kamatni rizik je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa ostalih osjetljivih prihoda i poslovnih rashoda. Promjene kamatnih stopa također utiču na osnovnu vrijednost imovine, obaveza i vanbilansnih instrumenata banke jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se kamatne stope mijenjaju.

Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti

bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije u bankarskoj knjizi u svim značajnim valutama. pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Potreban je i okvir za testiranje na stres kako bi se utvrdio nivo osjetljivosti banke na stresne uslove na tržištu. Mogući scenariji stresa uključuju:

- nagle promjene u opštem nivou kamatnih stopa (uključujući supervizorski standardizovani šok kamatnih stopa od 200BP),
- promjene nagiba i oblika krivulje kamatnih stopa,
- specifični scenariji identifikovani za banku
- ICAAP stres test za VAR promjene

Strateški / poslovni rizik

Strateški rizik nastaje usled pogrešnih odluka menadžmenta o pozicioniranju korporacije, tretmanu poslovnih sektora, izboru poslovnih partnera ili razvoju i korišćenju internih resursa.

Sposobnost banke da upravlja strateškim rizikom je ključna za njen opstanak i dugoročni razvoj. Strateško upravljanje rizikom prvenstveno uključuje odnos banke prema okruženju u kojem posluje, odluke kao odgovor na promjene u poslovnom okruženju i donošenje odluka o kapitalu i drugim resursima na način koji daje prioritet banci u cjelini u odnosu na konkurenciju.

Addiko ima napredni okvir za upravljanje i praćenje strateških i poslovnih rizika, sa razvijenim tehničkim alatima i jasnim linijama izvještavanja.

ICAAP (Interna procjena adekvatnosti kapitala)

Osiguravanje sposobnosti Banke da snosi ekonomski rizik je glavni dio aktivnosti upravljanja Addiko banke. Stoga je Banka uspostavila jasno definisan interni proces procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Upravljanje rizicima je dio sveobuhvatnog procesa upravljanja banke, pri čemu se rizični kapital raspoređuje po vrsti rizika u skladu sa strategijom, postavljaju se limiti i prati kapital kroz postavljene sisteme limita. Identifikacija svih materijalnih rizika se vrši kroz godišnji proces inventure rizika, koji je polazna tačka za procjenu sposobnosti snošenja rizika.

Banka jednom godišnje vrši sveobuhvatnu internu procenu adekvatnosti kapitala kroz analizu kvantitativnih i kvalitativnih elemenata poslovanja Banke. U okviru ovog procesa banka procjenjuje odnos interne adekvatnosti kapitala sa usvojenim finansijskim planom banke, u redovnim i stresnim okolnostima.

Za detaljnije informacije o modelima upravljanja rizicima i izloženosti Banke pojedinom riziku kao i načine upravljanja rizicima, vidite poglavlje 5. Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

Upravljanje rizicima i COVID 19

Kako Covid-19 i njegove varijante nastavljaju da bacaju sjenu na svjetske zdravstvene sisteme i ekonomije, nivo neizvjesnosti i intenzitet ekonomskog oporavka će varirati od zemlje do zemlje.

Addiko posluje u zemljama Centralne i jugoistočne Evrope koje su poduzele mjere za rješavanje ekonomskih posljedica pandemije koronavirusa za pojedince, domaćinstva i kompanije. Te mjere uključuju javni moratorij na otplatu kredita, što dovodi do pause u otplati od tri do dvanaest mjeseci. Krajem drugog tromjesečja 2021., ograničeni programi moratorija u zemljama CSEE, gdje je Addiko aktivan, ostaju na snazi. Novi moratorij sa strožim uslovima vrijede do kraja 2021. godine u Bosni i Hercegovini (gdje je period primjene istekao 30. juna 2021.).

Pored utjecaja Covid-19 na ekonomiju, sljedeća kretanja u evropskom bankarskom sektoru predstavljaju faktore rizika koji utječu na razvoj banke: s jedne strane, sektor se suočava sa izazovima u vidu okruženja niskih kamatnih stopa, općeg pritiska na cijene zbog viška likvidnosti na tržištima, i stalno rastućih regulatornih zahtjeva, koji negativno utiču na profitabilnost banaka. Nadalje, ove aktivnosti regulatornih tijela, kao što je implementacija mehanizama zaštite potrošača koji ograničavaju rast kredita u potrošačkom sektoru, zauzvrat će imati negativan utjecaj na privatnu potrošnju, što dodatno utječe na profitabilnost sektora. S druge strane, pritisak na učesnike na tržištu za inovacijama je sve veći, a time i potreba za sveobuhvatnim ulaganjima koja omogućavaju klijentima da obavljaju svoje bankarske aktivnosti bez posjeta poslovnica.

Sarajevo, 23. Marta 2022.
Addiko Bank dd Sarajevo

UPRAVA BANKE

Sanela Pašić
Predsjednica Uprave

Selma Omić
Član Uprave

Mario Ivanković
Član Uprave

Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji	1
I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	3
Izvještaj o dobiti ili gubitku.....	3
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	4
II. Izvještaj o finansijskom položaju	5
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	6
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	7
V. Sažete napomene	8
Društvo	8
Računovodstvene politike	8
(1) Računovodstvene politike i izjava o usklađenosti	8
(2) Utjecaj pandemije Covid-19.....	10
(3) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja.....	10
(4) Primjena novih standarda, izmjene i dopune	12
(5) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene	14
(6) Računovodstvene teme pod uticajem pandemije Covid-19	15
(7) Osnove mjerenja	15
(8) Preračunavanje stranih valuta.....	16
(9) Najmovi.....	16
(10) Zarada po dionici	17
(11) Neto prihod od kamata	18
(12) Neto prihod od naknada i provizija	18
(13) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	19
(14) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja	19
(15) Ostali rezultat.....	19
(16) Finansijski instrumenti	19
(17) Ugovori o reotkupu.....	28
(18) Fiducijarne transakcije	29
(19) Finansijske garancije.....	29
(20) Novčane rezerve	29
(21) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema	29
(22) Nematerijalna imovina	30
(23) Porezna imovina i porezne obaveze	30
(24) Ostala imovina	31
(25) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji.....	31
(26) Rezervisanja	31
(27) Ostale obveze.....	32
(28) Primanja zaposlenih	32
(29) Kapital	32
Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku	33
(30) Neto prihod od kamata	33
(31) Neto prihod od naknada i provizija	34
(32) Neto rezultat za finansijske instrumente	34
(33) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.....	35
(34) Troškovi zaposlenih	35
(35) Ostali administrativni troškovi.....	36
(36) Deprecijacija i amortizacija.....	36
(37) Ostali rezultat.....	36
(38) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	37
(39) Porez na dobit	37

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	40
(40) Novac i novčana sredstva	40
(41) Krediti i potraživanja	41
(42) Investicijski vrijednosni papiri	47
(43) Materijalna imovina	48
(44) Nematerijalna imovina	48
(45) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	49
(46) Ostala imovina	50
(47) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	51
(48) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	51
(49) Rezervisanja	52
(50) Ostale obaveze	54
(51) Kapital	54
(52) Izvještaj o novčanim tokovima	54
Izveštavanje po segmentima	55
Izvještaj o upravljanju rizikom	58
(53) Kontrola i praćenje rizika	58
(54) Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	58
(55) Organizacija rizika	58
(56) Interne smjernice za upravljanje rizikom	59
(57) Kreditni rizik	59
(58) Kretanje rezervisanja	69
(59) Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala	73
(60) Tržišni rizik	74
(61) Rizik likvidnosti	77
(62) Operativni rizik	79
(63) Rizik objekta	80
(64) Ostali rizici	80
(65) Pravni rizik	80
Dodatne informacije koje zahtijevaju objavu	83
(66) Analiza preostalih dospjeća	83
(67) Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac	84
(68) Najmovi kod kojih je Banka najmodavac	85
(69) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	86
(70) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju	86
Objavljivanja povezanih strana	92
(71) Upravljanje kapitalom	95
(72) Događaji nakon izvještajnog datuma	97
(73) Odbori i Uprava Banke	98
Odgovornost za finansijske izvještaje	100
Skraćenice	107
Oznaka	111

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobiti ili gubitku

(000) KM

	Napomena	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		30.134	30.583
Rashod od kamata		-3.408	-3.752
Neto prihod od kamata	(30)	26.726	26.831
Prihod od naknada i provizija		19.221	16.623
Rashod od naknada i provizija		-4.412	-3.937
Neto prihod od naknada i provizija	(31)	14.809	12.686
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(32)	640	2.444
Ostali operativni prihodi		1.615	646
Ostali operativni rashodi		-3.115	-3.408
Prihodi iz redovnog poslovanja	(33)	40.675	39.199
Troškovi zaposlenih	(34)	-14.670	-14.124
Ostali administrativni troškovi	(35)	-13.391	-13.343
Amortizacija	(36)	-3.018	-3.578
Rashodi iz redovnog poslovanja		-31.079	-31.045
Poslovni rezultat prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		9.596	8.154
Ostali rezultat	(37)	2.887	-743
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(38)	3.524	-25.557
Rezultat prije poreza		16.007	-18.146
Porez na dobit	(39)	-1.375	5.135
Rezultat nakon poreza		14.632	-13.011
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		14.632	-13.011

	31.12.2021	31.12.2020
Rezultat nakon oporezivanja koji se može pripisati redovnim dioničarima (u hiljadama KM)	14.632	-13.011
Broj redovnih dionica (u jedinici dionica)	532.500	532.500
Zarada/Gubitak po dionici (u KM)	27.48	-24.43

Bilješke u nastavku (1) - (73) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Rezultat nakon poreza	14.632	-13.011
Ostala sveobuhvatna dobit	-3.884	1.063
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak	268	118
Rezerve fer vrijednosti - vlasnički instrumenti	268	118
Neto promjena fer vrijednosti	297	131
Porez na dobit	-29	-13
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak	-4.152	945
Rezerve fer vrijednosti - dužnički instrumenti	-4.152	945
Neto promjena fer vrijednosti	-3.708	3.242
Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak	-693	-2.354
Porez na dobit	249	57
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	10.749	-11.948
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	10.749	-11.948

Bilješke u nastavku (1) - (73) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

(000) KM

	Napomena	31.12.2021	31.12.2020
Imovina			
Novac i novčana sredstva	(40)	291.150	266.199
Kreditni i potraživanja	(41)	467.677	501.099
<i>Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija</i>		25	127
<i>Kreditni i potraživanja od klijenata</i>		467.652	500.972
Investicijski vrijednosni papiri	(42)	243.068	204.047
Materijalna imovina	(43)	20.584	20.649
<i>Nekretnine, postrojenja i oprema</i>		20.535	20.595
<i>Investicijske nekretnine</i>		49	54
Nematerijalna imovina	(44)	6.091	6.308
Porezna imovina		5.576	6.731
<i>Tekuća porezna imovina</i>		1.783	1.783
<i>Odgodena porezna imovina</i>		3.793	4.948
Ostala imovina	(46)	2.323	2.852
Dugotrajna imovina klasifikovana kao namijenjena prodaji	(47)	1.023	3.752
Ukupna aktiva		1.037.492	1.011.637
Obaveze			
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	(48)	807.607	793.441
<i>Depoziti kreditnih institucija</i>		915	788
<i>Depoziti klijenata</i>		797.690	784.412
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		9.002	8.241
<i>od toga IFRS 16</i>		1.512	1.308
Rezervisanja	(49)	14.185	17.164
Ostale obaveze	(50)	8.115	4.195
Ukupne obaveze		829.907	814.800
Kapital			
Dionički kapital		100.403	100.403
Zakonske rezerve		25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti		28	3.912
Zadržana dobit		82.053	67.421
Ukupno kapital	(51)	207.585	196.837
Ukupno obaveze i kapital		1.037.492	1.011.637

Bilješke u nastavku (1) - (73) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

(000) KM

31.12.2021	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2021	100.403	25.101	0	3.912	67.421	196.837
Rezultat nakon poreza	0	0	0	0	14.632	14.632
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	0	-3.884	0	-3.884
<i>Ukupno sveobuhvatna dobit</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-3.884</i>	<i>14.632</i>	<i>10.748</i>
Kapital na dan 31.12.2021	100.403	25.101	0	28	82.053	207.585

(000) KM

31.12.2020	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2020	100.403	25.101	0	2.502	87.044	215.050
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	0	347	-6.612	-6.265
Kapital na dan 01.01.2020	100.403	25.101	0	2.849	80.432	208.785
Rezultat nakon poreza	0	0	0	0	-13.011	-13.011
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	0	1.063	0	1.063
<i>Ukupno sveobuhvatna dobit</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>1.063</i>	<i>-13.011</i>	<i>-11.948</i>
Kapital na dan 31.12.2020	100.403	25.101	0	3.912	67.421	196.837

Bilješke u nastavku (1) - (73) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

(000) KM

	2021	2020
Rezultat nakon poreza	14.633	-13.011
Odgođena porezna imovina	1.375	-5.135
Amortizacija nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	3.018	3.578
Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	35	1.677
Umanjenje vrijednosti stečene imovine	-	2.027
Promjena rezerviranja za rizik finansijskih instrumenata	-1.167	27.647
Dobici ili gubici od modifikacije	216	394
Promjena rezervisanja	1.298	715
Ostala nenovčana kretanja (umanjenje nefinansijske imovine)	685	0
(Dobici) gubici od investicijskih vrijednosnih papira	-693	-2.354
(Dobici) gubici od otuđenja nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	66	115
(Dobici) gubici od otuđenja stečene imovine	-1.331	-341
(Dobici) gubici od otuđenja dugotrajne imovine namijenjene prodaji	-57	-35
Međuzbir	18.078	15.277
Zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama i klijentima	4.378	-13.420
Investicijski vrijednosni papiri	-40.527	-6.578
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	6
Ostala imovina	1.175	-219
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	17.430	45.116
Rezervisanja	-2.127	-2.292
Ostale obaveze iz poslovnih aktivnosti	3.920	746
Primljene kamate	25.855	25.388
Plaćene kamate	-3.408	-3.438
Primljene dividende	10	-
Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	24.784	60.586
Primici od prodaje:		
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	2	60
Prodaja dugotrajne imovine	2.800	120
Plaćanja za kupovinu:		
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	-1.987	-4.011
Novčani tokovi iz ulagačke aktivnosti	815	-3.831
Plaćanja najma	-723	-945
Novčani tokovi iz finansijske aktivnosti	-723	-945
Neto (smanjenje) povećanja novca i novčanih ekvivalenata	24.876	55.810
Novac i novčana sredstva na kraju prethodnog razdoblja (01.01.)	266.713	210.903
Novac i novčana sredstva na kraju razdoblja (31.12.)	291.589	266.713

Bilješke u nastavku (1) - (73) sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

V. Sažete napomene

Društvo

Addiko bank d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje za bankarsko poslovanje od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu i 32 podružnice u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija sa sjedištem u Beču na adresi Wipplingerstraße 34/4 OG. Konsolidovani izvještaji matice se mogu naći na web adresi www.addiko.com.

Računovodstvene politike

(1) Računovodstvene politike i izjava o usklađenosti

Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 5.101 hiljada KM (2020: 10.905 hiljada KM) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2021. godine proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 1,341 hiljada KM (2020: 1.095 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 1,744 hiljada KM (2020: 3.614 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 2,016 hiljada KM (2020: 6.096 hiljada KM), od čega se iznos od 925 hiljada KM (2020: 791 hiljada KM) odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 1,091 hiljada KM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 387 hiljada KM (2020: 421 hiljada KM) na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 1.492 hiljada KM (2020: 1.930 hiljada KM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (2020: 1.500 hiljada KM, 2020: 2.071 hiljada KM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2021. godine iznosi 8 hiljada KM (2020: 149 hiljada KM). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje / realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine koja je stečena u periodu dužem od tri godine.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2021.
Imovina	-10.377	-5.636
Obaveze	1.662	-777
Kapital	-12.039	-6.413

	Godina koja je završila 31. decembra 2020.	Godina koja je završila 31. decembra 2021.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	6.222	6.241

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, u ovim finansijskim izvještajima pozivamo se na relevantne MSFI-jeve pri opisivanju računovodstvenih politika Banke.

Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama na kapitalu, izvještaja o novčanim tokovima i napomena uz finansijske izvještaje. U principu, izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran u opadajućem redoslijedu likvidnosti. Iznosi dospjeli ili ostvarivi u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci nakon izvještajnog datuma opisani su u napomeni Analiza preostalih dospjeća.

Finansijski izvještaji su pripremljeni na principu vremenske neograničenosti poslovanja, što pretpostavlja da će nastaviti svoje poslovanje u budućnosti. Što se tiče procjena i pretpostavki prema MRS 1, molimo pogledajte napomenu (5) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne nesigurnosti u odnosu na procjene.

Ako su procjene neophodne za računovodstvo i mjerenje prema MRS/MSFI pravilima, one se izrađuju u skladu sa odgovarajućim standardima. Dotični standardi su zasnovani na iskustvu i ostalim faktorima, kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine mogućima iz trenutne perspektive. Ovo prvenstveno utiče na gubitke po osnovu obezvređenja u kreditnom poslovanju, fer vrednost i obezvređenje finansijskih instrumenata, odložene poreze i procenu pravnih rizika iz sudskih postupaka i priznavanje rezervisanja za te rizike. Stvarne vrijednosti mogu odstupati od procijenjenih brojki.

Iznosi u finansijskim izvještajima općenito su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (hiljada KM); konvertibilna marka (KM) kao izvještajna valuta. Konvertibilna marka je vezana za euro (1 EUR = 1.95583 KM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike nastale prilikom zaokruživanja.

Dana 23. marta 2022. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembar 2021. godine i uputila je iste Nadzornom odboru. Nadzorni odbor snosi odgovornost za pregled finansijskih izvještaja i objavu da li odobrava finansijske izvještaje na dan 31. decembar 2021. godine.

(2) Utjecaj pandemije Covid-19

Razmatranja i značajni uticaji pandemije Covid-19 prikazani su u finansijskim izvještajima u onim poglavljima kojima se mogu tematski dodijeliti:

- Napomena (6) Računovodstvene teme na koje utiče pandemija Covid-19, govori o računovodstvenim metodama na koje utiče Covid-19.
- Napomena (57) Kreditni rizik sadrži posebno potpoglavlje „Moratorijum zbog Covid-19“ koje sadrži informacije o kreditnoj izloženosti koja podliježe određenim mjerama pandemije Covid-19.
- Napomena (53) Rezervisanja za rizik sadrži posebno potpoglavlje „Metoda izračunavanja rezervisanja za rizik“ koje objašnjava razmatranja pandemije o mjeranju ECL i analizama osjetljivosti.

(3) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

Izvještaj o novčanom toku

U 2021. godini, Banka je izvršila pregled izvještaja o novčanom toku. Rezultat pregleda doveo je do promjena u izvještaju o novčanom toku:

- Dobici i gubici od modifikacija u iznosu od 216 hiljada KM sada su prikazani u novom redu “Dobici ili gubici od modifikacija” (prije: “Promjena u rezervisanjima za i dobitak/gubitak od modifikacije”);
- Plaćena gotovina za iznose uključene u obveze po najmu u iznosu od 723 hiljade KM prikazana je u novom redu „Plaćanja najma“ kao novčani tok iz finansijskih aktivnosti (prije: „Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti“ u novčanom toku iz poslovnih aktivnosti);
- Primici od prodaje imovine namijenjene prodaji (MSFI 5) u iznosu od 2.800 hiljada KM prikazani su u novom retku „Prodaja dugotrajne imovine“ u novčanom toku od investicijskih aktivnosti (prije: „Ostale promjene”).

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

U 2021. godini Banka je pregledala Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, što je dovelo do promjena u izvještaju o dobiti ili gubitku. Promjene u prezentaciji izvršene su kako bi se povećala transparentnost operativnog rezultata Banke i pružile relevantnije informacije, što je ujedno omogućilo veću usporedivost:

- “Primljeni prihodi od sudskih sporova” prikazuje se na poziciji “Drugi rezultat”. Do kraja 2020. godine iskazani su pod redkom „Ostali poslovni prihodi“;
- “Rashodi od umanjenja vrijednosti imovine koja je vraćena u posjed” prikazana je na poziciji “Ostali rezultat”. Do kraja 2020. godine iskazani su na poziciji „Ostali poslovni rashodi“.

Promjene u prezentaciji nemaju u uticaj na "Rezultat nakon poreza" kao ni na "Ostalu sveobuhvatnu dobit" Banke.

Prethodne promjene prikazane su u tabeli ispod:

	01.01.- 31.12.2020	Reklasifikacija	01.01.- 31.12.2020
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	29.514	1.069	Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope 30.583
Ostali prihod od kamata	1.069	-1.069	Ostali prihod od kamata 0
Rashodi od kamata	-3.752	0	Rashodi od kamata -3.752
Neto prihod od kamata	26.831	0	Neto prihod od kamata 26.831
Prihodi od naknada i provizija	16.623	0	Prihodi od naknada i provizija 16.623
Rashodi od naknada i provizija	-3.937	0	Rashodi od naknada i provizija -3.937
Neto prihod od naknada i provizija	12.686	0	Neto prihod od naknada i provizija 12.686
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	2.444	0	Neto rezultat od finansijskih instrumenata 2.444
Ostali operativni prihodi	4.308	-3.662	Ostali operativni prihodi 646
Ostali operativni rashodi	-5.435	2.027	Ostali operativni rashodi -3.408
Prihodi iz redovnog poslovanja	40.834	-1.635	Prihodi iz redovnog poslovanja 39.199
Troškovi zaposlenih	-14.124	0	Troškovi zaposlenih -14.124
Ostali administrativni troškovi	-13.343	0	Ostali administrativni troškovi -13.343
Deprecijacija i amortizacija	-3.578	0	Deprecijacija i amortizacija -3.578
Rashodi iz redovnog poslovanja	-31.045	0	Rashodi iz redovnog poslovanja -31.045
Poslovni rezultat prije promjene troškova za kreditne gubitke	9.789		Poslovni rezultat 8.154
Ostali rezultat	-2.378	1.635	Ostali rezultat -743
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-25.557	0	Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine -25.557
Poslovni rezultat prije poreza	-18.146	0	Rezultat prije poreza -18.146
Porez na dobit	5.135	0	Porez na dobit 5.135
Rezultat nakon poreza	-13.011	0	Rezultat nakon poreza -13.011
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	-13.011		od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada -13.011

(4) Primjena novih standarda, izmjene i dopune

Novi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koji su relevantni za poslovanje Banke navedeni su u nastavku

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda obavezni su za razdoblje koje počinje 1. januara 2021. godine:

Standard	Naziv	Opis	Na snazi za finansijsku godinu
MSFI 16	Izmjene i dopune MSFI 16 Zakupi	Koncesije za iznajmljivanje u vezi s Covid-19	od juna 2020
MSFI 9, MRS 37, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16	Izmjene MSFI 9 Finansijski instrumenti; MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljanja, MSFI 4 Ugovori o osiguranju i MSFI 16 Zakupi	Reforma referentne kamatne stope - faza 2	2021
MSFI 4	Izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju	Odlaganje MSFI 9	2021

4.1. Izmjene MSFI 16 Najmovi: Covid-19 Related Rent Concessions

Izmjene MSFI 16 Najmovi (Koncesije za najam povezane s Covid-19) pružaju olakšice najmoprimcima od primjene smjernica MSFI 16 o izmjeni najmova uz obračun koncesija za najam nastalih kao direktna posljedica pandemije Covid-19. Kao praktičnu olakšicu, najmoprimac može odabrati da ne procjenjuje je li koncesija najma od najmodavca povezana s modifikacijama najma uslijed Covid-19. Najmoprimac koji izvrši ove izbore obračunava bilo kakvu promjenu plaćanja najma koja proizlazi iz koncesije za najam povezane s Covid-19 na isti način na koji bi obračunao promjenu prema MSFI 16, da promjena nije modifikacija najma. Izmjene i dopune se odnose na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine. Ranija primjena je dopuštena. Banka je odlučila da ne primjenjuje praktične olakšice.

4.2. Izmjene MSFI 9 Finansijski instrumenti: Reforma referentne vrijednosti kamatnih stopa - faza 2

Izmjene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 bave se pitanjima zamjene koja utiču na finansijsko izvještavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa u zavisnosti od podnesaka zasnovana na međubankarskim ponuđenim stopama (IBOR) zapravo zamjenjuje alternativnim stopama koje su gotovo bez rizika. (RFR) zasnovan na likvidnim osnovnim tržišnim transakcijama.

Banka je primijenila ove izmjene na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine retrospektivno. Ranija primjena je dozvoljena i nije potrebno preračunavanje prethodnog perioda. Banka nije imala transakcije za koje je referentna stopa zamijenjena alternativnom referentnom stopom na dan 31. decembra 2020. godine, tako da nema uticaja na početni kapital kao rezultat retroaktivne primjene.

Ako se osnova za određivanje ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine ili finansijskih obaveza mjeri po amortiziranom trošku kao rezultat reforme referentne vrijednosti kamatnih stopa, tada se efektivna kamatna stopa finansijskog sredstva ili finansijske obaveze ažurira kako bi odražavala promjene koje zahteva reforma. Posljedično, nema korekcije knjigovodstvene vrijednosti. U stvari, promjena se tretira kao slična kretanju tržišne kamatne stope. Promjenu osnove za utvrđivanje ugovorenih novčanih tokova zahtijeva reforma referentne kamatne stope ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- promjena je neophodna kao direktna posljedica reforme;
- nova osnova za utvrđivanje ugovorenih novčanih tokova je ekonomski ekvivalentna prethodnoj osnovici - tj. osnovici neposredno prije promjene.

Ako se izvrše promjene na finansijskoj imovini ili finansijskim obavezama uz promjene osnove za određivanje ugovornih novčanih tokova potrebnih reformom referentne vrijednosti kamatnih stopa, tada se prvo ažurira efektivna kamatna stopa finansijskog sredstva ili finansijske obaveze kako bi odražavala promjenu što je potrebno reformom referentne kamatne stope. Nakon toga, sve ostale modifikacije se obračunavaju prema važećim zahtjevima MSFI.

Osim toga, amandmani uvode praktična sredstva u slučaju da buduća plaćanja zakupa budu promijenjena kako to zahtijeva reforma referentne kamatne stope. U tom slučaju obaveza za leasing se ponovo mjeri diskontiranjem revidiranih plaćanja zakupa koristeći revidiranu diskontnu stopu koja odražava promjenu alternativne referentne kamatne stope.

Nadalje, amandmani pojašnjavaju da **računovodstvo zaštite od rizika** nije ukinuto zbog reforme IBOR-a. Odnosi zaštite (i povezana dokumentacija) moraju biti izmijenjeni kako bi odražavali modifikacije zaštićenih stavki, instrumenta zaštite i zaštićenog rizika. Izmijenjeni odnosi zaštite treba da ispunjavaju sve kvalifikacijske kriterije za primjenu računovodstva zaštite, uključujući zahtjeve za efektivnost.

Banka je izložena IBOR-ovima na svojim finansijskim instrumentima koji će biti reformisani. Iako je planirano da se neki od IBOR-ova ukinu do kraja 2021. godine, konsultacije i moguće regulatorne promjene su u toku. Referentne stope LIBOR-a EUR, GBP, CHF, JPY za sve tenore i USD LIBOR referentne stope za 1W i 2M tenore prestale su krajem 2021. godine. Na dan 31. decembra 2021. godine poznato je da će preostali USD LIBOR tenori prestati sa 30. juna 2023. godine i još uvijek nije jasno kada će biti objavljeno da će biti određen datum prestanka objavljivanja EURIBOR-a. Nove alternativne referentne stope (SONIA, SARON, TONAR, SOFR) dostupne su kao zamjena ukinutih tarifa.

Banka je u procesu izmjene ili pripreme za izmjenu ugovornih uslova za postojeće ugovore koji su indeksirani na IBOR i dospijevaju nakon očekivanog prestanka IBOR stopa, na primjer uključivanje rezervnih odredbi i utvrđivanje cijena za nove proizvode kao odgovor na Reforma IBOR-a. Glavni rizici kojima je Banka izložena kao rezultat reforme IBOR-a su operativni. Na primjer, ponovno pregovaranje o kreditnim ugovorima kroz bilateralne pregovore sa klijentima, ažuriranje ugovornih uslova, ažuriranje sistema koji koriste IBOR krive, revizija operativnih kontrola vezanih za reformu i procjena potencijalnog rizika od sudskih sporova. Finansijski rizik je pretežno ograničen na rizik kamatnih stopa.

Izloženost Banke prema IBOR-u prema nederivativnim finansijskim sredstvima na dan 31. decembra 2021. godine su krediti i plasmani indeksirani sa EURIBOR-om i LIBOR-om.

Evropska komisija je 22. oktobra 2021. usvojila provedbene propise o određivanju zakonske zamjenske stope za dvije referentne kamatne stope, međubankarsku ponuđenu stopu švicarskog franka u Londonu (CHF LIBOR) i promjenu indeksa preko noći u eurima (EONIA).

Glavni fokus Banke tokom 2021. godine bio je tranzicija CHF LIBOR-a. Strategije za tranziciju su definisane i odobrene od strane članova odbora jer nije usvojena ni lokalna uredba o zamjeni benčmarka, niti postoje preporuke na nivou industrije ili Udruženja banaka. Aneksi ugovora su u procesu pripreme i moraju biti potpisani od strane svih strana u skladu sa definisanom strategijom. Banka je ažurirala Opšte uslove i pripremila implementaciju novih ugovora i aneksa postojećih ugovora u svojim osnovnim sistemima.

EURIBOR je do sada reformisan (promijenjena je metodologija obračuna), a ne zamijenjen. Banka očekuje da će EURIBOR nastaviti da postoji kao referentna stopa, ali da bi se pripremile po drugačijem scenariju, rezervne klauzule je pripremila eksterna advokatska firma i da će biti ugrađene u sve postojeće, kao i u nove ugovore o kreditu.

Banka dalje prati napredak prelaska sa IBOR-a na nove referentne stope pregledom ukupnih iznosa ugovora i obima instrumenata koji tek treba da pređu na alternativnu referentnu stopu. Banka procjenjuje u kojoj mjeri ugovori upućuju na IBOR gotovinske tokove, da li će takve ugovore trebati izmijeniti kao rezultat reforme IBOR-a i kako upravljati komunikacijom o reformi IBOR-a sa drugim ugovornim stranama.

Do 31. decembra 2021. godine finansijski instrumenti koji se odnose na LIBOR nisu prebačeni na nove referentne stope.

Sljedeća tabela prikazuje ukupan iznos finansijskih instrumenata koji tek treba da pređu na nove referentne stope i koji se odnose na LIBOR održan 31. decembra 2021. godine:

(000) KM

	Nederivativna finansijska sredstva		Nederivativne finansijske obaveze		Derivati	
	Broj ugovora	Knjigovodstveni iznos	Broj ugovora	Knjigovodstveni iznos	Broj ugovora	Nominalni iznos
CHF	24	587	0	0	0	0
USD	0	0	0	0	0	0
Total	24	587	0	0	0	0

4.3. Dopune MSFI-ja 4 Ugovori o osiguranju: Odgoda MSFI-ja 9

Izmjene MSFI-ja 4 Ugovori o osiguranju (Odgoda MSFI-ja 9) predviđaju produljenje datuma završetka primjene privremenog izuzeća od MSFI-ja 9 do 1. siječnja 2023. Ove izmjene i dopune nisu primjenjive na Banku.

(5) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene

Finansijski izvještaji sadrže vrijednosti zasnovane na rezervisanjima i izračunate korištenjem procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskom iskustvu i drugim faktorima kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine vjerovatnim iz trenutne perspektive. Budući da su procjene i pretpostavke podložne neizvjesnostima, to može dovesti do rezultata koji zahtijevaju korekcije knjigovodstvene vrijednosti odgovarajuće imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci odnose se na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procenjuje naplativost svojih problematičnih kredita i priznaje odgovarajuće rezervisanja za rizik u slučaju obezvređenja. Procjene iznosa, trajanja i vjerovatnog nastanka očekivanih povratnih novčanih tokova vrše se prilikom procjene nadoknadivosti. Ova procjena je zasnovana na detaljnoj analizi i pretpostavkama, koje su ipak podložne nesigurnostima. Drugačija procjena ovih pretpostavki može rezultirati značajno drugačijim mjerenjem rezervisanja za kreditni rizik. Model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i koristi historijske podatke i njihove ekstrapolacije, posmatrane podatke i pojedinačne procjene, kao i grupisanje slične imovine kada pogoršanje kreditnog rizika treba procijeniti na kolektivnoj osnovi. .

U svjetlu tekuće pandemije Covid-19, procjene u vezi mjerenja pojedinačnih finansijskih sredstava, procjene u vezi sa transferom finansijskih instrumenata iz faze 1 u fazu 2, makroekonomske pretpostavke za određivanje informacija koje se odnose na budućnost u toku obračuna očekivani kreditni gubici i pretpostavke o očekivanim novčanim tokovima za obezvređene kredite zasnovane su na najnovijim dostupnim zapažanjima. Dugoročni uticaj pandemije na ekonomski razvoj, razvoj tržišta rada i drugih tržišta specifičnih za industriju, kao i godišnji odmori koji se odobravaju unutar i izvan državnih ili industrijskih moratorija mogu biti precijenjeni ili potcijenjeni.

Za dalje informacije o metodologiji rezervisanja za kreditni rizik pogledajte finansijska sredstva u napomeni (15) Finansijski instrumenti kao iu Izvještaju o rizicima pod napomenom (58) Priprema rezervisanja.

Rezervisanja

Uspostavljanje odredbi također se temelji na presudama. Mora se donijeti odluka o tome u kojoj mjeri Banka ima obvezu koja proizlazi iz prošlog događaja i je li vjerojatan odljev ekonomski korisnih resursa za ispunjenje tih obaveza. Nadalje, potrebne su procjene s obzirom na iznos i dospjeće budućih novčanih tokova.

Odredbe za pravne postupke obično zahtijevaju viši stupanj prosudbe od drugih vrsta odredbi. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstvene prosudbe mogu biti teške zbog visokog stupnja neizvjesnosti povezanog s utvrđivanjem postoji li sadašnja obaveza i procjenom vjerojatnosti i iznosa odljeva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, menadžment i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju treba li se priznavati rezerviranja, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednijim fazama obično je lakše napraviti procjene oko bolje definiranog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka općenito uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerojatnost, uzimajući u obzir povijest prijašnjih presuda i ocjena neovisnih odvjetničkih društava. U određenim slučajevima, zbog

kratkog horizonta dostupnih povijesnih podataka i značajne neizvjesnosti u smjeru sudskih odluka, kao i tržišnih uvjeta, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim izvještajnim razdobljima. Pojednosto o rezerviranjima za pravne predmete i nesigurnosti procjena opisani su u bilješci (52) Rezervacije za neriješene pravne sporove.

Oporezivanje

Banka obračunava porezne obveze u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave podliježu odobrenju poreznog tijela koje je ovlašteno izvršiti naknadni uvid u evidenciju poreznih obveznika.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena provoditi regulatorne inspekcije poslovanja Banke i zahtijevati promjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu s važećim propisima.

(6) Računovodstvene teme pod uticajem pandemije Covid-19

Izbijanje pandemije Covid-19 i njen učinak na globalnu privredu nastavili su uticati na djelovanje Banke u različitim vremenskim periodima i u različitim nivoima, s obzirom na to da su i dalje neizvjesni. Brzina kojom se zemlje i regije mogu vratiti na nivo ekonomske aktivnosti koja ih je odlikovala prije Covida-19 varirat će ovisno o podrškama vlade, kontinuiranom širenju zaraze i sposobnosti vlada zemalja da uvedu cjepiva u svakoj zemlji. Ostaje neizvjesnost u pogledu učinkovitosti i nuspojava cjepiva u različitim vremenskim horizontima, osobito kada se pojavljuju nove varijante virusa. Potpuni povratak na razine društvene interakcije prije pandemije na svim ključnim tržištima malo je vjerojatan u kratkom i srednjem roku, unatoč ublažavanju vladinih ograničenja na mnogim od tih tržišta.

Covid-19 posljedično dovodi do povećane nesigurnosti procjene, posebno u odnosu na ECL modele, odobravanja moratorija na otplatu zajmova i mjerenja odgođene porezne imovine na neiskorištene porezne gubitke prenesene.

Pandemija i dalje utiče na modele očekivanih kreditnih gubitaka, posebno kao rezultat različitih vladinih mjera koje su uvedene za podršku zajmoprimcima tokom izbijanja. To i dalje zahtijeva pojačano praćenje izlaznih rezultata modela i korištenje preklapanja modela, uključujući prilagodbe rukovodstvenih procjena na temelju stručnih procjena viših menadžera za kreditni rizik i ponovnu implementaciju ključnih modela gubitaka kako bi se uzeli u obzir utjecaji Covid-19 na kritični model ulaza. Dodatne informacije o metodologiji rezervisanja za kreditne rizike potražite u Izvještaju o upravljanju rizikom.

Shodno daljnjem širenju pandemije Covid-19, vlada je poduzela niz mjera čiji je cilj rješavanje privrednih posljedica epidemije na pojedince, stanovništvo i pravna lica. Takve mjere uključuju javni moratorij na otplatu kredita. U većini slučajeva kamate se nastavljaju prikupljati na nepodmireni saldo tokom razdoblja moratorija. U slučaju da je nastao ekonomski gubitak, gubici od modifikacija priznaju se iz računovodstvene perspektive. To proizlazi iz činjenice da se obračunate kamate, umjesto da budu otplaćene ili kapitalizirane na kraju moratorija, otplaćuju tokom razdoblja nakon moratorija. Za daljnje informacije o kreditnoj izloženosti koja podliježe određenim mjerama Covid-19, upućivanje se na potpoglavlje „Moratorij zbog Covid-19” u bilješci (57) Kreditni rizik.

(7) Osnove mjerenja

Finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovu historijskog troška, osim za sljedeće materijalno značajne stavke koje se mjere na sljedećoj alternativnoj osnovi na svaki datum izvještavanja.

Stavke	Osnova mjerenja
Investicijski vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Fer vrijednost
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	Knjigovodstvena vrijednost i fer vrijednost umanjena za troškove prodaje nižu

(8) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Monetarna imovina i obaveze se preračunavaju po kursu važećem na dan bilansa stanja.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobiti i gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31 Decembar 2021	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.725631 KM
31 Decembar 2020	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.592566 KM

(9) Najmovi

9.1. Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka vrši provjeru da li se ugovor odnosi na ili sadrži elemente najma. Najmom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja se prvobitno vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu najma umanjenom za sve rate najma plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktne troškove i procijenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta najma u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj najam. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period najma ili korisni vijek predmetne imovine, koji god je kraći. Banka također procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisutstva relevantnih indikatora.

Obaveza po osnovu najma se prvobitno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za najam plativih u periodu najma diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu najma prikazuju u izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čine najmovi na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i najmovi gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je najam male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o najmu se prikazuju van izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi najma se knjiže linearno tokom preostalog perioda najma.

MSFI 16 dopušta najmoprimcu da ne razdvaja dijelove koji nisu unajmljeni, već umjesto toga obračunava sve dijelove najma i pripadajuće nenajmljive dijelove kao jedan ugovor. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje najma obično uključuje fiksna plaćanja umanjene za poticaje najma i varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se također razmatraju, vidi Napomenu (5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama, a također moraju biti uključeni i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi pod garancijom preostale vrijednosti u mjeranju obaveza zakupa.

Priznavanje prava korištenja na strani imovine u izvještaju o finansijskom položaju i odgovarajućih obaveza najma na strani obaveza utiče na povećanje ukupne aktive i ukupne pasive. Budući da se samo obaveze povećavaju na strani pasive, a sve ostale stavke ostaju iste, omjer kapitala se smanjuje. Također, priznavanje utiče na izvještaj o dobiti i gubitku. Ukupan iznos troškova plaćenih tokom trajanja najma ostaje isti, ali vremenska raspodjela ukupnog troška i raspodjela na različite dijelove izvještaja o dobiti i gubitku se mijenja. Prema MSFI 16, troškovi se trebaju podijeliti na

troškove kamata i deprecijacije. Kako se troškovi kamata izračunavaju na osnovu efektivne kamatne stope smanjuju se tokom trajanja najma, ali se deprecijacija provodi linearnom metodom, što rezultira degresivnim razvojem troškova sa prebacivanjem troškova u ranija razdoblja. Troškovi kamata iskazuju se u okviru neto prihoda od kamata. Uz to, budući da je godišnja deprecijacija imovine prava korištenja prema MSFI 16 niža od stope zakupa, a sve ostale stavke ostaju iste, operativni troškovi se smanjuju.

Nakon početnog mjerenja, obaveza zakupa sa smanjuje izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza zakupa ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u računu dobiti i gubitka ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

Poticaji za najam priznaju se kao dio mjerenja imovine prava korištenja i obaveze zakupa. U izvještaju o novčanim tokovima, plaćanje kamata i obaveza po najmu prikazani su u novčanim tokovima iz poslovne aktivnosti.

9.2 Najmovi kod kojih je banka najmodavac

Računovodstvo najmodavca ovisi o tome koja strana snosi sve koristi i rizike koji proizilaze iz imovine koja je predmet najma. Za klasifikaciju i priznavanje najma kod najmodavca (finansijski ili operativni najam), ekonomski učinak ugovora o najmu prevladava nad pravnim vlasništvom predmeta najma. Banka primjenjuje MSFI 9 zahtjeve za prestanak priznavanja i umanjenje vrijednosti na neto ulaganja u najam. U okviru operativnog najma, najmodavac prikazuje iznajmljenu imovinu po trošku nabavke umanjeno za planiranu deprecijaciju tokom korisnog vijeka upotrebe sredstva i umanjeno za gubitak od umanjenja vrijednosti.

9.3 Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao najmoprimac, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po zakupu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u izvještaju o finansijskom izvještaju. Obračun deprecijacije prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Deprecijacija i amortizacija" u izvještaju o dobiti i gubitku. Troškovi kamata na obaveze po zakupu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u izvještaju o dobiti i gubitku.

Banka kao najmodavac po operativnim najmom, s izuzetkom nekretnina, imovinu u najmu prikazuje u okviru stavke „Nekretnine, postrojenja i oprema“ u materijalnoj imovini. Tekuće naplate najma, dobiti i gubici od otuđenja, kao i umanjenje vrijednosti, ako postoje, iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, obračunata deprecijacija u okviru „Deprecijacija i amortizacija“ te umanjenja u okviru "Ostali rezultat". Nekretnine pod operativnim najmom iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkom „Investicijske nekretnine“, materijalna imovina. Tekuće isplate najma, dobiti i gubici od otuđenja, direktni operativni troškovi i obračunata deprecijacija iskazuju se u stavci „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“, a umanjenje u okviru „Ostali rezultati“.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, najmoprimci moraju predstaviti kratkoročna plaćanja najma, otplate najma imovine male vrijednosti i promjenjive isplate najma koji nisu uključeni u mjerenje obaveze najma, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze najma mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključi plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze najma.

(10) Zarada po dionici

Banka prikazuje zaradu po dionici (EPS) u skladu s MRS-om 33 Zarada po dionici za svoje redovne dionice. Osnovni EPS izračunava se dijeljenjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima banke s ponderiranim prosječnim brojem dionica u obradi tokom razdoblja. Razrijeđena zarada po dionici utvrđuje se usklađivanjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima za sve druge promjene prihoda ili rashoda koje bi proizašle iz konverzije razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica i povećanjem ponderiranog prosječnog broja redovnih dionica u obradi za ponderirani prosjek broj dodatnih redovnih dionica koje bi mogle biti uz pretpostavku konverzije svih razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

(11) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se knjiže po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmjeren pri prvom priznavanju, umanjeno za otplate glavnice, umanjeno ili uvećano za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospelju. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema prvom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjeno za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

(12) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansij-sku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi iz ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka svoje prihode ostvaruje od ugovora s klijentima o prijenosu usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. To je u skladu s informacijama o prihodima koje se objavljuju za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

Prema MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Mora postojati vjerovatnoća da će Banka iz toga imati ekonomsku korist i iznos se može pouzdano utvrditi, bez obzira na to kada se vrši plaćanje. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene za pružanje usluga tokom određenog vremenskog razdoblja obračunavaju se tokom tog razdoblja. S druge strane, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim stranama ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku temeljne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda, sljedeće usluge se akumuliraju tokom razdoblja:

- *Računi i paketi*, ova kategorija uključuje prihode i rashode od naknada od redovitih mjesečnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne vezane uz kreditne kartice).
- *Zajmovi i depoziti*, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope izravno povezane s kreditnim poslovanjem (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata

- *Vrijednosni papiri*, koji predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom
- *Bankarsko osiguranje*, koje predstavlja prihod i rashod od provizija od posredovanja u osiguranju.

Naknade koje generiraju sljedeći proizvodi priznaju se po završetku osnovne transakcije:

- *Transakcijske usluge*, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog
- *Kartice*, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi s unaprijed plaćenim i kreditnim karticama (kao što su mjesečne članarine) i stjecanje poslova kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za sheme, naknade za usluge itd.
- *FX & DCC*, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi s deviznim transakcijama kao što su naknade od promptnih deviznih transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.
- *Finansiranje trgovine*, koje predstavlja prihod od naknada zarađen pružanjem transakcijskih usluga trećim stranama, kao što je dogovaranje stjecanja dionica ili drugih vrijednosnih papira.

Ostali troškovi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za transakcije i usluge koje se knjiže na trošak u trenutku kada su usluge primljene.

U bilješki (31) Neto prihod od naknada i provizija u bilješkama uz izvještaj o dobiti ili gubitku, prikaz proizvoda koristi se kao osnova za prezentaciju.

(13) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarene dobiti i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, rezultate trgovanja vrijednosnicama i derivatima, neučinkovite dijelove prikazane u fer vrijednosti i transakcijama u svrhu zaštite novčanih tokova od rizika, te dobitaka iz konverziji valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda, rashoda i dividendi, koje su prikazane u "Neto prihodu od kamata".

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja i dividendu. Finansijska imovina i obaveze po amortiziranom trošku uključuju dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(14) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, npr. dobit i gubitak iz prodaje nekretnina, otpuštanje i dodjela pravnih predmeta i prihod iz upotrebe imovine koja je predmet najma. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(15) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine i dugotrajne imovine namijenjene prodaji. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobiti i gubici modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

(16) Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

16.1. Klasifikacija i mjerenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od dole opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenju finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate:* finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje:* finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo:* finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtijeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijuća i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet prosudbe su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenom plaćanju, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju po-goršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenom plaćanju nisu od kritičnog značaja ukoliko iznos prijevremenog plaćanja odražava ne-izmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu. Naknada za prijevremeno plaćanje mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje su obično sporedne poslovne odredbe. Kazna predstavlja povećane troškove praćenja rizika ili nadoknadu propuštene dobiti povezane s određenim događajem.
- Finansiranje projekata se analizira u slučaju pozivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta. Ukoliko to nije slučaj i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom mogu imati karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.). Da bi se procijenilo da li je vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultirati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.

Prilikom izvršavanja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontiranim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2021. i 2020. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kamata, što bi vodilo u mjerenje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasifikuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cjelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se prvobitno mjere po fer vrijednosti sa uključenim transakcijskim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobiti i gubitku). Uobičajene (spot) kupnje i prodaje finansijske imovine priznaju se na datum trgovanja.

Finansijska imovina sa značajkama prijevremene otplate koja dopušta ili zahtijeva od stranke u ugovoru da plati ili dobije razumnu naknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika imovine može postojati takozvana negativna naknada (iznos prijevremene otplate mogao bi biti manji od neisplaćene glavnice i kamata) - može se mjeriti po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, umjesto po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Da bi se kvalificiralo za mjerenje po amortizovanom trošku, sredstvo se mora držati u okviru poslovnog modela „držanje radi naplate“.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasifikuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnice. Finansijska imovina se pri početnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospjeću, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti

se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavicu. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz drugu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "rashodi za kreditne gubitke od finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "rezerve fer vrijednosti" u konsolidovanom izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju zasebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ista će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "ostali prihod od kamata". Dobit i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju. Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije potkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

- *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, ukoliko će time izbjeći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- *Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri početnom priznavanju nisu svrstani u mjerenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze klasificiraju se i mjere po amortiziranom trošku osim ako se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Kada se izvrši modifikacija ili zamjena finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku koja ne

rezultira prestankom priznavanja, subjekt priznaje svaku prilagodbu amortiziranog troška finansijske obaveze koja proizlazi iz modifikacije ili zamjene u dobiti ili gubitku na datum modifikacija ili zamjena.

Finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pri početnom priznavanju. Promjene fer vrijednosti obaveza iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha koje proizlaze iz promjena u vlastitom kreditnom riziku obaveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti mora se prikazati u računu dobiti i gubitka. Banka nije iskoristila opciju označavanja nekih finansijskih obaveza mjerenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha tokom 2021. i 2020. godine.

Nije bilo promjena u poslovnom modelu Banke tokom 2021. i 2020. godine.

Banka nije odredila računovodstvene odnose zaštite u tekućoj niti u prethodnoj godini.

16.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni "forward-looking" modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja kako bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjeње vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje historijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u ne-kom trenutku prije konačnog dospijea finansijske imovine ne ispune svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovan neispunjenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dospijevaju prema Banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za postizanje istog.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitke u slučaju neispunjenja obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se zasebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni slučaj, optimistični slučaj i pesimistični slučaj, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (vidi poglavlje Informacije o budućim događajima).

Predmetni period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospijea transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak. Parametri vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjenja obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli se specifično izrađuju za svaku zemlju i segment gdje god je to moguće i izvodljivo. Na određene dijelove portfolija se primjenjuju modeli na nivou Grupe koji odražavaju dostupnost podataka i karakteristike portfolija. U određenim slučajevima se iz prethodno spomenutih razloga koriste i eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim

prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To pretpostavlja isključivanje svih kon-zervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orijentisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza (eng. EAD) predstavlja procijenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjenja obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospijeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Za ovaj parametar se koristi pojednostavljeni pristup. Banka u izračun očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9 uključuje stručno utvrđene okvirne vrijednosti gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Te vrijednosti se interno usklađuju, a vršenjem kvalitativnih i/ili kvantitativnih provjera se osigurava njihovo postavljanje na odgovara-rajući nivo.

Pored općeg izračuna očekivanih kreditnih gubitaka zasnovanog na interno utvrđenim parametrima/metodologiji rizika, primjenjuje se i pristup na nivou portfolija za određene okolnosti koje se drugačije ne mogu adekvatno raz-matrati unutar općeg okvira, a relevantne su za izvještajni datum. Ovi aspekti se odnose ali nisu ograničeni na dos-tupnost i kvalitet podataka, slabosti modela/parametara, ograničene vremenske serije i/ili vremenska odstupanja u podacima. Definisan je formalizovani pristup kojim će se osigurati dosljedna i pouzdana primjena u okviru sveobuh-vatne računске logike.

Kako je navedeno u bilješci (1) Računovodstvena načela i izjava o usklađenosti, novom regulatornom odlukom propisane su minimalne stope za obračun rezerviranja za kreditne gubitke, tj. ako Banka u skladu s internom metodologijom utvrdi veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke u odnosu na iznose obračunate primjenom Odluke, primjenjivat će veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom su sljedeće:

1. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 1 najmanje u sljedećim iznosima:

- a) za niskorizične izloženosti iz članka 18. stavak (2) Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljen nivo kreditne kvalitete 3 i 4 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljena razina kreditne kvalitete 1, 2 ili 3 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 0,1% izloženosti
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

2. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 2 najmanje u iznosu koji iznosi 5% izloženosti.

3. faza

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 3 najmanje u iznosima definiranim u tablici 1. ili tablici 2. u nastavku.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1.460 dana	80%
Preko 1.460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Prvi nivo kreditnog rizika počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospjeća.

Ako se zaključi da kvalitet kredita značajno opada, imovina prelazi u 2. nivo kreditnog rizika prema definisanim nivoima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem rezervisanja.

Treći nivo kreditnog rizika nastupa kada se kvalitet kredita u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjenja obaveza.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost usklađena za rezervisanje za gubitak). Poštuje se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- Vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- Dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjenja ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Odluka da li je određena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem temeljnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjenja obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasifikuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- dospjelo dugovanje starije od 30 dana: Banka inicira ovaj kriterij čim ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana.
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu rezultirati time da se predmetne izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što implicira prelaz u 2. ili 3. nivo kreditnog rizika.

Dodatni kvalitativni kriteriji vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjenja obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjenja obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjenja obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (vidi poglavlje "Validacija"). Pored toga, za neke dijelove portfolija se

primjenjuje zaduženost kao dopunski kriterij koji odražava promjene izloženosti koje zavise od makroekonomskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku prvog priznavanja i/ili koje se nisu direktno odrazile na parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza na izvještajni datum. Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku stvaranja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na historijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste kako bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te pretpostavke.

Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na temelju postotka (relativne) i apsolutne promjene PD-a u usporedbi s početnim priznavanjem.

Postavljeni su sljedeći kvantitativni pragovi PD:

Maloprodaja/Poduzeće: apsolutno povećanje od 3% i relativno povećanje od 200% (što odgovara faktoru 3 ili trostrukog relativnog povećanja PD između vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na početku i vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na datum izvještavanja) pri čemu je utvrđivanje značajno povećanje PD-a temelji se na početnoj i stvarnoj vjerojatnosti neispravnosti finansijskog instrumenta.

I kvalitativni i kvantitativni čimbenici koji se koriste za određivanje faza prolaze kroz stalnu provjeru valjanosti i proces praćenja kako bi se osigurala njihova prikladnost i primjenjivost tokom vremena (vidi poglavlje „Validacija“).

Informacije o budućim događajima ("Forward-looking information")

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretački korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provode se opsežne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje kako bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju temelje se na trenutnim procjenama, pretpostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti temeljene na pretpostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izjavama.

Validacija

Metodologija i pretpostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju kako bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između početne i tekuće validacije.

- Početna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- Tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesečno praćenje kako bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu imovinu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preuzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesa oporavka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti oplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervist će se 100% individualnih rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestatu prepoznavati imovinu u izvještaju o finansijskom položaju.

Banka treba izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evedintirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji. Računovodstvena otpisana potraživanja treba da dobiju posebne vrste salda (asset type) za svaku od vrste potraživanja: glavnica, kamata redovna i zatezna, naknada.

The Bank has implemented the functionality related to the automatic implementation of accounting write-offs in accordance with the criteria defined by the Decision on credit risk management and determination of expected credit losses number

Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Prestanak priznavanja finansijske imovine se vrši kada:

- ugovorna prava na primitak novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili

- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pra-vo kontrole nad imovinom.

Izmjene ugovora koje nastaju kao rezultat pregovora sa dužnikom mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjenja obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenju obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u 1. fazu. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobit ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u računu dobiti ili gubitka. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procijenjene novčane troškove prilikom početnog priznavanja, povoljne izmjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Sljedeći glavni kriteriji rezultiraju značajnim izmjenama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o najmu.

Neznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovi tako dogovorenih ili izmijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobit ili gubitak od modifikacije se priznaje u izvještaju dobiti i gubitku.

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, poništena ili istekla.

(17) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definiše da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Primljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje. Banka nije imala ugovor o reotkupu u 2021. i 2020. godini.

(18) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u bilansu stanja.

(19) Finansijske garancije

Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerenje je dobivena premija i ovaj iznos se naknadno amortizira s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(20) Novčane rezerve

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, gotovinu u središnjim bankama koja dospijevaju dnevno, depozite koji dospijevaju dnevno, kao i minimalnu pričuvu. Ti su iznosi iskazani po amortiziranom trošku.

Obvezna obvezna pričuva izračunava se iz definiranih stavki bilance i mora se ispunjavati u prosjeku kroz dulje vremensko razdoblje. Stoga depoziti obvezne pričuve ne podliježu nikakvim ograničenjima. Minimalna obvezna pričuva definirana je od strane Centralne banke BiH i koristi se kao neizravni instrument monetarne politike

(21) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i uredska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom leasingu; za više detalja vidjeti Napomenu (9) Najmovi. Nekretnine kupnje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom ulaganje u nekretnine.

Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme mjeri se po amortizovanom trošku. Predviđena deprecijacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Primjenjuju se sljedeće stope deprecijacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa deprecijacije	U postocima	U godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	2%	50 godina
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	10-33.3%	3-10 godina

Investicijske nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od najma ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane također se tretiraju kao investicijske nekretnine.

Investicijske nekretnine se vode po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu deprecijaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, prema metodi troška prihvatljivoj prema MRS-u 40, s linearnom deprecijacijom koja se primjenjuje tokom korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme.

Obračunata deprecijacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje Banka koristi se prikazuje unutar deprecijacije i amortizacije u izvještaju o dobiti i gubitku. Obračunata deprecijacija za investicijske nekretnine se prikazuje posebno na poziciji „ostali operativni rashodi“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od najma investicijskih nekretnina prikazuje se na poziciji „ostali operativni prihodi“ ili „ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi

iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjeno se mora priznati. Ukoliko imovina generira priliv koji je u velikoj mjeri ovisan o novčanom prilivu druge imovine, vrši se test umanjeno vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U protivnom, test umanjeno vrijednosti vrši se kod jedinice koja generira novac kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generira novac kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generira novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjeno vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi ili ostali operativni rashodi. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjeno vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjeno vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može prekoračivati iznos koji bi bio prikazan nakon deprecijacije da u prethodnim godinama nije zabilježen nikakav gubitak od umanjeno vrijednosti.

(22) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i avansne uplate izvršene za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjeno za amortizaciju.

Predviđena amortizacija se iskazuje linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom amortizacija nekretnina i opreme i nematerijalne imovine. Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	U %	U godinama
za softver	14 - 33%	7 godina

U slučaju da postoje pokazatelji za umanjeno vrijednosti, provodi se test umanjeno vrijednosti u skladu s MRS 36 na način opisan po stavkom "materijalna imovina", a umanjeno vrijednosti se iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku. Umanjenje vrijednosti ili poništenje umanjeno vrijednosti, te dobit i gubitak od prodaje, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom "ostali operativni prihodi" ili "ostali operativni rashodi".

(23) Porezna imovina i porezne obaveze

Kratkoročna i odgođena porezna imovina i obaveze se zajedno iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "porezna imovina" i "porezne obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odgođenog poreza.

Porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za predmetnu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u izvještaju o dobiti i gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, primjenjuje se odgoda poreza. Odgođena porezna obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odgođena porezna imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreznom olakšicom. Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze su smanjene na način propisan MRS 12. Priznavanje odgođenog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dostupno dovoljno oporezive dobiti.

Odgođeni porez se mjeri na osnovu poreznih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na porezne razlike kad se one ponište, na osnovu poreznih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odgođeni porezi se ne diskontuju. Odgođena porezna imovina se priznaje za prenesene porezne gubitke ako postoje uvjerljivi dokaz da će u budućnosti biti dostupna porezna dobit po osnovu kojih se gubici mogu koristiti. Ta procjena se vrši na osnovu poreznih planova koji se temelje na poslovnim planovima koje je odobrila Uprava.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odgođene porezne imovine po osnovu prenesenih poreznih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje porezne imovine i poreznih obaveza prikazuje se u izvještaju o dobiti i gubitku ili izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na zasebnoj poziciji.

(24) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od odgođene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente.

Odgođena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(25) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasifikuje se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovala kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine
- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem
- velika vjerovatnoća prodaje
- prodaja u periodu od 12 mjeseci

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u zasebnoj stavci izvještaja o finansijskom položaju. Nije potrebno posebno prikazivanje s tim povezanim prihoda i rashoda u izvještaju o dobiti i gubitku. Za više informacija, vidjeti Napomenu (47) Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje klasifikovani kao namijenjeni prodaji.

(26) Rezervisanja

26.1. Rezervisanja za rizike koji proizlaze iz davanja kredita

Rezerviranja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja formiraju se za rizike koji proizlaze posebno iz predstojećih povlačenja po okvirnim sporazumima ili kao rezerviranja za preuzete obaveze za transakcije s klijentima (osobito izdana finansijska jamstva i odobrene obaveze po kreditima). Rezerviranja se vrše i za pojedinačne slučajeve i na razini portfelja i mjere se u skladu s MSFI 9.

Promjene rezerviranja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja koji utječu na dobit ili gubitak iskazuju se u računu dobiti i gubitka pod stavkom "Troškovi kreditnog gubitka po finansijskoj imovini".

26.2. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezerviranja za restrukturiranje knjiže se samo ako su ispunjeni opći kriteriji za evidentiranje rezerviranja u skladu s MRS-om 37.72. To zahtijeva postojanje konstruktivne obaveze za tvrtku, koja se ispunjava postojanjem formalnog, detaljnog plana restrukturiranja i objavom mjera navedenih u ovom planu onima na koje se to odnosi.

26.3. Rezervisanja za pasivne sudske sporove

Banka analizira pasivne sudske postupke i ocjenjuje uspjeh te u skladu s tim vrši rezerviranja u skladu s MRS-om 37.

Sukladno tome, nije potrebna zakonska odredba ako postoji velika vjerojatnost da će Banka pobijediti u postupku. Ako je vjerojatnost uspjeha ispod 50% i traži se potencijalna isplata, potrebno je evidentirati zakonske rezervacije, pri čemu se cjelokupni iznos procijenjenog gubitka, traženog kod potraživanja, predlaže za rezerviranje.

U slučaju kada je Banka razmatrala izvansudsko rješavanje sporova, kriterij za utvrđivanje rezerviranja bila je spremnost Banke na namirenje (iznos moguće namirenja) ako je taj iznos veći od iznosa procijenjenog mogućeg gubitka u parnica.

Rezervacije nisu napravljene za zatvorene predmete, već plaćene predmete, gdje je procjena uspješnosti veća od 50%, predmete koji su restrukturirani u projektu konverzije CHF i čekaju odluku suda o povlačenju tužbe (preduvjet za realizacija restrukturiranja bila je odricanje od potraživanja), te slučajevi koji ne bi rezultirali isplatom.

26.4. Ostala rezervisanja

Ostala rezerviranja knjiže se ako postoji sadašnja obaveza vezana uz prošli događaj prema trećoj osobi, ako je vjerovatan nastanak relevantnog potraživanja i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je učinak značajan, dugotrajna rezerviranja se diskontiraju. Mjerenje rezerviranja za potencijalne obveze i buduće gubitke temelji se na pouzdanim (najboljim) procjenama prema MRS-u 37.36 i dalje.

(27) Ostale obveze

Ova stavka uključuje odgođene prihode i nefinansijske obveze koje se zbog svoje prirode ne mogu svrstati u određenu bilančnu stavku.

(28) Primanja zaposlenih

28.1. Kratkoročna primanja

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s kolektivnim ugovorima u FBiH, kao i topli obrok, prevoz i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plaća radnika.

28.2. Dugoročna primanja zaposlenika: otpremnina

U skladu s važećim zakonima i propisima, kao i odredbama Priručnika o radu Banke, otpremnine se isplaćuju ovisno o vrsti prestanka važenja ugovora o radu i kod slučajeva gdje se utvrdi obaveza isplate iste. U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog umirovljenja, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 prosječne neto plaća zaposlenika, a u slučaju raskida ugovora zbog ekonomskih, tehnoloških ili organizacionih razloga, Banka priprema program otpuštanja zaposlenih, a dodatni iznos otpremnine mogu odobriti Uprava i Nadzorni odbor, uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Rezervisanja za otpremnine su zasnovana na aktuarskim izvještajima i i koriste se samo u svrhe za koje su namijenjena. Na kraju svake godine vrši se procjena tačnosti iznosa rezervisanja za otpremnine i neiskorišteni godišnji odmor.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezerviranja ili njihovo poništavanje se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku, pod stavkom troškovi zaposlenih pod pretpostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobitima i gubicima, u protivnom će biti odmah priznati u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Primanja koja se trebaju isplatiti u roku od preko 12 mjeseci nakon datuma izrade izvještaja o finansijskom položaju se diskontiraju po tekućoj vrijednosti.

(29) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti.

Upisani (temeljni) kapital predstavlja iznose koje su dioničari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu s Članom 108 Zakona o privrednim društvima (Službeni glasnik FBiH, br. 81/15).

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Zadržana dobit uključuje ukupnu dobit koju je Banka ostvarila, osim dijela dobiti na koju imaju pravo vanjske strane.

Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku

(30) Neto prihod od kamata

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	30.134	30.583
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobihvatnu dobit	1.931	1.744
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	27.236	27.770
Ukupno prihod od kamata	30.134	30.583
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	-2.826	-3.500
<i>od čega obaveze po najmu</i>	-39	-62
Negativna kamata od finansijske imovine	-582	-252
Ukupno rashod od kamata	-3.408	-3.752
Ukupno neto prihod od kamata	26.726	26.831

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjereno po amortizovanom trošku iznosi -3.408 hiljada KM (2020: -3.752 hiljada KM) i uključuje troškove u iznosu -2.787 hiljada KM (2020: -3.438 hiljada KM) koji se odnosi na depozite klijenata.

Prihod od kamata prikazan po instrumentima i sektorima:

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Dužnički vrijednosni papiri	1.931	1.744
Vlade	1.508	926
Kreditne institucije	416	631
Pravna lica	7	187
Kredit i potraživanja	28.203	28.839
Vlade	14	32
Kreditne institucije	20	142
Druge finansijske institucije	251	274
Pravna lica	7.479	8.164
Fizička lica	20.439	20.227
Ukupno	30.134	30.583

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Depoziti	-2.787	-3.438
Vlade	-36	-92
Kreditne institucije	-130	-103
Druge finansijske institucije	-424	-348
Pravna lica	-147	-180
Fizička lica	-2.050	-2.715
Ostale finansijske obaveze	-39	-62
Negativna kamata od finansijske imovine	-582	-252
Centralna banka	-582	-252
Ukupno	-3.408	-3.752

(31) Neto prihod od naknada i provizija

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Računi i paketi	5.671	5.447
Transakcije	3.834	3.455
Kartice	2.440	2.410
Zajmovi	622	490
Finansiranje trgovine	1.398	1.350
Vrijednosni papiri	0	0
Bankoosiguranje	1.175	764
Deviza i dinamička konverzija valuta	3.993	2.677
Ostalo	88	30
Prihodi od naknada i provizija	19.221	16.623
Računi i paketi	-481	-416
Transakcije	-580	-533
Kartice	-3.042	-2.631
Vrijednosni papiri	-53	-50
Bankoosiguranje	0	0
Poticaji klijenata	-93	-24
Finansiranje trgovine	0	0
Promjene valuta	-9	-12
Zajmovi	-39	-139
Ostalo	-115	-132
Troškovi naknada i provizija	-4.412	-3.937
Neto prihod od naknada i provizija	14.809	12.686

Priroda prihoda od naknada i provizija opisana je u Bilješci (31).

(32) Neto rezultat za finansijske instrumente

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Kursne razlike	-53	90
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	693	2,354
Ukupno	640	2,444

Iznos od 693 hiljade KM (2020: 2.354 hiljada KM) vezan je za dobit od prodaje dužničkih vrijednosnih papira.

(33) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - neto

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Osiguranje depozita	-1,824	-1,793
Bankarski nameti i druge takse	-838	-811
Neto rezultat od nefinansijske imovine	1,321	274
Rezultat od operativnog najma	18	40
Rezultat od ostalih prihoda i rashoda	-177	-472
Ukupno	-1,500	-2,762

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - bruto

	(000) KM	
	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Ostali operativni prihodi	1.615	646
Dobit od prodaje nefinansijske imovine	1.430	408
Prihod od operativnog najma	18	40
Ostali prihodi	167	198
Ostali operativni rashodi	-3.115	--3.408
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine	-109	-134
Troškovi restrukturiranja	0	0
Osiguranje depozita	-1.824	-1.793
Bankarski nameti i druge takse	-838	-811
Umanjenje stečene imovine	-344	-670
Ostali rashodi	-1.500	-2.762

(34) Troškovi zaposlenih

	(000) KM	
	31.12.2021	31.12.2020
Plaće	-7.379	-7.535
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja	-2.123	-2.170
Varijabilna plaćanja	-1.611	-733
Ostali oporezivi troškovi zaposlenih	0	-28
Ostale naknade zaposlenima	-1.036	-1.082
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja	-2.472	-2.530
Troškovi otpremnina	0	-6
Prihod od otpuštanja ukalkulisanja na primanja zaposlenih	519	94
Ostali troškovi zaposlenih	-568	-134
Ukupno	-14.670	-14.124

	31.12.2021	31.12.2020
Zaposlenici na određeno (puno radno vrijeme)	323	348
Zaposlenici - prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	336,42	352,04

(35) Ostali administrativni troškovi

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
IT troškovi	-7.761	-7.788
Troškovi nekretnina (najam i drugi troškovi nekretnina)	-2.670	-2.828
Pravni i savjetodavni troškovi	-791	-645
Marketinški troškovi	-1.160	-1.065
Ostali administrativni troškovi	-1.009	-1.017
Ukupno	-13.391	-13.343

(36) Deprecijacija i amortizacija

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Nekretnine, postrojenja i oprema <i>od čega imovina s pravom korištenja</i>	-1.554 -671	-1.833 -891
Nematerijalna imovina	-1.464	-1.745
Ukupno	-3.018	-3.578

(37) Ostali rezultat

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Neto rezultat promjene rezervisanja za sudske sporove	3.823	3.355
Otpuštanja rezervisanja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova	4.022	3.686
Raspodjela rezervi za pasivne pravne predmete i sudske troškove	-199	-331
Umanjenje vrijednosti/poništenje umanjena vrijednosti nefinansijske imovine	-720	-3.388
Poništenje umanjena vrijednosti	0	0
Umanjenje	-720	-3.388
Neto rezultat ponovnog mjerenja dugotrajne imovine klasificirane kao namjenjenje prodaji	0	-316
Poništenje umanjena vrijednosti	0	0
Umanjenje	0	-316
Dobitak / gubitak modifikacije	-216	-394
Ukupno	2.887	-743

Otpuštanje rezervisanja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova uključuje ostale prihode od sudskih sporova priznate na osnovu pozitivnog ishoda sudskih sporova u iznosu od 3.632 hiljade KM po osnovu vansudske nagodbe (2020. 3.685 tisuća KM). Daljnje pojedinosti o rezervisanjima za pravne sporove uključene su u bilješku (26) Rezervisanja i bilješku (65) Pravni rizik.

Stavka „Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine“ u 2021. godini u iznosu od 720 hiljada KM uključuje umanjenje vrijednosti proslalih razgraničenja po DXC ugovoru u iznosu od 685 hiljada, a koje je potaknuto ugovorom koji je zaključen u julu 2021. godine zamjenom uslova prethodnog ugovora. Pored toga, ova pozicija uključuje i umanjenje vrijednosti ulaganja u filijalu koja je zatvorena 2021. godine u iznosu od 35 hiljada.

Moratorijom na otplatu duga zbog COVID-19 koji je uvela Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine utvrđeno je priznavanje modifikacije gubitka od -216 hiljada KM.

(38) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnog gubitka zbog obezvređenja finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijskim garancijama i preuzetim obavezama se raščlanjuju na sljedeći način:

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.905	-1.457
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	-531	-20.944
Neto promjena kreditnih gubitaka	-2.258	-22.566
Prihodi od naplaćenih računovodstveno otpisanih i suspendovanih potraživanja	2.357	2.090
Direktno priznati gubici umanjnja vrijednosti	-630	-468
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	2.150	-3.156
Ukupno	3.524	-25.557

(39) Porez na dobit

(000) KM

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Porez na dobit za godinu	0	0
Odgođeni porez	-1.375	5.135
Ukupno	-1.375	5.135

39.1. Usklađivanje efektivne poreske stope

Usklađivanje očekivanog poreza na dobit sa efektivnim porezom je kako slijedi:

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Poslovni rezultat prije poreza	16.007	-18.146
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u BiH od 10 %	-1.601	1.815
Usklađenja poreske osnovice		
Efekti nepriznatih rashoda	-332	-2.175
Efekti priznatih prihoda	874	1.442
Efekti privremenih razlika prethodnih godina	-	4.053
Upotrijebljeni porezni gubici iz prethodnih godina	1.059	-
Efekti promjene odgođenih poreza na privremene razlike	-1.375	-
Porez na dohodak (efektivna poreska stopa: 8% (2020: 28%))	-1.375	5.135

39.2. Kretanja odgođenog poreza

U finansijskoj godini, odgođena poreska sredstva i obaveze su netirane u mjeri u kojoj su ispunjeni zahtjevi prema MRS 12. Odloženi porezi (poreska imovina ili poreske obaveze) evidentirani su za razlike između knjigovodstvene vrijednosti za potrebe poreza i vrijednosti MSFI kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

(000) KM

2021	Neto stanje 1. Januara	Izvještaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatn a dobit (OCI)	Net	Balance at 31 December	
					Odgodena porezna sredstva	Odgodene porezne obaveze
Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja	-270	150	-	-120	-	120
Investicione hartije od vrijednosti na FVTOCI	-187	-	220	33	33	-
Dužnički vrijednosni papiri-komponenta kreditnog rizika	222	-190	-	32	32	-
Rezervisanja za sudske sporove	1,054	-182	-	872	872	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	3,083	-1,133	-	1,950	1,950	-
Preneseni porezni gubici	-	-	-	-	-	-
Ostalo	209	97	-	306	306	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	837	-117	-	720	720	-
Poreska imovina (obaveze) prije prebijanja	4,948	-1,375	220	3,793	3,913	120
Prebijanje poreza	0,0	0,0	0	0	0	0
Poreska imovina (obaveze)	4,948	-1,375	220	3,793	3,913	120

(000) KM

2020	Neto stanje 1. Januara	Izvještaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvatn a dobit (OCI)	Net	Balance at 31 December	
					Odgodena porezna sredstva	Odgodene porezne obaveze
Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja Iznajmljivanje	-	-270	-	-270	-	270
Investicione hartije od vrijednosti na FVTOCI	-231	-	44	-187	-	187
Dužničke vrijednosne papire - komponenta kreditnog rizika	-	222	-	222	222	-
Rezervisanja za sudske sporove	-	1.054	-	1.054	1.054	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	-	3.083	-	3.083	3.083	-
Preneseni porezni gubici	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	209	-	209	209	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	-	837	-	837	837	-
Poreska imovina (obaveze) prije prebijanja	-231	5.135	44	4.948	5.405	457
Prebijanje poreza	0	0	0	0	0	0
Poreska imovina (obaveze)	-231	5.135	44	4.948	5.405	457

Ukupna promjena odgođenih poreza u finansijskim izvještajima iznosi 1.155 hiljada KM (2020.: 5.179 hiljada KM). Od toga, -1.375 hiljada KM (2020.: 5.135 hiljada) je prikazano u tekućem računu dobiti i gubitka kao prihod od odgođenog poreza, a iznos od 220 hiljada KM (2020.: 44 hiljade) je prikazan u ostalom sveobuhvatnom prihodu u kapitalu.

Razvoj odgođenih poreza u neto iznosu je sljedeći:

(000) KM

	2021	2020
Stanje na početku perioda (01.01.)	4.948	-231
Porezni prihodi/rashodi priznati u bilansu uspjeha	-1.375	5.135
Porezni prihodi/rashodi priznati u OCI	220	44
Stanje na kraju perioda (31.12.)	3.793	4.948

(000) KM

	2021	2020
Odgođena poreska imovina	3.913	5.405
Odgođene porezne obaveze	-120	-457
Ukupno	3.793	4.948

39.3. Preneseni porezni gubici

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, oporezivi gubici mogu se prenositi u sljedećih pet godina.

Banka nije priznala odgođenu poreznu imovinu na prenesene porezne gubitke jer je neizvjesno da će Banka imati dovoljnu oporezivu dobit u odnosu na koju može iskoristiti koristi od prenesenih neiskorištenih poreznih gubitaka i povezane odgođene porezne imovine.

Banka ima porezne gubitke u iznosu od 5.851 hiljada KM koji ističu 2025. godine. Korištenje neiskorištenih poreznih gubitaka iz prethodnih godina i mogućnost njihovog prenošenja može se vidjeti u donjoj tabeli:

(000) KM

Tax losses	2021	2020
Primjenjiva porezna stopa - tekuća godina	10%	10%
Ukupan iznos poreznih gubitaka za prenos	5.851	16.440
od toga potpuno/neograničeno iskoristivi	-	-
od toga ograničeno iskoristivi	5.851	16.440
1. naredna godina	-	5.543
2. naredna godina	-	-
3. naredna godina	-	-
4. naredna godina	5.851	-
5. naredna godina	-	10.897
Potencijalni DTA	585	1.644
Priznat DTA	-	-
Nepriznat DTA	585	1.644

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju

(40) Novac i novčana sredstva

(000) KM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL dodatak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac	53.288	0	53.288
Novčana sredstva na računu Centralne banke	188.782	-189	188.593
Ostali depoziti po viđenju	49.519	-250	49.269
Ukupno	291.589	-439	291.150

(000) KM

31.12.2020	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL dodatak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac ¹⁾	30.273	0	30.273
Novčana sredstva na računu Centralne banke	179.740	-197	179.543
Ostali depoziti po viđenju	56.700	-317	56.383
Ukupno	266.713	-514	266.199

¹⁾Novac u blagajni

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Iznosi koji ne dospijevaju na dnevnoj osnovi se prikazuju u stavci krediti i potraživanja. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine također služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na izvještajni datum minimalna rezerva bila je 80.650 hiljada KM (2020: 77.461 hiljada KM).

40.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) KM

Nivo 1	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	236.440
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	1.861
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	238.301

(000) KM

Nivo 1	
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2020	178.747
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	57.693
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2020	236.440

40.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

(000) KM

	Stage 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-514
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	75
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-439

(000) KM

	Stage 1
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-613
Efekte usvajanja novog regulatornog okvira	-748
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-1.361
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	849
Kursne razlike i druga kretanja	-2
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-514

(41) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanoj vrijednosti.

41.1. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija

(000) KM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL dodatak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kreditni i potraživanja		34	-9
Kreditne institucije		34	-9

(000) KM

31.12.2020	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL dodatak	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kreditni i potraživanja		127	0
Kreditne institucije		127	0
Ukupno		127	0

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Total
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	127	0	0	0	127
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-93	0	0	0	-93
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	34	0	0	0	34

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Total
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2020	262	0	0	0	262
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-135	0	0	0	-135
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2020	127	0	0	0	127

41.2. Krediti i potraživanja od klijenata

(000) KM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Vlade	334	-4	0	0	330
Druge finansijske institucije	5.481	-129	0	-131	5.221
Pravna lica	203.378	-2.017	-4.284	-14.184	182.893
Fizička lica	331.854	-3.114	-7.102	-42.430	279.208
Ukupno	541.047	-5.264	-11.386	-56.745	467.652

(000) KM

31.12.2020	Bruto knjigovodstvena vrijednost	ECL			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Vlade	636	-20	0	0	616
Druge finansijske institucije	6.186	-14	-324	-9	5.839
Pravna lica	256.723	-4.389	-8.411	-13.917	230.006
Fizička lica	328.078	-2.651	-9.449	-51.467	264.511
Ukupno	591.623	-7.074	-18.184	-65.393	500.972

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	379.007	139.773	72.843	0	591.623
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	17.563	-37.369	-9.644	0	-29.450
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-9.266	-7.311	16.577	0	0
Otpisi	-109	-124	-18.402	0	-18.635
Efekti modifikacije	-154	-317	-79	0	-550
Kursne razlike i druga kretanja	-1.829	2	-115	0	-1.941
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	385.213	94.654	61.180	0	541.047

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	496.553	45.939	91.698	0	634.190
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	0	0	-20.622	0	20.622
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	496.553	45.939	71.076	0	613.568
Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti	-6.116	-5.297	-3.004	0	-14.417
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-113.300	99.351	13.949	0	0
Otpisi	-174	-34	-9.097	0	-9.305
Efekti modifikacije	-178	-191	-25	0	-394
Kursne razlike i druga kretanja	2.222	5	-56	0	2.171
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2020	379.007	139.773	72.843	0	591.623

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost je smanjena tokom 2021. godine, pri čemu je smanjenje u nivou kreditnog rizika 3 uglavnom došlo kroz otpise kao rezultat izmirenja dugova iz redovne naplate i obračuna, što je praćeno smanjenjem ispravke vrijednosti.

Kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubici kredita i potraživanja od klijenata

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2021	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	6.036	892	-9.261	0	-2.333
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.975	5.863	-1.888	0	0
Promjene modela/parametara rizika	0	0	0	0	0
Otpisi	12	46	19.621	0	19.679
Kursne razlike i druga kretanja	-263	-3	176	0	90
Unwinding	0	0	318	0	318
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2021	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-4.053	-8.505	-79.323	0	-91.881
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	-685	784	15.295	0	15.394
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2020	-4.738	-7.721	-64.028	0	-76.487
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-2.087	-12.211	-9.117	0	-23.415
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-255	1.744	-1.489	0	0
Otpisi	3	4	9.051	0	9.058
Kursne razlike i druga kretanja	3	0	190	0	193
Unwinding	0	0	245	0	245
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 31.12.2020	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651

KREDITI I POTRAŽIVANJA STANOVNIŠTVU

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	211.758	60.407	55.848	0	328.013
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	33.991	-10.252	-5.725	0	18.014
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-21.661	12.154	9.507	0	0
Otpisi	-109	-121	-13.377	0	-13.607
Efekti modifikacije	-152	-220	-78	0	-450
Kursne razlike i druga kretanja	-6	13	-121	0	-114
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	223.821	61.981	46.054	0	331.856

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	237.900	42.409	58.251	0	338.560
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	85.785	-80.397	-6.790	0	-1.402
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-111.565	98.613	12.952	0	0
Otpisi	-174	-34	-8.483	0	-8.691
Efekti modifikacije	-161	-143	-25	0	-329
Kursne razlike i druga kretanja	-10	7	-56	0	-59
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2020	211.775	60.455	55.849	0	328.079

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.651	-9.449	-51.467	0	-63.567
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	3.401	-1.456	-5.783	0	-3.838
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-3.878	3.758	120	0	0
Otpisi	12	46	14.597	0	14.655
Kursne razlike i druga kretanja		-2	104	0	102
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-3.116	-7.103	-42.429	0	52.648

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-2.696	-7.013	-55.705	0	-65.414
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.948	-5.543	-3.130	0	-6.725
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.905	3.103	-1.198	0	0
Otpisi	3	4	8.438	0	8.445
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	129	0	129
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2020	-2.650	-9.449	-51.466	0	-63.565

Ukupni bruto knjigovodstveni iznos neznatno se smanjio tokom 1. polugodišta 2021. godine, uglavnom zbog otplata koje su bile veće od plasmana novih zajmova, u najvećem dijelu zbog posljedica krize Covid-19. Osim toga, pokrivenost rezervisanja za očekivane kreditne gubitke u nivou kreditnog rizika 1 neznatno se povećala tako da je ukupni iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke ostao gotovo isti, unatoč određenom korištenju kroz otpise.

KREDITI I AVANSI NEFINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	166.366	73.435	16.986	0	256.787
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-18.512	-25.693	-4.041	0	-48.246
Prenos između nivoa kreditnog rizika	7.888	-14.958	7.070	0	0
Otpisi	0	-3	-5.025	0	-5.028
Efekti modifikacije	-2	-97	-1	0	-100
Kursne razlike i druga kretanja	-31	-11	6	0	-36
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	155.709	32.673	14.995	0	203.377

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2020	253.208	3.530	12.816	0	269.554
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-85.173	69.169	3.786	0	-12.218
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.735	738	997	0	0
Otpisi	0	0	-614	0	-614
Efekti modifikacije	-17	-47	0	0	-64
Kursne razlike i druga kretanja	67	-2	0	0	65
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2020	166.350	73.388	16.985	0	256.723

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-4.389	-8.411	-13.917	0	-26.717
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	2.495	2.258	-3.356	0	1.397
Prenos između nivoa kreditnog rizika	138	1.870	-2.008	0	0
Otpisi	0	0	5.024	0	5.024
Kursne razlike i druga kretanja	-261	0	72	0	-189
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-2.017	-4.283	-14.185	0	-20.485

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-1.946	-708	-8.314	0	-10.968
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-4.095	-6.344	-5.987	0	-16.426
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1650	-1.359	-291	0	0
Otpisi	0	0	613	0	613
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	61	0	62
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2020	-4.390	-8.41	-13.918	0	-26.719

KREDITI I AVANSI VLADAMA

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.	636	0	0	0	636
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	1.490	0	0	0	1.490
Kursne razlike i druga kretanja	-1.792	0	0	0	-1.792
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.	334	0	0	0	334

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.	1.076	0	0	0	1.076
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-1.864	0	0	0	-1.864
Kursne razlike i druga kretanja	1.423	0	0	0	1.423
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.	635	0	0	0	635

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-20	0	0	0	-20
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	18	0	0	0	18
Kursne razlike i druga kretanja	-2	0	0	0	-2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-4	0	0	0	-4

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-16	0	0	0	-16
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-6	0	0	0	-6
Kursne razlike i druga kretanja	2	0	0	0	2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2020	-20	0	0	0	-20

KREDITI I AVANSI DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) KM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2021	247	5.931	9	0	6.187
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	596	-1.424	122	0	-706
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.507	-4.507	0	0	0
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2021	5.349	0	131	0	5.481

(000) KM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 01.01.2020	4.369	0	9	0	4.378
Promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti	-4.864	5.931	0	0	1.067
Kursne razlike i druga kretanja	742	0	0	0	742
Bruto knjigovodstveni iznos na dan 31.12.2020	247	5.930	9	0	6.186

(000) BAM

2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-14	-324	-9	0	-347
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	122	89	-122	0	89
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-235	235	0	0	0
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-127	0	-131	0	-258

(000) BAM

2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Total
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.	-80	0	-9	0	-89
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	66	-324	0	0	-258
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.	-14	-324	-9	0	-347

Ponderirane prosječne kamatne stope na kredite mogu se sažeti na sljedeći način:

	31.12.2021	31.12.2020
Pravna lica	3,22%	3,02%
Fizička lica	7,03%	7,11%

41.3. Zajmovi i predujmovi podložni ugovornim izmjenama koje nisu rezultirale prestankom priznavanja

Tablica u nastavku prikazuje dužničke finansijske instrumente mjerene po amortiziranom trošku, dodijeljene nivou kreditnog rizika 1 i 2, koji su bili podložni ugovornim izmjenama koje nisu rezultirale prestankom priznavanja tokom izvještajnog razdoblja.

(000) KM

	31.12.2021		31.12.2020	
	Amortizirani troškovi prije izmjene	Dobici/gubici modifikacije	Amortizirani troškovi prije izmjene	Dobici/gubici modifikacije
Druge finansijske korporacije	0	0	1.457	-1
Nefinansijska poduzeća	24.259	-98	31.221	-47
Kućanstva	15.627	-299	20.017	-168
Ukupno	39.886	-397	52.695	-216

(42) Investicijski vrijednosni papiri

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	243.068	204.047
Ukupno	243.068	204.047

Investicijski vrijednosni papiri - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti (dužnički vrijednosni papiri).

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2021	206.112
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	36.054
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2021	242.166

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	195.701
Efekte usvajanja novog regulatornog okvira	347
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2020	196.048
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	10.064
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2019	206.112

Investicioni vrijednosni papiri- kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.218
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.905
Kursne razlike i druga kretanja	-2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-315

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-416
Efekte usvajanja novog regulatornog okvira (Napomena 1)	-347
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-763
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-1.457
Kursne razlike i druga kretanja	2
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2020	-2.218

42.1. Fer vrijednost kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (FVTOCI)

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Dužnički vrijednosni papiri	242.650	203.894
Vlade	113.129	83.916
Kreditne institucije	119.729	110.181
Pravna lica	9.792	9.797
Vlasnički instrumenti	418	153
Druge finansijske institucije	64	64
Pravna lica	354	89
Ukupno	243.068	204.047

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
S.W.I.F.T SCRL	95	89
Sarajevska berza d.d. Sarajevo	64	64
Badeco Adria dd Sarajevo	224	0
JP Elektroprivreda BIH d.d. Sarajevo	16	0
PIVARA TUZLA DD TUZLA	12	0
ZATVORENI INVESTICIJSKI FOND SA JAVNOM PONUDOM "EUROFOND-1" D.D. TUZLA	4	0
JP ELEKTROPRIVREDA HZ HB MOSTAR	2	0
IF MI GROUP D.D. SARAJEVO	1	0
Ukupno	418	153

(43) Materijalna imovina

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	19.048	19.303
Zemljište i objekti	17.466	17.591
Postrojenja i oprema	1.582	1.712
Imovina s pravom korištenja	1.487	1.292
Zemljište i objekti	1.105	1.086
Postrojenja i oprema	382	206
Investicijske nekretnine	49	54
Ukupno	20.584	20.649

(44) Nematerijalna imovina

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Kupljeni softver	6.091	6.308
Ukupno	6.091	6.308

(45) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine
45.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

(000) KM

31.12.2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine	Nematerijalna imovina	Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema			
Troškovi nabavke 01.01.2021	37.267	15.824	1.910	549	412	35.571	91.533
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0	0
Prenos	7	-8	0	0	1	0	0
Nabavke	465	275	857	393	0	1.247	3.237
Otuđenje	0	-1.546	0	0	0	0	-1.546
Ostale promjene	0	0	-666	-380	0	0	-1.046
Otpisi	-720	-1.578	0	0	0	0	-2.298
Troškovi nabavke 31.12.2021	37.019	12.967	2.101	562	413	36.818	89.880
Ukupna amortizacija 31.12.2021	-19.553	-11.385	-996	-180	-364	-30.727	-63.205
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	17.466	1.582	1.105	382	49	6.091	26.675

(000) KM

31.12.2020	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine	Nematerijalna imovina	Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema			
Troškovi nabavke 1.1.2020	38.039	16.579	2.751	488	0	31.938	89.795
Promjene zbog MSFI 5	-270	0	0	0	0	0	-270
Prenos	-412	0	0	0	412	0	0
Nabavke	233	145	229	61	0	3.633	4.301
Otuđenje	-323	-900	-1.070	0	0	0	-2.293
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi nabavke 31.12.2020	37.267	15.824	1.910	549	412	35.571	91.533
Ukupna amortizacija 31.12.2020	-19.676	-14.112	-824	-343	-358	-29.263	-64.576
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2020	17.591	1.712	1.086	206	54	6.308	26.957

45.2. Kretanje deprecijacije i amortizacije

(000) KM

31.12.2021	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine	Nematerijalna imovina	Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema			
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2021	-19.676	-14.112	-824	-343	-358	-29.263	-64.576
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0	0
Prenos	0	0	0	0	0	0	0
Otuđenje	0	1.532	0	0	0	0	1.532
Obračunata amortizacija	-497	-379	-459	-213	-6	-1.464	-3.018
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	0	287	376	0	0	663
Otpisi	620	1.574	0	0	0	0	2.194
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2021	-19.553	-11.385	-996	-180	-364	-30.727	-63.205

(000) KM

	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema		Right of use assets		Investicijske nekretnine	Nematerijalna imovina	Ukupno
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema			
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2020	-19.686	-14.517	-689	-165	0	-26.157	-61.214
Promjene zbog MSFI 5	11	0	0	0	0	0	11
Prenos	357	0	0	0	-357	0	0
Otuđenje	164	825	589	0	0	0	1.579
Obračunata amortizacija	-522	-420	-712	-178	-1	-1.745	-3.578
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	0	0	-1.361	-1.361
Ostale promjene	0	0	-12	0	0	0	-12
Otpisi	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2020	-19.676	-14.112	-824	-343	-358	-29.263	-64.576

(46) Ostala imovina

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Pretplate i obračunati prihod	2.261	2.653
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za najam, itd.)	8	149
Ostala imovina	54	50
Ukupno	2.323	2.852

(47) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

U tekućem izvještajnom periodu, ova pozicija prvenstveno uključuje nekretnine koje su dio projekta prodaje imovine za koju se već aktivno vrši oglašavanje.

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.023	3.752
Ukupno	1.023	3.752

(48) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Depoziti	798.606	785.200
Depoziti kreditnih institucija	915	788
Depoziti klijenata	797.690	784.412
Ostale finansijske obaveze	9.001	8.241
<i>od čega obaveze najma</i>	<i>1.512</i>	<i>1.308</i>
Ukupno	807.607	793.441

Depoziti kreditnih institucija

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Tekući računi / A'vista depoziti	915.0	787.0
Oročeni depoziti	0.0	1.0
Ukupno	915.0	788.0

Depoziti klijenata

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Tekući računi / a'vista depoziti	592.168	551.390
Vlade	32.489	20.696
Druge finansijske institucije	6.572	3.518
Pravna lica	198.981	142.593
Fizička lica	354.126	384.583
Oročeni depoziti	205.522	233.022
Vlade	3.976	5.417
Druge finansijske institucije	29.834	25.711
Pravna lica	15.271	27.539
Fizička lica	156.441	174.355
Ukupno	797.690	784.412

Prosječna kamatna stopa na depozite predstavljena je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2021	31.12.2020
Pravna lica	-0,24%	-0,32%
Fizička lica	-0,4%	-0,49%

(49) Rezervisanja

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Rezervisanja za sudske sporove	8.724	10.543
Potencijalne obaveze i date garancije	2.406	4.531
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.560	1.943
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	101	94
Mjere restrukturisanja	394	53
Ukupno	14.185	17.164

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentirano pod ovom stavkom. U skladu sa MRS 37.92 se ne vrše nikakva dalja objavljivanja kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim pravnim sporovima. Za više informacija pogledajte bilješku (65) Pravni rizik.

Stavka "Rezervisanja za varijabilna plaćanja" uključuje dugoročna i kratkoročna rezervisanja bonusa za ključni menadžment, kao i za zaposlenike.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturisanja, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odljevi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjera očekuju se tokom sljedećih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u vezi sa sudskim sporovima, ishod sudskog spora u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa zbog toga konačan ishod može značajno odstupati od inicijalne procjene.

Rezervisanja - kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2021	169.983	32.350	136	0	202.469
Promjene nominalne vrijednosti	-15.870	-2.959	-335	0	-19.164
Prenos između nivoa kreditnog rizika	18.229	-18.428	199	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Nominalna vrijednost na dan na dan 31.12.2021	172.342	10.963	0	0	183.305

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 01.01.2020	180.741	707	196	0	181.644
Promjene nominalne vrijednosti	16.292	4.596	-60	0	20.828
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-27.045	27.045	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-5	2	0	0	-3
Nominalna vrijednost na dan 31.12.2020	169.983	32.350	136	0	202.469

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2021	-2.296	-2.173	-62	0	-4.531
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.658	400	92	0	2.150
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1.173	1.203	-30	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	-24	-1	0	0	-25
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2021	-1.835	-571	0	0	-2.406

(000) KM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-893	-58	-136	0	-1.087
Efekti usvajanja novog regulatornog okvira	-349	14	46	0	-289
Očekivani kreditni gubici na dan 01.01.2020	-1.242	-44	-90	0	-1.376
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-1.424	-1.760	28	0	-3.156
Prenos između nivoa kreditnog rizika	369	-369	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Očekivani kreditni gubici na dan 31.12.2020	-2.296	-2.173	-62	0	-4.531

49.2. Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

(000) KM

	Knjigovo dstvena vrijednost 01.01.2021.	Kursne razlike	Povećanj e	Upotre ba	Smanjenj e	Ostale promjene	Knjigovo dstvena vrijednost 31.12.2021.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	94	0	7	0	0	0	101
Mjere restrukturiranja	53	0	549	-208	0	0	394
Neriješeni pravni sporovi i poreski sporovi	10.543	0	0	-1.430	-389	0	8.724
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	1.943	0	1.611	514	480	0	2.560
Ukupno	12.633	0	2.167	-2.152	-869	0	11.779

(000) KM

	Knjigovo dstvena vrijednost 01.01.2021.	Kursne razlike	Povećanj e	Upotre ba	Smanjenj e	Ostale promjen e	Knjigovo dstvena vrijednost 31.12.2021.
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	94	0	6	-6	0	0	94
Mjere restrukturiranja	267	0	0	-214	0	0	53
Neriješeni pravni sporovi i poreski sporovi	11.498	0	0	-930	-25	0	10.543
Rezervisanja za varijabilna plaćanja	2.409	0	733	-1.199	0	0	1.943
Ukupno	14.268	0	739	-2.349	-25	0	12.633

(50) Ostale obaveze

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Odgođeni prihod	138	143
Pasivna vremenska razgraničenja	4.160	3.250
Ostale obaveze	3.817	802
Ukupno	8.115	4.195

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao i plaće i naknade za plaće koje još nisu isplaćene.

(51) Kapital

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Kapital	207.585	196.837
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti	28	3.912
Zadržana dobit	82.053	67.421
Manjinski interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 100.403 hiljada KM (2020: 100.403 hiljada KM) odgovara u potpunosti uplaćenom dioničkom kapitalu Addiko Bank AG, koji je podijeljen u 532.500 (2020: 532.500) registrovanih dionica. Proporcionalan iznos dioničkog kapitala po dionici iznosi 188,55 KM (2020: 188,55 KM).

Zakonske rezerve uključuju obavezne rezerve od 25% dioničkog kapitala.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenog poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja prenesenu akumuliranu neto dobit.

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH, Banka je u finansijskoj 2021.godini zabilježila dobitak u iznosu od 14.632 hiljade KM. Na narednoj sjednici Skupštine društva bit će dat prijedlog za isplatu dividende.

(52) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti. Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži priliv i odliv vezan za kredite i potraživanja od kreditnih institucija i klijenata, obaveza prema kreditnim institucijama i klijentima. Novčani tok od investicijskih aktivnosti uključuje priliv i odliv vezan za nematerijalnu imovinu i nekretnine, postrojenja i opremu. Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izveštavanje po segmentima

Izveštavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog procesa upravljanja.

Od 1. januara 2021., uvedene su sljedeće promjene u Izveštavanju po segmentima:

- resegmentacija podsegmenta Micro - sada poznatog kao Standard (privatni poduzetnici i profitno orijentirana pravna lica sa manje od 978 hiljada KM godišnjeg bruto prihoda) iz segmenta Potrošači u segment MSP.

U skladu s tim, prilagođene su uporedne brojke. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave. Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politika-ma. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obi-ma prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovnih aktivnosti

Izveštavanje o segmentima predstavlja rezultate poslovnih segmenata poslovanja Addiko banke, pripremljene na temelju internih izvješća koje Uprava koristi za procjenu uspješnosti segmenata i korištenih kao izvor za donošenje odluka. Segmentacija poslovanja podijeljena je na Potrošačke i MSP-ove s visokom dodanom vrijednošću, koji su fokusni segmenti i na segmente bez fokusa, a to su velika poduzeća, javne finansije i hipoteke.

Strategija potrošača

Strategija Addiko banke je ponuditi moderno bankarstvo, s fokusom na proizvode za osnovne potrebe klijenata neosigurane kredite i plaćanja, isporučene učinkovito i komunicirane na jednostavan i transparentan način. U segmentu Potrošači fokus je na prihodima od provizija i potrošačkim kreditima. Addiko Banka također ulaže značajne napore u izgradnju digitalnih sposobnosti te je na svojim tržištima prepoznata kao digitalni izazivač s uslugama kao što su Addiko Chat Banking na Viberu, Web krediti, mLoans i poslovanje kroz mrežu od 28 poslovnica. U kontekstu krize Covid-19, različiti procesi prebačeni su na alternativne kanale, kako bi se odgovorilo na zahtjeve društvenog distanciranja i promjene preferencija kupaca.

Strategija finansiranja malih i srednjih poduzeća

Poslovanje s malim i srednjim poduzećima glavni je segment strateškog fokusa Addiko banke koji svojim proizvodima opslužuje oko 3 hiljade klijenata unutar ovog segmenta, u kojem Banka cilja na "realnu ekonomiju" s kreditima za obrtna sredstva, investicijskim kreditima i jakim fokusom na proizvode za finansiranje trgovine. Addikoova strategija u poslovanju s malim i srednjim poduzećima je postizanje statusa primarne banke pružanjem usluga temeljenih na praktičnosti, razvojem fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani te s tim povezane konkurentne prednosti. Posljednjih godina Addiko Bank je počela graditi novu digitalnu platformu koja će zadovoljiti potrebe suvremenih malih i srednjih klijenata pružajući prvenstveno jednostavno finansiranje kredita s rokovima isporuke lidera na tržištu. Njime Addiko banka također planira nastaviti digitalno služiti neiskorištenim potencijalima manjih pravnih osoba te posljedično povećati obim kredita i povezane prihode od provizija.

Hipotekarni, veliki i javni krediti nisu dio „područja fokusa“. S obzirom na strategiju postupnog trošenja, proizvodi hipotekarnih kredita se ne prodaju. Također, kreditni proizvodi u segmentu velikih i javnih finansija se ne plasiraju aktivno na tržište, već su usmjereni na održavanje klijenata s povoljnim omjerom rizika i nagrada te pružanje usluga vođenja računa.

Korporativni centar: Ovaj segment se sastoji od poslova Riznice u Banci, kao i stavki središnjih funkcija kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani s projektima, doprinosi jedinstvenom sanacijskom fondu, bankovni nameti i međusobno usklađivanje.

(000) KM

31.12.2021	Focus segmenti		Non-focus segmenti			Korporativni centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja poduzeća	Hipotekarni krediti	Velika poduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	27.183	8.990	1.411	2.489	283	1.167	41.524
Neto prihod od kamata	16.934	5.200	1.411	1.794	166	1.220	26.725
od čega redovni kamatni prihod	18.234	5.268	1.322	1.647	259	1.971	28.702
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	0	695	127	-53	14.809
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	641	641
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.500	-1.500
Poslovni prihod	27.183	8.990	1.411	2.489	293	308	40.674
Poslovni rashod	-17.896	-4.755	-40	-922	-432	-7.033	-31.079
Poslovni rezultat prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	9.288	4.235	1.371	1.567	-140	-6.725	9.596
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	2.887	2.887
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-2.650	-1.575	2.212	2.745	777	2.014	3.524
Rezultat prije poreza	6.638	2.660	3.583	4.312	638	-1.824	16.008
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	260.056	138.336	18.944	42.693	4.813	2.839	467.677
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	265.207	141.148	18.933	44.160	4.879	0	474.328
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	502.920	180.493	0	49.431	64.845	9.917	807.607

(000) KM

31.12.2020	Focus segmenti		Non-focus segmenti			Korporativni centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja poduzeća	Hipotekarni kredit	Velika poduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	1.424	39.516
Neto prihod od kamata	15.692	5.972	1.789	1.860	42	1.474	26.830
od čega reovni kamatni prihod	18.418	5.948	1.683	1.902	135	1.890	29.976
Neto prihod od naknada i provizija	9.831	2.175	0	607	122	-50	12.686
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	2.444	2.444
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-2.762	-2.762
Poslovni prihod	25.524	8.148	1.789	2.468	164	1.107	39.199
Poslovni rashod	-20.416	-3.704	-45	-485	-338	-6.058	-31.045
Poslovni rezultat prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	5.107	4.444	1.744	1.982	-173	-4.951	8.154
Other result	-238	-54	-91	-12	0	-349	-743
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-7.712	-14.574	321	-2.630	-862	-99	-25.556
Rezultat prije poreza	-2.843	-10.184	1.974	-659	-1.035	-5.399	-18.146
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	237.525	166.845	23.396	62.607	5.865	4.862	501.099
od čega bruto izloženost prihodujućih kredita klijenata	245.235	174.995	23.684	64.949	6.007	0	514.870
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	585.218	101.131	0	60.260	37.804	9.028	793.441

Odnos između neto prihoda od provizija i segmenata o kojima se izvješćuje može se vidjeti u tablicama u nastavku:

(000) KM

31.12.2021	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Total
	Potrošački krediti	Mala i srednja poduzeća	Velika poduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.479	1.981	278	96	0	3.834
Računi i paketi	4.852	777	19	23	0	5.671
Kartice	2.402	37	1	0	0	2.440
FX & DCC	3.678	270	26	19	0	3.993
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.175	0	0	0	0	1.175
Zajmovi	501	74	46	1	0	622
Finansiranje trgovine	0	1.046	348	3	0	1.398
Ostalo	43	20	25	0	0	88
Prihodi od naknada i provizija	14.129	4.206	743	143	0	19.221
Kartice	-2.992	-48	-1	0	0	-3.042
Transakcije	-224	-299	-43	-15	0	-580
Poticaži klijenata	-93	0	0	0	0	-93
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-53	-53
Računi i paketi	-481	0	0	0	0	-481
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-88	-69	-5	-2	0	-163
Troškovi naknada i provizija	-3.879	-416	-48	-16	-53	-4.412
Neto prihod od naknada i provizija	10.250	3.790	695	127	-53	14.809

1) Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta Maloprodaja

(000) KM

31.12.2020	Focus segmenti		Non-focus segmenti		Korporativni Centar	Total
	Potrošački krediti	Mala i srednja poduzeća	Velika poduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	2.177	949	234	95	0	3.455
Računi i paketi	5.196	203	28	22	0	5.447
Kartice	2.399	10	1	0	0	2.410
FX & DCC	2.422	234	4	17	0	2.677
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	764	0	0	0	0	764
Zajmovi	458	32	1	0	0	490
Finansiranje trgovine	4	963	378	4	0	1.350
Ostalo	18	10	0	0	0	29
Prihodi od naknada i provizija	13.438	2.401	646	138	0	16.623
Kartice	-2.619	-11	-1	0	0	-2.631
Transakcije	-337	-146	-35	-15	0	-533
Poticaži klijenata	-24	0	0	0	0	-24
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-50	-50
Računi i paketi	-416	0	0	0	0	-416
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-211	-69	-2	-1	0	-283
Troškovi naknada i provizija	-3.607	-226	-38	-16	-50	-3.937
Neto prihod od naknada i provizija	9.831	2.175	607	122	-50	12.686

¹⁾Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta Maloprodaja

Izvještaj o upravljanju rizikom

(53) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/poslovnog uspjeha i garancije sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjerioci Banke. U tom kontekstu, utječe na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima dioničara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenjuju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole općenito, u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(54) Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Društva. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi za svrhu upravljanja rizikom i kao takav pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opću profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizika uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima banke koji se odnose na rizik, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima za odgovarajuća vlastita sredstva povezana s aktivnostima preuzimanja rizika.

Banka je uspostavila Okvir za apetit prema riziku (RAF) kojim se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provedbe poslovne strategije i strategije rizika banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet preuzimanja rizika. Okvir za apetit prema riziku definiše nivo rizika koji je banka spremna prihvatiti. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(55) Organizacija rizika

Glavni službenik za rizik (eng. *Chief Risk Officer - CRO*) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i postupaka za upravljanje rizikom. CRO djeluje neovisno od jedinica za tržište i trgovinu (eng. *market and trading units*).

Ključni zadaci upravljanja rizikom su individualno upravljanje rizikom neispunjavanja obaveza druge strane, reorganizacija problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfelja.

U 2021. oslanjalo se na sljedeće organizacione jedinice:

Odjel upravljanja kreditnim rizikom - tim za kreditno poslovanje je odgovoran za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmente osim segmenta Stanovništvo, tj. Mala i srednja preduzeća, Velika preduzeća, Javne finansije. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno, pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

Odel upravljanja kreditnim rizikom - **Tim za naplatu potraživanja i Tim za procjenu kreditnog rizika stanovništva i upravljanje portfoliom** - ima za cilj da podrži profitabilan rast portfolija građana, istovremeno osiguravajući da kreditni rizik bude usklađen sa ukupnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu i naplatu stanovništva. Mjesečni sastanci za pregled kvaliteta portfolija osiguravaju da se prati razvoj portfolija, da se problemi identifikuju u ranoj fazi i da se pokreću korektivne mjere. Odjel upravljanja kreditnim rizikom za stanovništvo je također ključni sudionik u procesu odobravanja i pregleda proizvoda. Ovo osigurava da je apetit rizika kreditnih proizvoda u skladu sa apetitom rizika Banke.

Odjel za kontrolu rizika - sve rizične i regulatorne teme koje su od strateškog značaja za Banku.

Funkcija kontrole kreditnog rizika i regulatornog izvješćivanja - osigurava strategiju rizika, upravljanje ekonomskim kapitalom, testiranje otpornosti na stres i koordinaciju ispitivanja nacionalnih banaka i koordinira jedinice banaka u sudjelovanju u aktivnostima vezanim za teme oporavka i rješavanja, kao i upravljanje SREP-om proces i koordinacija rizičnih projekata.

Odjel za kontrolu rizika uključuje funkciju kontrole tržišnog i likvidnog rizika - koja definira pragove, prati indikatore rizika i pokreće mjere za upravljanje tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti Banke u okviru definiranog apetita za rizikom, te regulatornih ograničenja. **Odjel za kontrolu rizika** također uključuje **Tim za operativni rizik, upravljanje kontrolom i suzbijanje prijevара** koji pruža strateško usmjerenje s robusnim okvirom upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku, pružajući mehanizam za raspravu i učinkovitu eskalaciju pitanja koja dovode do boljeg upravljanja rizicima i povećanja institucionalne otpornosti.

Nadležni članovi uprave za rizike osiguravaju usklađenost s načelima rizika.

(56) Interne smjernice za upravljanje rizikom

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizikom koje važe na nivou cijele grupe kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardiziran način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizikom, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost s tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizikom. Kontrolu neovisnu o sam proces vrši Interna revizija.

(57) Kreditni rizik

57.1. Definicije

Kreditni rizik u smislu obima predstavlja najznačajniji rizik za Banku. Kreditni rizik prvenstveno proizilazi iz kreditnog poslovanja. Do kreditnog rizika (ili rizika neispunjavanja obaveza) dolazi kad transakcija rezultira tužbama protiv dužnika, izdavatelja vrijednosnih papira ili drugih ugovornih strana. Ako te strane ne izvršavaju svoje obaveze, dolazi do gubitaka po osnovu neprimljenih naknada umanjениh za aktivirane kolaterale i stopu oporavka neosiguranih dijelova. Ova definicija uključuje neizvršavanje obaveza i rizik vezan za jemca koji proizilazi iz kreditnih transakcija, kao i rizik izdavatelja, zamjene i izvršenja obaveza kod trgovačkih transakcija.

57.2. Opći uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretne smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputama.

U skladu s uputama nadležnih organa, kako je to definisano od Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbora kao i ključno osoblje u *back officeu* i jedinice za analizu Odjela za kreditni rizik.

Kreditni odbor Banke je najviši organ za donošenje odluka o kreditnim plasmanima, pod nadzorom Uprave.

57.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale s 25 nivoa.

57.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") ovisi o predmetnom segmentu klijenata i poslovnom području.

U Banci ograničenja unutar segmenta finansijskih institucija definiše i individualno prati za to nadležna jedinica. U slučaju prekoračenja limita, pokreće se proces eskaliranja, o čemu se odmah obavještava jedinica za operativni rizik, kao i *front office*, te se izvještava relevantni nivo za donošenje odluka. Na nivou portfolija postoji dosta limita za sprečavanje formiranja koncentracija rizika; u slučaju prekoračenja limita, predmet se eskalira na nivo Uprave, a *front office* radi s *back officeom* na definisanju mjera za kontrolu tih koncentracija rizika.

57.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu value u slučaju vanbilansne izloženosti) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka (uključujući onaj za garancije), sve kolaterale, efekte netiranja, druga kreditna unapređenja ili transakcije s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška. Ako nije izričito navedeno drugačije, prikazane su sve vrijednosti u izvještaju o riziku, uključujući portfolio koji je klasificiran kao namijenjen prodaji prema MSFI 5, ako je primjenjivo.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2021:

(000) BAM

31.12.2021 Finansijski instrumenti	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno	
	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	RKG ¹⁾	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva ¹	238.301	-439	237.862	0	0	0	238.301	237.862
Kreditni i potraživanja	479.901	-16.650	463.251	61.180	-56.745	4.426	541.081	467.677
Investicioni vrijednosni papiri ²	242.965	-315	242.650	0	0	0	242.965	242.650
Ukupno bilans	961.167	-17.404	943.763	61.180	-56.745	4.426	1.022.347	948.189
Ukupno vanbilans	183.305	-2.406	180.899	0	0	0	183.305	180.899
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.144.472	-19.810	1.124.662	61.180	-56.745	4.426	1.205.652	1.129.088

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2020:

(000) BAM

31.12.2020 Finansijski instrumenti	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno	
	Izloženost	RKG ^{1)1&2}	Neto	Izloženost	RKG ¹⁾ 3&POCI	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva ¹	236.440	-514	235.926	0	0	0	236.440	235.926
Kreditni i potraživanja	518.907	-25.258	493.649	72.843	-65.393	7.450	591.750	501.099
Investicioni vrijednosni papiri ²	206.113	-2.219	203.894	0	0	0	206.113	203.894
Ukupno bilans	961.460	-27.991	933.469	72.843	-65.393	7.450	1.034.303	940.919
Ukupno vanbilans	202.333	-4.468	197.865	136	-62	74	202.469	197.939
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.163.793	-32.459	1.131.334	72.929	-65.455	7.524	1.236.772	1.138.858

¹ Na poziciji „Novčana sredstva“ uključuje samo ostale plasmane i novčana sredstva kod Centralne Banke.

² Na poziciji „Investicioni vrijednosni papiri“ nisu uključeni vlasnički instrumenti.

57.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2021. približno 20,82% (2020: 17,35%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2021. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2021. je ukupna neprihodujuća izloženost smanjena za 11.466 hiljada KM.

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2021:

	(000) BAM						
31.12.2021	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rejtinga	(000) BAM Ukupno
Stanovništvo	10.008	141.973	90.779	35.088	23.809	3.531	305.188
Mala i srednja preduzeća	33.332	135.459	71.052	26.866	15.202	168	282.079
Non-Focus	416	66.337	30.619	15.070	21.676	64	134.182
Od čega velika preduzeća	299	50.313	27.981	9.495	0	0	88.088
Od čega hipotekarni krediti	1	11.492	2.284	5.574	21.677	58	41.086
Od čega javno finansiranje	116	4.532	354	1	-1	6	5.008
Korporativni Centar ¹⁾	207.206	18.498	216.286	0	4	42.209	484.203
Ukupno	250.962	362.267	408.736	77.024	60.691	45.972	1.205.652

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2020:

	(000) BAM						
31.12.2020	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rating-a	(000) BAM Ukupno
Stanovništvo	8.138	129.076	81.949	39.351	25.333	3.016	286.863
Mala i srednja preduzeća	33.152	134.223	93.602	55.656	12.145	7	328.785
Non-Focus	631	66.213	55.809	18.895	32.701	29	174.278
Od čega velika preduzeća	530	48.397	52.485	9.465	0	0	110.877
Od čega hipotekarni krediti	0	13.018	2.009	9.429	32.701	27	57.184
Od čega javno finansiranje	101	4.798	1.315	1	0	2	6.217
Korporativni Centar ¹⁾	172.694	40.024	215.284	0	1.978	16.866	446.846
Ukupno	214.615	369.536	446.644	113.902	72.157	19.918	1.236.772

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisane u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od nabolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente s kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj historiji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: između ostalog, s uplatom kamate ili glavnice se kasni više od 90 dana, banka ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restrukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak.

Banka primjenjuje princip "na nivou klijenta" za sve segmente, uključujući stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasifikuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Krediti i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

(000) KM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	21.198	0	0	0	21.198
2A-2E	236.930	3.925	0	0	240.855
3A-3E	118.158	24.642	0	0	142.800
Watch	5.658	65.757	469	0	71.884
NPE	0	0	60.691	0	60.691
Bez rejtinga	3.268	330	21	0	3.619
Bruto knjigovodstvena vrijednost	385.212	94.654	61.181	0	541.047
Rezervisanja za kreditne gubitke	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395
Knjigovodstvena vrijednost	379.948	83.268	4.436	0	467.652

(000) KM

31.12.2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	18.542	6	0	0	18.548
2A-2E	216.556	8.584	0	0	225.140
3A-3E	116.966	48.286	0	0	165.252
Watch	23.490	81.995	822	0	106.307
NPE	0	0	72.021	0	72.021
Bez rejtinga	3.453	902	0	0	4.355
Bruto knjigovodstvena vrijednost	379.007	139.773	72.843	0	591.623
Rezervisanja za kreditne gubitke	-7.074	-18.184	-65.393	0	-90.651
Knjigovodstvena vrijednost	371.933	121.589	7.450	0	500.972

Krediti i potraživanja od bankama po amortizovanom trošku:

(000) KM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	25	0	0	0	25
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	25	0	0	0	25
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	25	0	0	0	25

(000) KM

31.12.2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija	0	0	0	0	0
1A-1E	127	0	0	0	127
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	0	0	0	0	0
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	127	0	0	0	127
Bruto knjigovodstvena vrijednost	0	0	0	0	0
Rezervisanja za kreditne gubitke	127	0	0	0	127
Knjigovodstvena vrijednost	0	0	0	0	0

Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) KM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	157.687	0	0	0	157.687
2A-2E	18.496	0	0	0	18.496
3A-3E	24.573	0	0	0	24.573
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	42.209	0	0	0	42.209
Bruto knjigovodstvena vrijednost	242.965	0	0	0	242.965
Rezervisanja za kreditne gubitke	-315	0	0	0	-315
Knjigovodstvena vrijednost	242.650	0	0	0	242.650

(000) KM

31.12.2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	155.188	0	0	0	155.188
2A-2E	19.151	0	0	0	19.151
3A-3E	16.792	0	0	0	16.792
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	14.982	0	0	0	14.982
Bruto knjigovodstvena vrijednost	206.113	0	0	0	206.113
Rezervisanja za kreditne gubitke	-2.219	0	0	0	-2.219
Knjigovodstvena vrijednost	203.894	0	0	0	203.894

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

(000) KM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	22.558	0	0	0	22.558
2A-2E	102.777	105	0	0	102.882
3A-3E	46.373	6.208	0	0	52.581
Watch	490	4.650	0	0	5.140
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	144	0	0	0	144
Bruto knjigovodstvena vrijednost	172.342	10.963	0	0	183.305
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.835	-571	0	0	-2.406
Knjigovodstvena vrijednost	170.507	10.392	0	0	180.899

(000) KM

31.12.2020	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	23.371	4	0	0	23.375
2A-2E	97.046	7.627	0	0	104.673
3A-3E	49.121	16.988	0	0	66.109
Watch	367	7.228	0	0	7.595
NPE	0	0	136	0	136
Bez rejtinga	78	503	0	0	581
Bruto knjigovodstvena vrijednost	169.983	32.350	136	0	202.469
Rezervisanja za kreditne gubitke	-2.296	-2.172	-62	0	-4.530
Knjigovodstvena vrijednost	167.687	30.178	74	0	197.939

57.7. Izloženost po industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

(000) KM

31.12.2021	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.643	-570
B Vađenje ruda i kamena	7.868	-92
C Prerađivačka industrija	60.231	-8.282
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.805	-47
E Opskrba vodom	897	-17
F Građevinarstvo	17.128	-389
G Trgovina na veliko i malo	77.471	-8.733
H Prijevoz i skladištenje	3.271	-134
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4.043	-441
J Informacije i komunikacije	812	-195
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.987	-60
L Poslovanje nekretninama	7.857	-489
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.293	-69
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.676	-218
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	480	-11
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6.979	-358
R Umjetnost, zabava i rekreacija	508	-5
S Ostale uslužne djelatnosti	429	-375
Kredit i potraživanja	203.378	-20.485

(000) BAM

31.12.2020	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	965	-614
B Vađenje ruda i kamena	9.010	-163
C Prerađivačka industrija	70.078	-6.306
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.821	-26
E Opskrba vodom	716	-26
F Građevinarstvo	14.982	-726
G Trgovina na veliko i malo	101.007	-6.920
H Prijevoz i skladištenje	1.756	-126
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4.065	-495
J Informacije i komunikacije	11.865	-6.236
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	132	-1
L Poslovanje nekretninama	12.753	-730
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	5.115	-239
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.763	-123
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	426	-2
P Obrazovanje	1	0
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	15.378	-1.394
R Umjetnost, zabava i rekreacija	506	-7
S Ostale uslužne djelatnosti	4.384	-2.583
Kredit i potraživanja	256.723	-26.717

57.8. Prikaz izloženosti po finansijskim instrumentima po danima kašnjenja

							(000) KM
31.12.2021	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno	
Stanovništvo	268.686	14.201	1.460	937	19.904	305.188	
Mala i srednja preduzeća	266.605	1.018	6.093	193	8.170	282.079	
Non-Focus	111.277	1.528	476	92	20.809	134.182	
Od čega velika preduzeća	88.088	0	0	0	0	88.088	
Od čega hipotekarni krediti	18.182	1.528	476	91	20.809	41.086	
Od čega javno finansiranje	5.007	0	0	1	0	5.008	
Korporativni centar	484.203	0	0	0	0	484.203	
Ukupno	1.130.771	16.747	8.029	1.222	48.883	1.205.652	

							(000) KM
31.12.2020	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno	
Stanovništvo	250.476	13.166	1.530	1.812	19.879	286.863	
Mala i srednja preduzeća	306.445	1.792	8.879	0	11.669	328.785	
Non-Focus	141.513	1.828	967	340	29.630	174.278	
Od čega velika preduzeća	110.877	0	0	0	0	110.877	
Od čega hipotekarni krediti	24.419	1.828	967	340	29.630	57.184	
Od čega javno finansiranje	6.217	0	0	0	0	6.217	
Korporativni centar	446.846	0	0	0	0	446.846	
Ukupno	1.145.280	16.786	11.376	2.152	61.178	1.236.772	

57.8.1. ODLAGANJE IZVRŠENJA (ENG. FORBEARANCE)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjivanja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2021.

	POČETNI saldo 1.1.2021	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kreditni i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNJI saldo 31.12.2021
Pravna lica	11.672	18.153	-8.891			-240	20.694
Fizička lica	8.159	8.022	-3.033			-374	12.774
Kreditni i potraživanja	19.831	26.175	-11.924			-614	33.468

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2020:

(000) KM

	POČETNI saldo 1.1.2020	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kredit i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	KRAJNI saldo 31.12.2020
Pravna lica	11.919	0	-247	0	0	0	11.672
Fizička lica	2.747	5.412	0	0	0	0	8.159
Kredit i potraživanja	14.666	5.412	-247	0	0	0	19.832

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2021. godinu:

(000) KM

	Krajnji saldo 31.12.2021	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi s imovinom s odgodom izvršenja (+)
Pravna lica	20.694	11.769	497	8.428	89
Fizička lica	12.774	6.354	1.066	5.354	91
Kredit i potraživanja	33.468	18.123	1.563	13.782	180

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2020. godinu:

(000) KM

	Krajnji saldo 31.12.2020	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjenja vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjenja vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti	Prihod od kamata priznat u vezi s imovinom s odgodom izvršenja (+)
Pravna lica	11.672	2.365	0	9.558	179
Fizička lica	8.159	1.201	261	1.286	107
Kredit i potraživanja	19.832	3.566	261	10.843	286

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2021 godinu:

(000) BAM

	Interni vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja			od čega finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo
	od čega CRE	od čega RRE				
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	10.204	9.706	431	0	0	67
Stanovništvo	8.900	4.515	4.385	0	0	0
Ukupno	19.104	14.221	4.816	0	0	67

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2020 godinu:

(000) KM

	Interna vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja			od čega		
	od čega CRE	od čega RRE	od čega ostalo	finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	7.772	7.638	0	0	0	133
Stanovništvo	3.887	1.459	2.428	0	0	0
Ukupno	11.659	9.097	2.428	0	0	133

57.8.2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST ZALIHA (STEČENA MATERIJALNA IMOVINA)

Tokom finansijske godine 2021., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečene imovina) u iznosu od 8 hiljada KM (2020: 149 hiljada KM). Zalihe (stečena imovina) uglavnom se sastoji od kolaterala koji pripadaju Banci zbog klijentovog neizvršavanja obaveza po ugovoru o kreditu. To posebno uključuje izuzetu imovinu po osnovu kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

57.8.3. MORATORIJ USLJED COVID-19

Širenje COVID-19 pandemije u prvom kvartalu 2020. godine je potaklo uvođenje niza hitnih mjera, koje su bez presedana.

U Bosni i Hercegovini, regulatorna agencija je donijela izvještaje i upute o tome kako se nositi sa uticajima pandemije, što između ostalog uključuje i one upute koje se odnose na olakšice na dugoročne kredite i uvjete kojim su izloženi dužnici.

Iako sa promjenama u smislu cjelokupne strukture, sveobuhvatnosti i trajanja, ovi programi su uglavnom dobili formu privremenog moratorija na plaćanje, gdje su općeniti parametri kao što su trajanje, tretiranje kamate i kreditna sposobnost dužnika, definirani uz pomoć regulatora, te su kombinirani sa suspendiranim pravima povjerenja da budu izvršeni tokom trajanja pandemije.

Iduća tabela prikazuje iznos izloženosti usljed moratorija po segmentima u 2021. godini:

(000) BAM

31.12.2021	Prihodojući		Neprihodojući		Ukupno	
	Izloženost	RKG ¹⁾	Izloženost	RKG ¹⁾	Izloženost	ECL
Stanovništvo	794	-130	28	-16	822	-146
Mala i srednja preduzeća	0	0	0	0	0	0
Non Focus	0	0	0	0	0	0
od čega Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
od čega Hipotekarni krediti	0	0	0	0	0	0
od čega Javno finansiranje	0	0	0	0	0	0
Korporativni centar ¹⁾	0	0	0	0	0	0
Ukupno	794	130	28	16	822	146

Tabela u nastavku prikazuje iznos izloženosti usljed moratorija po segmentima u 2020. godini:

(000) BAM

31.12.2020	Prihodojući		Neprihodojući		Ukupno	
	Izloženost	RKG ¹⁾	Izloženost	RKG ¹⁾	Izloženost	RKG
Stanovništvo	5.670	-652	259	-192	5.929	-844
Mala i srednja preduzeća	21.500	-2.798	0	0	21.500	-2.798
Non Focus	13.205	-1.341	206	-165	13.411	-1.506
od čega Velika preduzeća	9.369	-739	0	0	9.369	-739
od čega Hipotekarni krediti	3.836	-602	206	-165	4.042	-767
od čega Javno finansiranje	0	0	0	0	0	0
Korporativni centar ¹⁾	0	0	0	0	0	0
Ukupno	40.375	-4.791	465	-357	40.840	-5.148

1)Rezerve za kreditne gubitke

(58) Kretanje rezervisanja

58.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9) i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koju je raspoređena transakcija. Nivo kreditnog rizika 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo kreditnog rizika 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo kreditnog rizika 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo kreditnog rizika 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i pojedinačna stručna procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost po neispunjenju obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog specifičnog praga značajnosti, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Pojedinačna procjena, ili obračun individualnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosna kreditna izloženost predmet zasebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolaterala i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili povrat kolaterala), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentiraju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontirani na neto trenutnu vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog povrata raspoloživih kolaterala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolaterala, koja se svakodnevno ažurira. Korektivni faktori koji će biti primijenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne ponude ili prodaja sličnih kolaterala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija u odnosu na nekretnine.

Modelski vremenski nizovi (prema istoj metodologiji korištenoj u pripremi finansijskih izvještaja za 2020.) produljeni su uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Provedena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da su primijenjeni statistički modeli ekonomski opravdani.

Unatoč boljoj cjelokupnoj situaciji s Covidom 19, bankovni računi imaju neizvjesnost u pogledu gospodarskih kretanja uslijed pandemije Covid-19. Iako su vladini koraci poduzeti kako bi se ublažili učinci pogoršanja globalnog gospodarstva i njegovih utjecaja na kućanstva i poduzeća, Banka očekuje veće i promjenjivije troškove rizika za vrijeme trajanja mjera suzbijanja COVID-19. Dakle, situacija koja se stalno mijenja zahtijeva redovite prilagodbe unutar poslovne godine na temelju ažuriranih makroekonomskih prognoza. Rezervacije za rizik modelirane su na razini transakcija i odražavaju najnovija makroekonomska predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije, a koja uzimaju u obzir učinak COVID-19.

Rezervacije za rizik modelirane su na razini transakcija i odražavaju najnovija makroekonomska predviđanja Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiiw). Općenito, tržišna se očekivanja kontinuirano poboljšavaju, što pokazuju i sveukupne revizije javno dostupnih prognoza naviše do prosinca 2021., popraćene skromnim, ali prilično evidentnim smanjenjem neizvjesnosti. Međutim, Addiko smatra da je razina neizvjesnosti povijesno visoka, i dalje je povišena u odnosu na šok prije Covida, te riskira da značajno umanjuje na polaznim putanjama. Snažan oporavak usred trenutnih kratkoročnih i srednjoročnih rizika očito pruža manje šanse za dodatno poboljšanje. Stoga su vjerojatnosti scenarija korištene za dodjelu težine određenom scenariju prilagođene u korist negativnog scenarija kao što je prikazano u tablici u nastavku. Te se vjerojatnosti definiraju u procesu zajedničkog pregleda. Prema zadanim postavkama, vjerojatnosti scenarija ostaju iste kao u prethodnoj isporuci. U slučaju da postoji jak argument za reviziju, svaki član stručnog tima može predložiti izmjenu distribucije vjerojatnosti. Prijedlog zajednički pregledava istraživački tim. Ako je argument dovoljno jak, wiiwov tim prihvaća promjenu.

Scenaria predviđanja ¹	Osnovni scenarij	Optimistični scenarij	Pesimistični scenarij
Maj 2021 wiiw forecast report	55%	20%	25%
Oktober 2021 wiiw forecast report	55%	10%	35%

Sljedeće tablice daju predviđanja scenarija osnovnog slučaja, pozitivnih (optimističkih) i negativnih (pesimističnih) scenarija za odabrane informacijske varijable usmjerene prema budućnosti koje se koriste za procjenu ECL-a za 31. 12. 2021. Prikazane vrijednosti predstavljaju prosječnu vrijednost makroekonomskih varijabli tokom prvih 12 mjeseci i preostalog dvogodišnjeg razdoblja predviđanja za osnovni slučaj, kao i prosječne vrijednosti cijelog horizonta projekcije (3 godine) za optimistične i pesimistične slučajeve.

31. 12. 2021	Osnovni scenarij		Optimistični scenarij	Pesimistični scenarij
	2022 ¹⁾	Preostali 2-godišnji period ¹⁾	3-godišnji period ¹⁾	3-godišnji period ¹⁾
Stvarni BDP (konstantne cijene)	3,1	3,3	4,5	1,9
Stopa nezaposlenosti (ILO, prosjek %)	16,5	15,7	13,8	17,9
Inflacija CPI (prosjek % YoY)	1,0	1,6	1,5	1,3

Projekcije za Eurozonu i države u kojima Addiko posluje koriste kao polaznu tačku predviđanja jesen 2021, koja je imala presjek podataka na 24. Septembar 2021. Eksperti iz wiiw država su provjerili ove prognoze i ažurirali podatke gdje je to potrebno, zaključno sa 24. Septembrom kao datumom presjeka ažuriranja procjene. Scenariji se razlikuju po težini i trajanju povezanog ekonomskog uticaja Covid-19, obrascu odskoka za određene zemlje i efektivnosti pretpostavljenog monetarnog i fiskalnog stimulansa. Osnovna prognoza je ishod procjene wiiw-ovog ekspertskeg tima o trenutnim ekonomskim dešavanjima, srednjoročnim izgledima u realnom i finansijskom sektoru, te rizika koji ih okružuju. Osim toga, za specifične Addiko zahtjeve, nadzor početnih uslova, formiranje narativa i početne projekcije se formiraju kao rezultat zajedničkih stručnih sastanaka između Wiiw i Addiko timova, međusobno preispitujući rezone iza određenih putanja. Kalibracija šokova koja dovodi do alternativnih scenarija implicitno je izvedena iz pretpostavki EBA-inog stres-testiranja, dakle bilo koji faktor konzervativizma koji je utjecao na prvobitno odstupanje od osnovne putanje u EBA-inoj vježbi se indirektno prenosi u unutrašnji okvir. Tehnički, nepovoljni scenario zavisi od odstupanja EBA-e od nepovoljnog do osnovnog, što se nameće i wiiw-ovoj bazi. Optimistični i pesimistični slučajevi su ½ devijacija koji se koriste kao što je opisano gore.

To dovodi do prilično disperzirane distribucije potencijalnih ishoda, uslovljene procjenom rizika i njegovom materijalizacijom. Na primjer, u poređenju s pozitivnim i negativnim scenarijima ECB-a iz decembra 2021. godine, u smislu rasta BDP-a, odgovarajući alternativni scenariji wiiw su otprilike tri puta udaljeni od osnovne linije nego što je to u slučaju kalibrirane disperzije ECB-a. Iz istog razloga, ovo je izvor povjerenja da odabrana 3 scenarija, zajedno sa pruženom procjenom vjerovatnoće, pokrivaju raspon potencijalnih razvoja koji bi trebali činiti osnovu za Addiko šemu izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka.

Odgovarajući narativi su sljedeći :

- Osnovni: Snažan fiskalni stimulus i ekspanzivna monetarna politika u velikim, naprednim ekonomijama i dalje podržavaju pozitivne ekonomske izgledе uprkos uskim grlima u međunarodnim lancima snabdijevanja i nesigurnosti oko djelotvornosti vakcina. Glavni podsticaj rasta tokom prve polovine 2021. godine je odložena potrošnja, iako se sa ponovnim otvorenjem ekonomija i fiskalnim stimulansima postepeno odbacuje usred ekonomskog oporavka, većeg nivoa zaposlenosti i potrošačkih kredita koji će postati glavni kanali koji podržavaju potrošnju. Očekuje se da će BDP Eurozone premašiti nivo e prije krize već 2022. godine, polako konvergirajući na dugoročni put u narednim godinama. U prosjeku, realni rast će doći blizu 3% u trogodišnjem periodu. Iako je zabilježen rast inflacije zbog opisanih neravnoteža između ponude i potražnje, što je bilo i očekivano u prethodnom ciklusu predviđanja, većina signala upućuje na prolaznu prirodu ovih događaja. Tako bi stopa inflacije trebala biti umjerenija u 2022. godini, oko 1,6% i slabija u godinama koje slijede. Zemlje u kojima Addiko posluje doživjele su mnogo jaču dinamiku oporavka od očekivane, sa ukupnim stabilnim uvjetima na tržištu rada. Uz podršku oporavka strane potražnje, ti trendovi bi se trebali nastaviti. Očekuje se da će nivo BDP-a prije krize biti premašen u svim zemljama u uzorku do 2022. U prosjeku, u period 2022-2024. godine će donekle zaostajati, ali ipak primjetno rasti 3,5% godišnje. Tempo oporavka i srednjoročni razvoj će ovisiti od strukturnih reformi koje će zemlje poduzeti, o ulaganjima u infrastrukturu i o prilivima FDI. Naravno, to ovisi o jakoj stranoj potražnji i bez iznenađenja od mutirajućeg virusa.
- Optimistični: Iako virus ostaje prisutan u populaciji, u ovom scenariju više ne predstavlja opasnost po globalno zdravlje. Kombinacija djelomičnog imuniteta ili od virusa ili od vakcinacije (očekuje se da će se stope vakcinacije nastaviti povećavati i dostići 60% na Zapadnom Balkanu i 80% u Evropskoj uniji od ukupne populacije u prosjeku), kao i nova doza vakcina svake godine, pretvorit će SARS-CoV-2 u još jedan virus s kojim živimo. Tokom 2022. godine, društveni i ekonomski obrasci života i mobilnosti dostižu nivo e na kojima su bili prije pandemije, sa srednjoročnim izgledima koji zavise od implementacije digitalnog sistema prepoznavanja međunarodnih certifikata o vakcinama. Do tada, međunarodna tržišta rada ostaju ograničena. Ekonomije zatvaraju jaz u proizvodnji brže nego što se očekivalo. Ovo je prije svega zbog povlačenja zaustavljene (prinudne) štednje brže nego u osnovnom scenariju, zbog bolje sigurnosti/povjerenja. Štaviše, tržišta u razvoju generalno će doživjeti povećane tokove kapitala i aprecijaciji domaće valute. Ipak, inflacija premašuje ciljeve brže nego što se očekivalo, tako da centralne banke prije roka nastavljaju sa ukidanjem kvantitativnog popuštanja i strožom monetarnom politikom. Može se očekivati smanjenje marže firmama koje se bore da prenesu puni utjecaj viših ulaznih troškova na potrošače usred krhke potražnje. Međutim, ne treba očekivati ozbiljna previranja, jer se kreditni rizici neće materijalizirati ni u zemljama sa niskim ni u zemljama sa visokim dohotkom, dok će finansijske institucije ostati zdrave i dalje će se smatrati ključnim za podršku oporavku, bez dodatnih troškova kapitala. Rast Eurozone bi potencijalno mogao da bude 1,4 p.p. iznad osnovne linije u 2022-2024. Sličan obrazac bi se tada trebao vidjeti u zemljama u kojima Addiko posluje, pa i u ABSI, a na preostalim tržištima u uzorku 1,3 p.p.
- Pesimistični: Negativan scenario uključuje pojavu jedne ili više mutacija koje se brže šire i ne mogu se staviti pod kontrolu korištenjem postojećih vakcina. Kao rezultat toga, vlade su prisiljene da kombinuju blaže mjere suzbijanja prema skepticima u vezi sa vakcinacijom s povremenim regionalnim zatvaranjima (do 2024. godine, razni uvjeti 'lockdowna' će morati ostati na snazi kako bi se spriječilo preopterećenje zdravstvenih sistema). Implementacija međunarodnog digitalnog sistema priznavanja certifikata o vakcinama događa se tek 2023. godine. Međutim, dok su procjene pokazale da je u prvom talasu 2020. godine udar na ekonomski rast od negativnih ishoda javnog zdravlja i zatvaranja bio veoma jak, drugi/treći talas je pokazao ovaj odnos postaje sve manje izražen, što ukazuje da se društvo i ekonomija država mogu prilagoditi situaciji. Stoga bismo s vremenom očekivali da će se negativni utjecaj na ekonomski rast od daljnjih karantina smanjiti. Ipak, tržišta u nastajanju suočavaju se sa odlivom kapitala koji istovremeno proizvodi depresivacijske pritiske. Krhki oporavak bi rezultirao sporijom dinamikom potrošnje, srećom, oslobađajući dio postojećih inflatornih pritisaka usred stalnih

ograničenja ponude. Kreditni rizici se materijaliziraju u zemljama sa niskim dohotkom, ali nema negativnih eksternih efekata na tržišta sa visokim dohotkom. Međunarodne finansijske institucije suočavaju se s dodatnim kapitalnim troškovima, ali ipak podnose taj pritisak. Stoga bi centralne banke nastavile da produžavaju period ekspanzivne monetarne politike do 2024. godine kako bi podržale ekonomiju. Potpuna recesija bi i dalje bila izbjegnuta, ali bi realne stope rasta BDP-a ostale znatno ispod očekivanja u osnovnom slučaju, u ovom scenariju to je simetrično u odnosu na optimističan slučaj u smislu apsolutnih odstupanja (u suprotnom smjeru). To bi smanjilo očekivanja prosječnog rasta u regionu na 2,4% u naredne tri godine, uz stabilan obrazac difuzije rasta unutar uzorka.

Sljedeća tablica pokazuje makroekonomske scenarije korištene za izračun očekivanog kreditnog gubitka u prethodnom izvještajnom periodu:

31.12.2020	Baseline case		Optimistic case	Pessimistic case
	First 12 months ¹	Remaining 2-year period ¹⁾	3-year period ¹⁾	3-year period ¹⁾
Real GDP (constant prices)	3.10	3.10	4.38	1.83
Unemployment Rate (ILO, average %)	16.00	16.00	14.96	17.04
CPI Inflation (average % YoY)	1.40	1.60	2.01	0.99

Sljedeća tabela pokazuje kako rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za nivoe kreditnog rizika 1 i 2 uzimaju u obzir informacije usmjerene prema naprijed iz ponderisanih višestrukih ekonomskih scenarija. Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke ponderisano vjerovatnošću Banke i dalje odražava ponderisanje osnovnog scenarija od 55%, optimistično ponderisanje od 10%, a pesimistično ponderisanje od 35%.

(000) BAM

31.12.2021	Ponderisano vjerovatnošću		Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
	Optimistični slučaj			
Stanovništvo	8.677	7.207	8.331	9.641
Mala i srednja preduzeća	4.908	4.458	4.776	5.244
Non focus	2.974	2.526	2.842	3.309
Korporativni centar	8	3	6	12
Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	16.576	14.193	15.955	18.206

31.12.2020	Probability weighted	Optimistic case	Base case	Pessimistic case
Stanovništvo	9.916	9.619	9.860	10.127
Mala i srednja preduzeća	12.696	12.194	12.979	13.841
Non focus	6.338	5.859	6.238	6.699
Korporativni centar	1.731	1.018	1.554	2.324
Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	30.682	28.689	30.631	32.991

58.2. Kretanje rezervisanja za rizike

Porast rezervisanja u 2021 je uglavnom uzrokovan porastom zahtjeva za rezervisanja kod stanovništva i portfolija za mala i srednja preduzeća, uglavnom zbog alokacije neprihodujućeg portfolija. S druge strane pokrivenost kreditnog rizika za prihodujuće kredite (Nivo kreditnog rizika 1 i 2) smanjena je tokom 2021 posebno zbog uzimanja u obzir ažuriranih makroekonomskih pokazatelja kod izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Dijelom zbog odobrenih moratorijum mjera, kao i zbog odobrenih mjera od strane vlada, uticaj Covid-19 nije uzrokovao pad kvalitete active tokom 2021 (nema materijalnog povećanja neprihodujućih kredita i povezanih rezervisanja).

58.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2021. godini izvršena je dorada/rekalibracija svih segmenata i podgrupa. Promjene su uključivale produženje vremenskog niza s novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, što je utjecalo na prosječnu vrijednost PD-a. Promjene uključuju prolongiranje vremenskih serija sa novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, ponovna procjena kvantitativnih pragova i ažuriranje makro procjena kako bi odgovarale najnovijim dostupnim informacijama. Uz to, empirijski zasnovan LGD model je razvijen i uveden u segment stanovništva.

(59) Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada KM. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednosti ponovo se procjenjuje korištenjem određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolaterala (ICV) su prikazane u tabeli ispod za 31 Decembar 2021 kao i za 31 Decembar 2020:

(000) KM

Raspodjela kolaterala	31.12.2021	31.12.2020
Izloženost	1.021.908	1.219.349
Interna vrijednost kolaterala (ICV)	398.645	378.970
Od čega CRE	280.954	255.210
Od čega RRE	89.392	107.845
Od čega finansijskel kolaterale	8.205	7.697
Od čega garancije	1.880	391
Od čega ostalo	18.214	7.827
Omjer pokrivenosti ICV	34%	31%

Najveći dio navedenih kolaterala je za kredite i potraživanja (nezatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolaterala. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima nije promijenjena.

Ovisno o vrijednosti kolaterala, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala koristeći više ekonomskih scenarija. Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na temelju portfolio pristupa.

(000) KM

31.12.2021	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje	Višak	Ukupan		
							kolaterala	kolateral		
Kreditni i potraživanja	70.171	0	0	0	0	0	0	0	70.171	-65.734
Druge finansijske institucije	131	0	0	0	0	0	0	0	131	-131
Pravna lica	23.975	0	0	0	0	0	0	0	23.975	-23.160
Fizička lica	46.065	0	0	0	0	0	0	0	46.065	-42.443
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(000) BAM

31.12.2020	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju							Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje	Višak	Ukupan		
							kolaterala	kolateral		
Kreditni i potraživanja	72.965	0	0	2.294	0	0	0	2.294	70.672	0
Druge finansijske institucije	9	0	0	0	0	0	0	0	9	-9
Pravna lica	16.986	0	0	1.666	0	0	0	1.666	15.320	-13.917
Fizička lica	55.971	0	0	628	0	0	0	628	55.343	-51.467
Obaveze i finansijske garancije	136	0	0	0	0	0	0	0	136	-62
Date kreditne obaveze	136	0	0	0	0	0	0	0	136	-62

(60 Tržišni rizik

60.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka strukturira rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnom rasponu, valuti i riziku od promjene cijene dionica. Banka posebno naglašava identificiranje, mjerenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati vrijednosnice (i proizvodi slični vrijednosnicama), novac i devizni proizvodi, derivativi, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namijenjene trgovanju tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtijeva za sučeljavanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

60.2. Mjerenje rizika

Banka obračunava tržišni rizik kao dio svakodnevnog praćenja pomoću metoda rizičnosti vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. Glavni instrument korišten u tom procesu je simulacija Monte Carlo koja uključuje ekspancijalno ponderirane volatiliteti i korelacije iz historije od 250 dana. U svrhu utvrđivanja vezanog kapitala ekonomskog tržišnog rizika za utvrđivanje sposobnosti podnošenja rizika, VaR (vrijednost izložena riziku) vrijednosti (99,0%, 1 dan) su umanjene na jedinstveni nivo pouzdanosti od 99,9% i 250 dana perioda držanja. Ovi modeli obračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir historijske fluktuacije tržišta (volatiliteti) i kontekst tržišta (korelacije).

VaR Banke po vrstama rizika za 2021 i 2020 godinu iznosi:

2021	Minimalno	Maksimalno	Prosjek	31. Decembar
Rizik kamatne stope	82	286	160	181
Valutni rizik	1	7	3	2
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditnog raspona	30	319	145	177
Ukupno	113	612	309	361

2020	Minimalno	Maksimalno	Prosjek	31. Decembar
Rizik kamatne stope	107	1.371	344	278
Valutni rizik	1	5	3	2
Cjenovni rizik	-	2	-	-
Rizik kreditnog raspona	48	1.126	428	218
Ukupno	156	2.504	775	498

Pregled - rizik tržišnih cijena

RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izložena riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2021. godine je 181 278 hiljada KM (uporedivi iznos VaR na 31. decembar 2020.: 278 413 hiljada KM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na biheioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u bilansu stanja uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na zaradi, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i opterećenja kamatne stope. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od sudjelovanja. Tabela ispod prikazuje EVE promjene po scenarijima.

EVE change per scenarios	(000) BAM	
	31.12.2021	31.12.2020
Paralelni pomak gore 200bp	-5.747	-243
Paralelni pomak dole 200bp	1.957	-3.162
Paralelni šok gore BSBC	-5.583	-221
Paralelni šok dole BSBC	1.957	-3.175
Steeper šok	1.359	1.076
Flattener šok	-4.188	-2.321
Šok gore kratkoročne kamate	-5.703	-1.541
Šok dole kratkoročne kamate	3.533	1.275

Stavke za trgovanje Banke bile su relativno stabilne tokom 2021. godine. Promjene kamatnog rizika uglavnom su bile izazvane usklađenostima na varijabilne kamatne pozicije i skraćanjem rokova instrumenata s fiksnom stopom.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima nagla paralelna +/-200 promjena baznih bodova krivulje prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala (Lokalni prikaz - omjer kamatnog rizika i vlasničkih instrumenata iznosio je prosječno 11% u 2021. godini u odnosu na prosječno 8% u 2020. godini).

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krivulja kamatne stope za 1 bazni bod u svim razredima dopijeva i valutama na 31. decembar 2021. godine iznosi 23 hiljade KM (cijeli agregatni učinak ove simulacije kamatne stope) - agregatni učinak 2020. godine bio je 2 hiljade KM.

60.3.2. RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Glavni pokretač rizika kursnih razlika su valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2021. godine je približno 5,03 miliona KM (31. decembar 2020. godine približno 2,25 miliona KM). Vrijednosti za rizik kursnih razlika bio je približno 1,1 hiljada KM dnevno na 31. decembar 2021. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2020.: 2,5 hiljada KM) u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 17,6 hiljada KM ispoštovan je na 31. decembar 2021. godine.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine. Euro nije analiziran obzirom da je kurs KM fiksno vezan za kurs Eura.

Valuta	Otvorena valutna pozicija 31. Decembar 2021	10% povećanje	10% smanjenje	Otvorena valutna pozicija 31. Decembar 2020	10% povećanje	10% smanjenje
USD	225	22,5	-22,5	-270	-27	27
CHF	38	3,8	-3,8	79	8	-8

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na KM i njihov utjecaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

60.3.3. RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENTATA

Zaključno sa krajem godine i tokom 2021 godine, Banka u svom portfoliju nije imala dionice. U tom smislu, rizična vrijednost za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 KM na dan 31. decembar 2021., sa jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

60.3.4. RIZIK KREDITNOG RASPONA

Rizik kreditnog raspona u Banci iznosi 177 hiljada KM na 31. decembar 2021. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2020. godine: 218 hiljade KM). Ograničenje od 499 hiljade KM ispoštovano je na 31. decembar 2021. godine. Najveći faktor utjecaja na rizik kreditnog raspona je držanje rezervi za likvidnost u formi vrijednosnica u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditnog raspona, Banka prati i rizike koncentracije u portfelju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankovnom nivou portfelija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

(61) Rizik likvidnosti

Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

Opći zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Tima upravljanja bilancom i riznica, a kontrola je pod Kontrolom rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje reputacijske štete.

Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za situacije opterećenja, koji se sastoji od prihvatljivih vrijednosnica za ECB i vrijednosnica koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2021. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 218% u maju 2021. godine i svog najvišeg nivoa od 314% u junu 2021. godine.

U decembru 2021. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) KM

Zaštitni sloj likvidnosti	Rapoloživo
Vrijednosnice prihvatljive za Centralu Banku	57.653
Vrijednosnice prihvatljive za Repo	182.485
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralu Banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj Banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0
Nova izdavanja i Sekutarizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	240.138

U decembru 2020. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) KM

Zaštitni sloj likvidnosti	Bank countable
Vrijednosnice prihvatljive za Centralu Banku	37.187
Vrijednosnice prihvatljive za Repo	165.358
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralu Banku ili Repo	0
Obavezne rezerve (brojive)	0
Novčane rezerve u Centralnoj Banci (blokirane)	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0
Nova izdavanja i Sekutarizacija	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	202.545

Kontrola likvidnosti za Banku provodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diversificiran skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) putem simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje općih regulatornih zahtjeva.

61.4. Pregled- likvidnosna situacija

Likvidnosnu situaciju u Banci tokom 2021. godine karakterizirao je višak likvidnosti. Aktivnosti na tržištu kapitala stoga nisu bile neophodne. Tokom finansijske godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 797,690 hiljada KM. Na osnovu očekivanih priliva i odliva, stabilna likvidnosna situacija očekuje se i 2022. godine.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diversifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najrelevantnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim vlasničkih instrumenata, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju je KM i EUR. I proizvodi i valute prate se putem različitih razreda ročnosti i vremenskih okvira. Pored toga, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih ugovornih strana poredi se s obimom ukupnih finansijskih obaveza.

Ispod je razrađen prikaz ugovornih dospjeća nediskontovanih novčanih tokova za finansijske obaveze Banke.

(000) KM

31.12.2021	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospjeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerenе po amortiziranim troškovima	807.607	810.517	620.178	13.508	70.601	102.841	3.389
Depoziti klijenata	797.690	800.546	611.773	13.508	69.959	101.917	3.389
Depoziti kreditnih institucija	915	915	915	0	0	0	0
Ostale finansijske obaveze	9.002	9.056	7.490	0	642	924	0
Neopozive kreditne obaveze	0	92.017	92.017	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	17.826	17.826	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	73.462	73.462	0	0	0	0
Ukupno	807.607	993.822	803.483	13.508	70.601	102.841	3.389

(000) KM

1.12.2020	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospjeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerenе po amortiziranim troškovima	793.441	797.314	566.933	45.536	99.928	76.485	8.432
Depoziti klijenata	784.412	787.964	559.212	45.359	99.566	75.987	7.840
Depoziti kreditnih institucija	788	788	788	0	0	0	0
Ostale finansijske obaveze	8.241	8.562	6.933	177	362	498	592
Neopozive kreditne obaveze	0	105.376	105.376	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	21.686	21.686	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	75.406	75.406	0	0	0	0
Ukupno	793.441	999.782	769.401	45.536	99.928	76.485	8.432

(62) Operativni rizik

62.1. Definicija

Banka definira operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacijski rizik i strateški rizik.

Opći zahtjevi- Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integrira prakse upravljanja rizikom u procesima, sistemima i kulturi. Kao proaktivni partner višem rukovodstvu, vrijednost ORM je u pružanju podrške i usmjeravanju višeg rukovodstva (B1 nivo upravljanja) u usklađivanju okruženja poslovne kontrole sa strategijom banke mjerenjem i ublažavanjem izloženosti gubitku od rizika, što doprinosi optimalnom povratu za sudionike.

Snažan okvir upravljanja operativnim rizikom koji obuhvata identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za raspravu i efektivnu eskalaciju problematike što vodi ka boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koja podržava okvir, omogućava analizu složene problematike i olakšava prilagođene radnje ublažavanja rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuiran cikličan proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i implementaciju kontrola rizika, što izaziva prihvatanje, ublažavanje ili izbjegavanje rizika.

62.2. Praćenje rizika

Upravljanje operativnim rizikom podnosi izvještaj na mjesečnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Odboru za reviziju, Odboru za rizik i OpRisk odboru za sačinjavanje pregleda situacije s operativnim rizikom za upravu kako bi bilo omogućeno upravljanje odnosnim rizikom i integriranje upravljanja operativnim rizikom u bankovne procese.

62.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz povrat gubitaka i kontrolu procesa samoprocjene, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom stuba 1 računa se na osnovu jednostavnog pristupa, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o kapitalu (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za stub 1 i uključuje podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe stuba 2.

(63) Rizik objekta

Rizik objekta u Banci pokriva sve moguće gubitke koji mogu proizaći iz fluktuacija u tržišnim vrijednostima pokretne opreme i nekretnina. Rizici nekretnina koji proizlaze iz kolateralna za hipoteke (preostali rizik) nisu uzeti u obzir, jer su već pokriveni kreditnim rizikom.

(64) Ostali rizici

Sljedeći tipovi rizika podržani su kapitalom prema "Drugim rizicima":

- Reputacijski rizik
- Makroekonomski rizici
- Sistemski rizici
- Poslovni rizik/Strateški rizik

Za materijalne "Druge rizike", ekonomski kapital se uzima u obzir u obračunu sposobnosti podnošenja rizika.

(65) Pravni rizik

Za naplatu potraživanja na kredite, garancije, akreditive ili druge osnove, Banka ima ukupno 6.326 aktivnih sudskih sporova s ukupnom vrijednosti od 128.642 hiljade KM koje vodi Odjel za upravljanje kreditnim rizikom.

Krediti sa CHF deviznom klauzulom

U svrhu rješavanja kreditnog portfolija sa CHF valutnom klauzulom, Banka je pokrenula CHF projekat 8. marta 2016. godine.

U martu 2016. godine, Banka je ponudila poticaje klijentima segmenta stanovništva u vezi s kreditima s valutnom klauzulom u švicarskim francima, koji se odražavaju u smanjenju kreditnih obaveza za 30%, što prati konverziju u lokalnu valutu po trenutnoj kursnoj stopi i fiksnoj kamatnoj stopi novih kredita od 5,99%. Projekat je zvanično završen u decembru 2016. godine, ali Banka je nastavila razmatrati i relizovati primljene ponude tokom 2018. godine. Banka je priznala gubitke po ovoj osnovi za 2018. godinu u iznosu od 1,5 miliona KM.

Banka je utvrdila 2.544 kreditnih partija stanovništva u okviru projekta koje je Banka imala na 29. februar 2016. godine. Projekat je zvanično završen 5. decembra 2016. godine, s obzirom na to da je Banka nastavila realizaciju dolaznih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se pojedinačno u okviru redovnih aktivnosti.

Na 31. decemabr 2017. godine, realizirano je 1.617 zahtjeva (64% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (219 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 708 na 31. decembar 2017. godine.

Na 31. decembar 2018. godine, realizirano je 1.755 zahtjeva (69% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (260 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 529 na 31. decembar 2018. godine.

Na 31. decembar 2019. godine, realizirano je 1.858 zahtjeva (73% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (289 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 397 na 31. decembar 2019. godine.

Na 31. decembar 2020. godine, realizirano je 1.915 zahtjeva (75% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (299 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 330 na 31. decembar 2020. godine.

Na 31. decembar 2021. godine, realizirano je 1.981 (78% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (308 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 255 na 31. decembar 2021. godine.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisi) po osnovu CHF realizacije za bilansna potraživanja je 53,288 hiljada KM (15.928 hiljada KM za prihodujuće klijente i 37.359 hiljada KM za neprihodujuće klijente). Ukupan iznos odobrenih olakšica za vanbilansna potraživanja je 43.098 hiljada KM.

Pasivni sudski postupci

Na dan 31. decembra 2021. godine otvorenih sudskih postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 288, ukupne nominalne vrijednosti 110.9 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos su uključena 22 predmeta nominalne vrijednosti 0.29 miliona KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoren sudski postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos uključeno je 25 predmeta nominalne vrijednosti 26.1 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju. Ukupan broj sporova u 2021. godini je smanjen.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 170 sporova nominalne vrijednosti 2.8 miliona KM, te 4 predmeta nominalne vrijednosti 8,4 miliona KM u kojima je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu. Jedno od 4 objedinjena potraživanja, u vrijednosti od 5,3 miliona KM, je u postupku zatvaranja zbog sporazuma o namirenju koji je zaključen i implementiran u finansijskom dijelu u decembru 2021. godine (dospjeli iznos isplaćen je u decembru 2021. godine). Tužba je zaključena pravosnažnom sudskom odlukom u februaru 2022.

Kao najznačajnije sudske sporove presuđene u korist Banke se navodi: 5 odluka na sporove odštetnih zahtjeva (Hermes d.o.o. Ljubuški 16,1 milion KM- Odluka Ustavnog suda o odbijanju žalbe tužitelja, Caresos 1,5 miliona KM- Odluka Ustavnog suda o odbijanju žalbe tužitelja, Cybercomp d.o.o. Sanski Most 1,3 miliona KM- Odluka Drugostepenog suda o odbijanju žalbe tužitelja, Adnan Nazifović 0.48 miliona KM- Odluka Vrhovnog suda o odbijanju žalbe tužitelja, Alija Beširović 0,34 miliona KM- Odluka Vrhovnog suda o odbijanju žalbe tužitelja), 3 odluke deklarativne službe, bez rizika plaćanja (Energopetrol Dioničari 2.9 miliona KM- Odluka Drugostepenog suda o odbijanju tužiteljevih neosnovanih zahtjeva i odluka Vrhovnog suda o odbijanju žalbe tužitelja; TMTI Trade d.o.o. Grude 0,5 miliona KM- Odluka Prvostepenog suda o odbijanju tužbenog zahtjeva), 1 odluka o predmetima vezanim za CHF klauzulu od strane pravnih lica, koja je potvrdila zakonitost CHF klauzule (Bihaćka pivovara d.d. 1,3 miliona KM- Odluka Ustavnog suda koja potvrđuje zakonitost valutne klauzule u CHF-u), 139 sudskih presuda Kantonalnog suda od strane fizičkih lica koje potvrđuju zakonitost CHF valutne klauzule, 4 odluke Vrhovnog suda i 12 odluka Ustavnog suda, koje također potvrđuju zakonitost valutne klauzule u CHF-u i naknade za obradu kredita.

Banka redovno procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudskim postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 8,7 miliona KM za sudske sporove na dan 31. decembra 2020. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

Tokom 2021. godini Banka je nastavila sa intenzivnim aktivnostima na rješavanju sudskih sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Ažurno se revidiraju strategije po sporovima u skladu sa promjenama, nastavljena je praksa adekvatnog pravnog zastupanja i intenzivnog koordiniranja odbrane Banke u postupcima, nastavljen je proces vansudskog rješavanja sporova, te se ažurno vode evidencije i vrši izvještavanje o sporovima.

Pored pravne baze podataka, gdje se podaci mogu posmatrati na dnevnom nivou, redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijem razvoju tekućih sudskih postupaka, kao i ad-hoc izvještaji o svakom novom sudskom postupku, se aktivno dostavljaju Pravnom odjelu Grupe.

Kao rezultat opisanog vrlo snažnog upravljanja pasivnim pravnim sporovima u posljednjih nekoliko godina, Banka je od pasivnih pravnih sporova u 2021. godini naplatila 3.7 miliona KM, čija je naplata u potpunosti imala pozitivan učinak na izvještaj o dobiti i gubitku.

Pregled sudskih postupaka na dan 31.12.2021

Vrsta slučaja	Broj slučajeva	Vrijednost slučajeva (u hiljadama KM)	Rezervacije (u hiljadama KM)
Brush - odgovornost trećih lica*	25	26.199	0
Plaćanje duga	6	1.090	0
Naknada štete	20	61.931	5.752
Nepravedno bogaćenje	1	4	0
Radni spor	16	231	857
Stara devizna štednja	1	0	0
Odlučnost	30	18.418	27
Valutna klauza / marža **	189	3.057	2.088
Ukupno	288	110.931	8.724

* Dva potraživanja- odgovornost trećih lica, u vrijednosti od 25,1 milion KM, zaključena su 2022. godine.

** Valutna klauzula/marginska grupa predmeta obuhvata 19 potraživanja nominalne vrijednosti 0,23 miliona KM prema kojima su potraživanja već isplaćena u prethodnim periodima, te ne predstavljaju dodatni rizik od gubitaka, ali su u javnom postupku. postupak po pravnom lijeku.

Dodatne informacije koje zahtijevaju objavu

(66) Analiza preostalih dospijeća

								(000) BAM
Analiza preostalog dospijeća na 31.12.2021	dnevno dospijeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do jednu godinu	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	210.500	80.650	0	0	0	291.150	0	291.150
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	418	0	9.907	130.943	101.800	10.325	232.743	243.068
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	74.355	38.420	89.765	164.956	100.181	202.540	265.137	467.677
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	0	20.584	20.584
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	0	6.091	6.091
Porezna imovina	-	-	-	-	-	0	5.576	5.576
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	0	3.793	3.793
Ostala imovina	-	-	-	-	-	2.323	0	2.323
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	1.023	0	1.023
Ukupno	285.273	119.070	99.672	295.899	201.981	507.361	530.131	1.037.492
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	612.607	21.232	70.328	100.245	3.195	704.167	103.440	807.607
Rezervisanja	-	-	-	-	-	0	14.185	14.185
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	8.115	0	8.115
Ukupno	612.607	21.232	70.328	100.245	3.195	712.282	117.625	829.907

(000) BAM

Analiza preostalog dospijeća at 31.12.2020	dnevno dospijeće	-do 3 mjeseca	-od 3 do jednu godinu	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	175.738	90.461	0	0	0	266.199	0	266.199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	153	20.721	14.614	76.334	92.225	35.488	168.559	204.047
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	63.869	63.001	82.080	180.031	112.118	208.950	292.149	501.099
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	0	20.649	20.649
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	0	6.308	6.308
Porezna imovina	-	-	-	-	-	0	6.731	6.731
Kratkoročna porezna imovina	-	-	-	-	-	0	1.783	1.783
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	0	4.948	4.948
Ostala imovina	-	-	-	-	-	2.852	0	2.852
Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	-	-	-	-	-	3.752	0	3.752
Ukupno	239.760	174.183	96.694	256.365	204.343	517.241	494.396	1.011.637
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	566.934	44.783	98.233	75.252	8.239	709.950	83.491	793.441
Rezervisanja	-	-	-	-	-	0	17.164	17.164
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	4.195	0	4.195
Ukupno	566.934	44.783	98.233	75.252	8.239	714.145	100.655	814.800

Preostalo dospijeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospijeće prijavljuje se zasebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospijećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u izvještaj o finansijskom položaju.

(67) Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka ima u najmu većinu svojih ureda i poslovnica prema različitim ugovorima o najmu. Banka također ima u najmu opremu i vozila. Većina ugovora o najmu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za najam uredskih prostora. Nekoliko ugovora o zakupu ima neograničen rok najma, a nekoliko ugovora sadrži neznatne garancije za ostatak vrijednosti. Nisu nametnuta nikakva ograničenja najmoprimcu zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o najmu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o najmu pogledati napomenu (9) Najmovi, kao i napomenu (5) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o najmu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o najmu.

Banka je u 2021. godini imala plaćanja za najmove u iznosu od 723 hiljada KM.

Na 31. decembar 2021. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

(000) KM

Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2021
do 1 godine		642
od 1 godine do 5 godina		924
više od 5 godina		0
Ukupno nediskontovane obaveze najma		1.566

Na 31. decembar 2021. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

(000) KM

		31.12.2021
Kratkoročni najmovi		873
Najmovi male vrijednosti		0
Ukupno		

Na 31. decembar 2020. godine analiza nediskontovanog dospijeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

(000) KM

Analiza dospijeća - ugovorni nediskontovani novčani tok		31.12.2020
do 1 godine		548
od 1 godine do 5 godina		498
više od 5 godina		592
Ukupno nediskontovane obaveze najma		1.638

Na 31. decembar 2020. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

(000) KM

		31.12.2020
Kratkoročni najmovi		874
Najmovi male vrijednosti		13
Ukupno		887

(68) Najmovi kod kojih je Banka najmodavac

Na 31. decembar 2021. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

(000) BAM

		31.12.2021
do 1 godine		230
od 1 godine do 5 godina		1.186
više od 5 godina		1.409
Ukupno		2.825

Na 31. decembar 2020. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

(000) BAM

		31.12.2020
do 1 godine		40
od 1 godine do 5 godina		160
više od 5 godina		0
Ukupno		200

Prihod po osnovu najma za poslovnu 2021.godinu za Banku iznosi 17 hiljada KM (u 2020: 40 hiljada KM).

(69) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Imovina	557.230.0	1.007.362
od čega : EUR	480.262	485.387
od čega: USD	27.237	24.707
od čega: CHF	6.122	475
od čega: BAM	519.949	492.287
od čega: RSD	45	37
od čega: HRK	2.009	2.377
od čega: ostale valute	1.868	2.092
Obaveze	825.261	814.800
od čega: EUR	277.962	296.998
od čega: USD	27.013	24.977
od čega: CHF	6.083	4.670
od čega: BAM	512.209	483.990
od čega: RSD	0	0
od čega: HRK	1.994	2.053
od čega: ostale valute	0	2.112

Iznos obveza denominiranih u stranim valutama ne uključuje glavnice u stranoj valuti. Većina razlika između odnosnih iznosa zaštićena je valutnim swapovima (devizni i međuvalutni swapovi) i terminskim valutnim transakcijama.

(70) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

(000) BAM

	31.12.2021	31.12.2020
Potencijalne kreditne obaveze	92.017	105.376
Finansijske garancije. date	17.826	21.686
Druge potencijalne obaveze. date	73.462	75.407
Ukupno	183.305	202.469

Stavka ostalih obveza, koja se daje, uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Banka se suočava s nizom pasivnih sudskih sporova, u kojima su bivši klijenti podnijeli zahtjeve protiv Banke tražeći naknadu štete, uglavnom vezane uz valutu i klauzule o jednostranoj promjeni kamata. Nema daljnjih objavljivanja prema MRS-u 37.92 kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim pravnim sporovima.

Potencijalne obaveze u odnosu na pravne slučajeve

Banka se suočava s velikim brojem pasivnih sudskih postupaka u kojima su bivši klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizirane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobivenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke pretpostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje. Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivativi

Fer vrijednost derivativa koji nisu opcije utvrđena je diskontiranjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivativi se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivativa korištenjem modela mjerenja; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka.

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontiraju krivuljama usklađene riziko premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziko premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijavljuju se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

70.1. Fer vrijednost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednost

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

(000) KM

31.12.2021	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	0	0	0
Derivativi	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	218.126	24.524	418	243.068
Vlasnički instrumenti	0	0	418	418
Dužnički vrijednosni papiri	218.126	24.524	0	242.650
Ukupno	203.894	24.524	418	243.068
Obaveze				
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivativi	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

(000) KM

31.12.2020	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
Imovina				
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	0	0	0	0
Derivativi	0	0	0	0
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	203.894	0	153	204.047
Vlasnički instrumenti	0	0	153	153
Dužnički vrijednosni papiri	203.894	0	0	203.894
Ukupno	203.894	0	153	204.047
Obaveze				
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivativi	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2021. godine bilo je kako slijedi:

(000) KM

31.12.2021	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	153		265						418
Vlasnički instrumenti	153		265						418
Ukupno	153		265						418

Vlasnički instrumenti stečeni tokom 2021. godine iskazuju se u iznosu od 1 KM u skladu s odlukom Agencije za bankarstvo kojom je propisano da se imovina vodi po tržišnoj ili neto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita, ovisno o tome koja je manja. Zatim se vrši usklađivanje tržišne vrijednosti i prikazuje na poziciji Promjene rezerve fer vrijednosti.

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2020. godine bilo je kako slijedi:

(000) KM

31.12.2020	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otuđenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	268	0	131	0	-137	0	0	0	153
Vlasnički instrumenti	268	0	131	0	-137	0	0	0	153
Ukupno	268	0	131	0	-137	0	0	0	153

Metode mjerenja korištene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerenja prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerenja koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontirani su na datum mjerenja. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerenje finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi. Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerenja koriste se za stavke koje se mjere interno na osnovu modela:

Trenutna vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontiranog novčanog toka)

Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mjere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontiranje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.

Modeli mjerenja opcija

Postojeći portfolio stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzovni indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerenja kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerenje tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III

Volatilnosti i korelacije

Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerenja opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.

Rizik premije

Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunji obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjenja obaveza i vjerovatnoću neispunjenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta.. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza

Gubitak zbog neispunjenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjenja obaveza subjekta.

Vjerovatnoća neispunjenja obaveza

Riziko premije i gubitak zbog neispunjenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA)

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) prijavljeni su za sve OTC derivative. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza ugovorne strane i diskontiraju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontiranjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prijenosa, prag, zaokruženje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redoslijeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjenja obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjenja obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontiranje

Banka mjeri derivative uzimajući u obzir utjecaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminkih stopa i diskontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekončne indeksne stope razmjene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontiranje u mjerenju OTC derivativa osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene, gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

70.2. Fer vrijednost finansijskih instrumenata i imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti uspoređuju se s odgovarajućim fer vrijednostima u nastavku:

31.12.2021	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	(000) KM Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	291.150	291.142	-8	0	0	291.142
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	467.677	493.628	25.951	0	0	493.628
Zajmovi i potraživanja	467.677	493.628	25.951	0	0	493.628
Ukupno	758.827	784.770	25.943	0	0	784.770
Obveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	807.607	808.885	1.278	0	0	808.885
Depoziti	798.605	799.883	1.278	0	0	799.883
Ostale finansijske obaveze	9.002	9.002	0	0	0	9.002
Ukupno	807.607	812.613	1.278	0	0	812.613

31.12.2020	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	(000) KM Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	266.199	266.211	12	0	0	266.211
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	501.099	547.337	46.238	0	0	547.337
Zajmovi i potraživanja	501.099	547.337	46.238	0	0	547.337
Ukupno	767.298	813.548	46.250	0	0	813.548
Obveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	793.441	798.447	5.006	0	0	798.447
Depoziti	785.200	790.206	5.006	0	0	790.206
Ostale finansijske obaveze	8.241	8.241	0	0	0	8.241
Ukupno	793.441	798.447	5.006	0	0	798.447

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljivanja i ne utječu na izvještaj o finansijskom položaju i bilans uspjeha. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu s trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi riziko premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u diskontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderiranoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Addiko Group. Za pokrivene obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospjeća na tim instrumentima.

Objavljanja povezanih strana

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom (“MRS”) 24: “Objavljanje povezanih strana”, povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- a) društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- b) pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- c) fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- d) rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjerenje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i
- e) društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi s povezanim stranama su kako je prikazano ispod na odnosni datum izvještavanja:

(000) KM

31.12.2021	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Finansijska imovina	6.466	1.100	1.814	5.623	0	919	61
Kredit i potraživanja	0	0	2	1	0	919	61
Plasmani	6466	1.100	1812	5622	0	0	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	1	3	3	48	0
Finansijske obaveze	248	0	548	158	87	1.904	55
Depoziti	9	0	10	13	87	795	55
Ostale finansijske obaveze	239	0	528	145	0	1.109	0
Ostale obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

(000) KM

31.12.2020	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Finansijska imovina	174	1.029	1.321	1.073	0	12.915	18
Kreditni i potraživanja	115	0	2	9	0	3	18
Plasmani	59	1.029	1.319	1.064	0	12.912	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	1	0	0	95	0
Finansijske obaveze	204	0	616	376	119	170	91
Depoziti	9	0	465	23	119	170	91
Ostale finansijske obaveze	195	0	151	353	0	0	0
Ostale obaveze	98	0	32	0	0	0	17
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

(000) KM

31.12.2021	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	0	0	0	0	0	44	2
Rashod od kamata	-9	0	-15	0	0	0	0
Prihod od naknada i provizija	0	1	1	0	0	3	2
Rashod od naknada i provizija	-6	0	-56	0	0	-4	0
Ostali administrativni troškovi	-234	0	-475	-144	0	-16	0
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	0	0	2	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-31	0	-2	-23	0	-94	0
Ukupno	-279	1	-545	-167	0	-67	4

(000) KM

31.12.2020	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	2	0	0	0	0	127	1
Rashod od kamata	-12	0	0	0	0	0	-1
Prihod od naknada i provizija	0	0	3	0	0	4	1
Rashod od naknada i provizija	0	0	-61	0	0	-16	0
Ostali administrativni troškovi	-81	0	-406	-134	0	-18	-4
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	1	0
Ostali operativni prihod	0	0	25	0	0	3	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	12	-4	10	8	0	-37	1
Ukupno	-79	-4	-429	-126	0	64	-2

Naknade koju su primili članovi Uprave i Nadzornog odbora u Banci predstavljene su kako slijedi:

(000) KM

	31.12.2021	31.12.2020
Naknade menadžmentu i Nadzornom odboru	1.536	1.645
Porezi i doprinosi na naknade	41	27
Ukupno	1.577	1.672

Ostale dugoročne naknade u iznosu od 592 hiljade KM (2020. 792 hiljade KM) uključene su kao dio rezervisanja za varijabilna plaćanja i biće isplaćene Upravi u narednom periodu.

(71) Upravljanje kapitalom

Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službene novine Federacije BiH no. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Upisani kapital Banke iznosio je 100.403 hiljada KM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti. Osnovni kapital Banke sastoji se od zbira redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na dionice, zadržane zarade, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Odbitne stavke su nematerijalna imovina i odgođena porezna imovina. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i računi premija povezani s instrumentima.

Dopunski kapital Banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorno usklađivanje. Dopunski kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za dioničare.

U smislu izračuna rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik

Upravljanje kapitalom je potpuno integrisano u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i ciljnom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih regulatornih stopa kapitala, Banka je uspostavila sistem ranog upozorenje i nivoa oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost i iznose regulatornog i raspoloživog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve regulatorne izmjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Uticaj novih regulatornih izmjena se procjenjuje i očekivani učinci na poziciju kapitala Banke predstavljaju se relevantnim voditeljima odjela i članovima Uprave Banke. Takav proces osigurava da Banka pravovremeno prilagodi svoje upravljanjem kapitalom u odnosu na nove zahtjeve.

Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo FBiH sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stopa kapitala, svaka odnosna komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. iznose:

	31.12.2021			31.12.2020		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Ukupni kapitalni zahtjev	9,25%	11,50%	14,50%	9,25%	11,50%	14,50%

Banka ima obavezu održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, tj. uskladiti obim i strukturu svog poslovanja s pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo FBiH, posebno s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke i drugim odlukama Agencije za bankarstvo u području nadzora i kontrole poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Federacije BiH.

Uprava Banke redovno prati stope adekvatnosti i druge indikatore poslovanja. Izvještaji o indikatorima podnose se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom obliku.

(000) KM

Ref1		31.12.2021	31.12.2020
	Redovni osnovni kapital (CET1)		
1	Instrumenti kapitala i povezani računi premije dionica	100.403	100.403
2	Zadržana dobit	67.420	67.420
3	Zakonske rezerve	25.101	25.101
4	Ostala sveobuhvatna dobit	28	3.912
5	CET1 prije regulatornih usklađenja	192.952	196.836
	CET1 kapital: regulatorna usklađenja		
8	Nematerijalna imovina	-6.091	-6.308
9	Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-3.760	-5.135
10	Ukupna regulatorna usklađenja osnovnog kapitala (CET1)	-9.851	-11.443
11	Ukupan osnovni kapital (CET1)	183.101	185.393
	Dopunski kapital (T2): instrumenti i rezervisanja		
12	Opće rezerve za kreditne rizike	-	-
13	Odbitne stavke dopunskog kapitala	-	-
14	Dopunski kapital (T2)	-	-
15	Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	183.101	185.393
16	Ukupna izloženost kreditnom riziku	608.523	635.130
17	Ukupni iznos izloženosti pozicijskom, valutnom i robnom riziku	4.231	-
18	Izloženost operativnom riziku	41.815	42.074
19	Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	654.569	677.204
	Omjeri kapitala %		
15	Stopa osnovnog kapitala	27,97%	27,38%
16	Stopa adekvatnosti kapitala	27,97%	27,38%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

Ukupni kapital zadržan je na sličnom nivou kao i prošle godine. Odstupanja se mogu uočiti u osnovnom kapitalu (CET 1) prije regulatornih usklađivanja i u dijelu regulatornih usklađivanja što se može objasniti:

- smanjenje ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 3,9 milona KM uzrokovano je smanjenjem fer vrijednosti dužničkih instrumenata;
- smanjenje regulatorne prilagodbe od 1,4 milijuna KM povezano je sa smanjenjem priznate odgođene poreske imovine za nivo kreditnog rizika 1 i 2;

Svi kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući zaštitni sloj, bili su zadovoljeni tokom cijelog perioda.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Rizikom ponderisana aktiva (RWA) se utvrđuje na osnovu kreditnog rizika, operativnog rizika i tržišnog rizika. RWA se smanjila za 23 miliona KM tokom izvještajnog perioda. Smanjenje RWA za kreditni rizik za 27 miliona KM izazvano je smanjenim novim plasmanima. Banka je podnijela zahtjev za fondovima za tržišni rizik jer je neto otvorena devizna pozicija iznad 2% njezinih ukupnih vlastitih sredstava što rezultira povećanjem RWA-a za tržišni rizik za 4 miliona KM. RWA za operativne rizike smanjen je za 0,2 miliona KM.

Omjer finansijske poluge

Omjer finansijske poluge za Banku, obračunat u skladu s FBA Odlukom o izračunavanju kapitala Banke bio je 17,1% na 31. decembar 2021. godine, čime je smanjen u odnosu na 17,9% koliko je iznosio na 31. decembar 2020. godine. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

(000) KM

Ref1	31.12.2021	31.12.2020
1 Osnovni kapital	183.101	185.393
2 Ukupna izloženost finansijske poluge	1.107.653	1.085.266
22 Omjer finansijske poluge %	16,5%	17,1%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

(72) Događaji nakon izvještajnog datuma

Kada su u pitanju događaji nakon datuma izvještavanja, naglašava se razvoj situacije između Rusije i Ukrajine. Konfliktna situacija koja je u tijeku izravno ne utječe na Addiko banku d.d. budući da nema operativnu prisutnost u tim zemljama. Međutim, neizravni učinci, poput volatilnosti finansijskog tržišta, negativnih učinaka sankcija na neke od naših klijenata, ipak se ne mogu isključiti. Banka je skenirala cijeli portfolio i identificirala jednu izloženost koja ima dio svog poslovanja u Rusiji i Ukrajini, te stoga prati ovu izloženost. Do sada nije došlo do povećanja očekivanih kreditnih gubitaka.

(73) Odbori i Uprava Banke

od 1. januara do 31. decembra 2021

Nadzorni odbor

Predsjednik Nadzornog odbora:

Hans-Hermann Lotter od 31.12.2015 do 8.2.2021

Jann Kaufmann od 8.2.2021 do 15.12.2021

Edgar Flagg od 15.12.2021

Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora:

Biljana Rabitsch od 7.3.2017 do 8.2.2021

Maida Karalić od 8.2.2021

Članovi Nadzornog odbora:

Razvan Munteanu od 7.3.2017 do 8.2.2021

Berislav Jozić od 8.2.2021

Meliha Povlakić od 25.10.2017

Damir Karamehmedović od 25.10.2017

Uprava Banke

Sanela Pašić, predsjednica Uprave od 18.06.2016

Selma Omić, članica Uprave od 1.10.2016

Mario Ivanković, član Uprave od 8.12.2020

Belma Sekavić-Bandić, članica Uprave od 18.06.2016. do 31.8.2021.

Odbor za reviziju

Mark Potočnik, predsjednik Odbora za reviziju od 29.05.2019. do 5.2.2021.

Ana Dorić Škeva, predsjednica Odbora za reviziju od 5.2.2021

Jelena Mažuranić, članica Odbora za reviziju od 27.09.2018. do 5.2.2021.

Mirela Salković, članica Odbora za reviziju od 5.2.2021

Siniša Radonjić, član Odbora za reviziju od 29.05.2015

Sarajevo. 23. mart 2022. godine
Addiko Bank d.d.

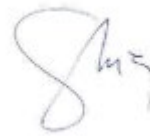
UPRAVA

Sanela Pašić
(Predsjednica)

Mario Ivanković
Član Uprave

Selma Omić
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

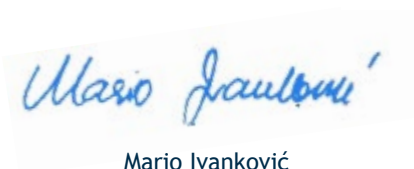
Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Sarajevo, 23. marta 2022. godine
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Sanela Pašić
Predsjednica Uprave

Mario Ivanković
Član Uprave

Selma Omić
Član Uprave

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo („Banka”), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2021. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2021. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja: 541 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 73 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,5 miliona KM (31. decembar 2020.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja: 592 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 91 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 21 miliona KM).

Vidjeti Računovodstvene politike, Napomenu 5 Upotreba procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u odnosu na procjene, Napomenu 41 Krediti i potraživanja, te Napomenu 57 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „krediti“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjeња vrijednosti zahtjeva kompleksnu i subjektivnu procjenu i pretpostavku u procjeni od strane Uprave koja se odnosi na određivanje takvih iznosa umanjeња vrijednosti.

Banka obračunava ispravku vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovina („FBA“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Faza 1 i Faza 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Faza 3 za pojedinačne izloženosti ispod 100 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditne kvalitete i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i i specifična pravila FBA u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka (zajedno „kolektivno umanjeње vrijednosti“).

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima i informacione tehnologije (IT), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjeња vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja rizicima i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bi smo razumjeli proces umanjeња vrijednosti, korištene IT aplikacije, izvore ključnih informacija i pretpostavke o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, uz pomoć naših IT stručnjaka, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima;
- Testiranje dizajna i implementacije odabranih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, kao i testiranje operativne učinkovitosti odabranih kontrola nad odobravanjem i evidentiranjem, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na prihodujuće i neprihodujuće i njihovu segmentaciju u homogene skupine, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun ispravki vrijednosti.

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne Faza 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 100 hiljada

Kako je naša revizija adresirala pitanje (nastavak)

- Za umanjeња vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi:

KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne pretpostavke, uključujući i očekivane prilive od prodaje pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala, kao i i specifična pravila FBA u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka.

Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, smatrali smo da je umanjene vrijednosti datih kredita povezano sa značajnim rizikom značajno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtijevalo našu povećanu pažnju tokom revizije.

U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

- Procjenjivanje cjelokupnog pristupa modeliranja pri obračunu ECL-a, uključujući obračun glavnih parametara rizika za specifična reprezentativna portfolia (PD, EAD i LGD), pozivajući se na istorijske ostvarene gubitke zbog tih neispunjenih obaveza, a također uzimajući u obzir sve potrebne prilagodbe kako bi se odrazile očekivane promjene okolnosti;
- Razumijevanje relevantnih budućih informacija i makroekonomskih projekcija korištenih od strane Banke u procjeni umanjene vrijednosti. Neovisna procjena informacija putem potkrepljujućih upita Upravi i i javno dostupnih informacija;
- Za umanjene vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou:
 - odabir uzorka pojedinačnih izloženosti, s naglaskom na one s najvećim potencijalnim uticajem na finansijske izvještaje zbog svoje veličine i karakteristika rizika, kao i na stavke niže vrijednosti koje smo nezavisno ocijenili kao visokorizične, poput restrukturiranih ili reprogramiranih izloženosti, zajmovi klijentima koji posluju u rizičnim djelatnostima, neprihodujuće izloženosti i zajmovi sa značajnom promjenom u nivou rezervisanjima;
 - za odabrani uzorak, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičkom procjenom, pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne spise) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom, postojanje bilo kakvih naznaka potrebne reklasifikacije u Fazu 2 ili Fazu 3;
 - Za pojedinačno značajne kreditne izloženosti, klasifikovane u Fazu 3, preispitivanje ključnih pretpostavki Uprave vezanih za procjene očekivanih budućih novčanih tokova za potrebe izračuna ispravke vrijednosti, kao što su diskontna stopa, vrijednost kolaterala i razdoblje realizacije pozivajući se na kreditni spis ili tržišne uslove.

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)	Kako je naša revizija adresirala pitanje (nastavak)
	<ul style="list-style-type: none">● Za umanjenje vrijednosti u cjelini:<ul style="list-style-type: none">— Razmatranje adekvatnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezervisanja propisane od strane FBA;— Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući razvoj pokrivenosti izloženosti rezervacijama i udio bruto prihodujućih i neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti prihodujućih i neprihodujućih izloženosti rezervacijama.— Ispitivanje da li Bančine objave u vezi sa umanjenjem vrijednosti i objavama povezanim s kreditnim rizikom u finansijskim izvještajima na odgovarajući način uključuju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije zahtijevane primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Banke za godinu završenu 31. decembra 2020. godine, revidirao je drugi revizor koji je izrazio nemodificirano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 24. februara 2021. godine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Glavne pokazatelje, Obračanje predsjednice Uprave i Izveštaj o poslovanju koje su sastavni dio Godišnjeg izvještaja Banke, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvještaju.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Vezano za Izveštaj o poslovanju proveli smo procedure koje su zahtijevane Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine („Zakon o računovodstvu i reviziji“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izveštaj o poslovanju usklađen sa finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu.

Izvještaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Ostale informacije (nastavak)

Na osnovu procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju informacije sadržane u Izvještaju o poslovanju za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Banke te okruženja u kojem ona posluje, a koje smo stekli tokom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u ostalim informacijama. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- zaključujemo o primjerenosti upravnog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovaj izvještaj neovisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

Registrovani revizori
Zmaja od Bosne 7-7a
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

23. mart 2022. godine

U ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:
Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić
FBiH ovlašteni revizor
Broj licence: 3090017124

Skrćenice

ABC	Addiko Bank d.d.. Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d.. Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG. Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d.. Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d.. Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d.. Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni utjecaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidiranim izvještajima upotrebom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovnica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom. predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Addiko banke. otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike. na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosnice
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu. odnosno obaveze. uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi definirani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prijenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Kreditna institucija	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti dioničara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Addiko banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje. koordinaciju. podršku. praćenje i upravljanje. npr. ljudski resursi. pravni poslovi. marketing
Krediti klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu. bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivativi	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosno imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivativi su budućnosnice. opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Opće vlasti	Centralne vlasti. državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti. uključujući administrativne organe i neprofitna društva. ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se prijavljuje pod "kreditne institucije". "druge finansijske korporacije" ili "Pravna lica"

	u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Fizička lica	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Nefitne institucije koje služe domaćinstvima ("NPISH") i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom od više od 50 miliona BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Kredit i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjeno za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društvima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prijenosa sredstava i raspoređeni prihod od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, porezna imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje

	se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci. ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna. realizacija kolaterala se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza pokrivena umanjnjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time također izražava sposobnost banke da apsorbuje gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjnja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjenja obaveza
Pokriće kolaterala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosno referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicijske firme, investicijski fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prijenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije: (i) PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju i (ii) Micro, uključuje privatne poduzetnike i subjekte usmjerene na ostvarenje dobiti s godišnjim bruto prihodom manjim od 0.5 miliona KM
Rizikom ponderirana aktiva (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjnjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključena su mala mala i srednja društva s godišnjim bruto prihodom od 0.5 miliona do 40 miliona KM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjnjeni za kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka

Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Oznaka

Izdavač Finansijskog izvještaja

i odgovorna za sadržaj:

Addiko Bank d.d

Trg solidarnosti 12

71 000 Sarajevo

Tel. +387 (33) 755-755

www.addiko-fbih.ba